

**UCHWAŁA NR XXXV/210/2021
RADY POWIATU KĘPIŃSKIEGO**

z dnia 28 września 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu
Kępińskiego na lata 2022-2031.**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 920 ze zm.) oraz art. 16b i art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 ze zm.) Rada Powiatu Kępińskiego uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Powiatową Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Kępińskiego na lata 2022-2031 w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Kępińskiemu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od dnia 01.01.2022r.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA POWIATU KĘPIŃSKIEGO

DLA POWIATU KĘPIŃSKIEGO

NA LATA 2022-2031

Atelier

Centrum Profilaktyki i Reeducacji

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	4
METODYKA OPRACOWYWANIA STRATEGII	6
UWARUNKOWANIA FORMALNE OPRACOWANIA STRATEGII.....	8
SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	12
DOKUMENTY EUROPEJSKIE	12
DOKUMENTY KRAJOWE	14
DOKUMENTY REGIONALNE.....	15
CHARAKTERYSTYKA POWIATU	16
POŁOŻENIE.....	16
RYNEK PRACY	22
SYTUACJA GOSPODARCZA I FINANSE PUBLICZNE	24
GOSPODARKA MIESZKANIOWA I KOMUNALNA.....	27
KULTURA, SPORT I REKREACJA	29
EDUKACJA.....	32
OCHRONA ZDROWIA.....	39
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE.....	41
DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH	42
POMOC SPOŁECZNA.....	43
POMOC SPOŁECZNA W GMINACH POWIATU KĘPIŃSKIEGO.....	46
POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W KĘPNIE.....	51
CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA	55
UBÓSTWO	55
BEZROBOCIE.....	60
AKTYWIZACJA OSÓB BEZROBOTNYCH.....	64
BEZDOMNOŚĆ	65
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ, DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA.....	67
POWIATOWY ZESPÓŁ DO SPRAW ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI.....	71
REHABILITACJA SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.....	72
UZALEŻNIENIA	78
PRZEMOC W RODZINIE	87

BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO.....	93
PROBLEMY ZWIĄZANE Z ZAPEWNIENIEM OPIEKI DZIECIOM POZBAWIONYM OPIEKI RODZICÓW.....	98
STARZENIE SIĘ SPOŁECZEŃSTWA	104
PRZESTĘPCZOŚĆ	110
ANALIZA SWOT	113
CZĘŚĆ PROGRAMOWA	117
MISJA I WIZJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	118
KIERUNKI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.....	119
ZAKŁADANE REZULTATY REALIZACJI STRATEGII.....	140
SYSTEM WDRAŻANIA STRATEGII.....	141
SYSTEM AKTUALIZACJI STRATEGII	142
MONITORING I EWALUACJA	142
WSKAŹNIKI STOPNIA EFEKTYWNOŚCI REALIZACJI STRATEGII.....	143
OCENA RYZYKA	143
WNIOSKI I PODSUMOWANIE	145
BIBLIOGRAFIA.....	147
SPIS RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW	149
SPIS RYSUNKÓW	149
SPIS TABEL.....	149
SPIS WYKRESÓW	152

Wykaz używanych skrótów:

GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

MGOPS – Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PIK – Punkt Interwencji Kryzysowej

NGO (ang. non-government organization) – organizacja pozarządowa

PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

PZOON – Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

NFZ – Narodowy Fundusz Zdrowia

POZ – Podstawowa Opieka Zdrowotna

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

GUS – Główny Urząd Statystyczny

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

KBPN – Krajowe Biuro Do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii

PARPA – Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

ZI – Zespół Interdyscyplinarny

KPP – Komenda Powiatowa Policji

CIS – Centrum Integracji Społecznej

KUTW – Kępiński Uniwersytet Trzeciego Wieku

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ZAZ – Zakład Aktywności Zawodowej

MŚP – sektor małych i średnich przedsiębiorstw

ZSS – Zespół Szkół Specjalnych

PK – Punkt Konsultacyjny

WPROWADZENIE

Przemiany technologiczne, ekonomiczne i społeczno-kulturowe, które dokonały się w XX w. były przyczyną przeobrażeń w sferze życia społecznego i doprowadziły do zmiany starych i powstania nowych problemów społecznych. Problem społeczny określany jest jako niekorzystne dla społeczności zjawisko, zagrażające, niebezpieczne i konieczne do wyeliminowania. O problemie społecznym mówi się wówczas, gdy dane zjawisko spełnia kilka kryteriów: dotyczy wielu osób w społeczności, ma charakter powtarzający się, a nie jednorazowy, jest postrzegane i odczuwane przez członków danej społeczności jako istotne dolegliwości w życiu zbiorowym, domaga się rozwiązania i można mu zaradzić poprzez zbiorowe działanie¹. Wśród problemów społecznych występujących w polskiej rzeczywistości wymieniane są: alkoholizm, narkomania, nikotynizm, ubóstwo, bezrobocie, przemoc, hazard, bezradność opiekuńczo-wychowawcza oraz wykluczenie społeczne. Jednym z instrumentów ekonomii społecznej jest tworzenie lokalnych strategii rozwiązywania problemów społecznych, które są ważnymi dokumentami odnoszącymi się do polityki społecznej, a odpowiednio przygotowane i wdrażane prowadzą do rozwiązania kluczowych problemów społecznych występujących na danym terytorium.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Kępińskiego na lata 2022-2031² jest dokumentem wyznaczającym najważniejsze kierunki działań mających na celu doprowadzenie do zmiany niekorzystnych zjawisk społecznych na terenie Powiatu³. Wskazuje ona obszary problemowe, priorytetowe zadania służące przeciwdziałaniu tym problemom, a także zakładane rezultaty. Strategia jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego zwiększającego efektywność podejmowanych działań. Jej wdrażanie odbywa się poprzez szereg działań związanych z realizacją planów strategicznych. W celu zwiększenia skuteczności, konieczne jest systematyczne śledzenie zjawisk i problemów społecznych, które są przedmiotem Strategii.

¹ Kwaśniewski J., Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych.

² Na potrzeby niniejszego opracowania dla występujących w tekście sformułowań „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Kępińskiego na lata 2022-2031” stosowana będzie skrócona nazwa „Strategia”.

³ Ilekroć w Strategii jest mowa o „Powiecie”, należy rozumieć przez to „powiat kępiński”.

Strategia będzie służyć osiągnięciu zaplanowanych celów, wraz ze szczegółowym określeniem sposobów dojścia do poprawy sytuacji społecznej w wybranych obszarach. W związku z tym, że rozwiązywanie problemów społecznych jest procesem długofalowym, w działalności lokalnej polityki społecznej potrzebne jest strategiczne podejście. Planowanie strategiczne, polegające na podejmowaniu systematycznych działań, podczas których planowana jest przyszłość i wytyczane są najistotniejsze kierunki działań, uwzględnia długi horyzont czasowy. Strategia stanowi zatem ważny instrument zarządzania, dzięki któremu możliwe jest rozpoznanie i wdrażanie przedsięwzięć o charakterze społecznym oraz integracja różnych środowisk lokalnych w ramach wspólnie zaplanowanych i skoordynowanych działań.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Kępińskiego na lata 2022-2031 zawiera kilka części składowych: charakterystykę Powiatu, diagnozę sytuacji społecznej, analizę SWOT oraz część programową zawierającą misję, wizję, cele, kierunki rozwiązywania problemów społecznych, zakładane rezultaty, system wdrażania i aktualizacji, monitoring, ewaluację oraz ramy finansowe. W Strategii uwzględniono różnorodny zakres problematyki społecznej. Diagnoza sytuacji społecznej dokonana została w następujących obszarach:

- ubóstwo,
- bezrobocie,
- bezdomność,
- niepełnosprawność, długotrwałe lub ciężkie choroby,
- uzależnienia,
- przemoc w rodzinie,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego,
- problemy związane z zapewnieniem opieki dzieciom pozbawionym opieki rodziców,
- starzenie się społeczeństwa,
- przestępczość.

Do każdego z tych obszarów wskazane zostały podstawowe informacje, działania interwencyjne i najważniejsze problemy wynikające z przeprowadzonej diagnozy.

METODYKA OPACOWYWANIA STRATEGII

Podstawowe elementy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Kępińskiego na lata 2022-2031 są tożsame ze strukturą innych dokumentów określających kierunki lokalnej polityki społecznej. Wskazane w nich cele, zarówno główne jak i szczegółowe, mają za zadanie przybliżyć Powiat do osiągnięcia wskazanego przez lokalne władze i mieszkańców pożądanego obrazu Powiatu w przyszłości. Tym co wyróżnia Strategię od innych wiążących dokumentów i programów jest przede wszystkim jej okres obowiązywania oraz nadrzędność wobec nich. Mimo, iż horyzont czasowy nie został wskazany w Ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, powinien precyzować główne działania Powiatu w zakresie zaspokajania społecznych potrzeb mieszkańców i niwelowania nierówności społecznych w długim okresie, tj. 5-10 lat. Jest to podejście zgodne z założeniami strategicznego planowania i zarządzania w administracji publicznej. W naukach o zarządzaniu wyróżnia się trzy główne poziomy planowania:

- planowanie strategiczne (długofalowe), w ramach którego określone zostają priorytetowe kierunki działań Powiatu, cele i zasoby umożliwiające ich osiągnięcie;
- planowanie taktyczne (średniookresowe), czyli programy wskazujące zadania niezbędne do osiągnięcia celów głównych;
- planowanie operacyjne (krótkookresowe), które obejmuje jednorazowe lub cykliczne projekty i zadania pozwalające na realizację poszczególnych, mniej złożonych elementów planów taktycznych⁴.

Obligatoryjny charakter Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz jej istota i wpływ na kreowanie lokalnej polityki nakłada na jej realizatorów obowiązek tworzenia jej w sposób odpowiedzialny i spójny z zapisami zawartymi w nadrzędnych dokumentach strategicznych na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym oraz lokalnym.

Zdefiniowane w dokumentach strategicznych problemy oraz kierunki działań skierowanych na rozwój społeczno-gospodarczy Powiatu i wsparcie mieszkańców w zaspokajaniu ich potrzeb, mają szczególne znaczenie dla opracowywania i wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Spójna wizja Powiatu w przyszłości

⁴ R. W. Gryffin (2004), Podstawy zarządzania organizacjami, Warszawa: PWN., s. 224-225.

pozwała podmiotom realizującym zadania z zakresu polityki społecznej na wprowadzanie kompleksowych i adekwatnych do potrzeb mieszkańców działań.

Nadrzędność Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych nad programami o charakterze taktycznym, takimi jak Program Współpracy Powiatu z Organizacjami Pozarządowymi, Program Rozwoju Pieczy Zastępczej, Program Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością oraz Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Osób doznających Przemocy w Rodzinie, wymusza na podmiotach odpowiedzialnych za opracowanie i wdrażanie Strategii ujęcia w niej określonych elementów. Uwzględnienie ich oraz merytoryczna spójność dokumentów umożliwia pełne wykorzystanie potencjału Powiatu w poszczególnych aspektach lokalnej polityki społecznej. Poniżej zawarte zostały elementy wchodzące w skład Strategii oraz poszczególne etapy jej opracowania.

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

L.P.	Etap	Charakterystyka
1	Analiza strategiczna	Analiza bieżącej sytuacji, problemów, barier oraz potencjału umożliwia wskazanie obszarów problemowych występujących w Powiecie. Głównym źródłem informacji o sytuacji mieszkańców, ich problemach i głównych potrzebach jest analiza danych zastanych, czyli bieżącej dokumentacji urzędowej, danych demograficzno-gospodarczych oraz trendów społecznych. Na tym etapie ocenie poddaje się również otoczenie jednostki samorządowej, które wpływa na jej rozwój i wykorzystanie dostępnych zasobów. Dodatkowym sposobem na określenie możliwości i ograniczeń Powiatu jest Analiza SWOT, wskazująca na jego mocne i słabe strony.
2	Sformułowanie Misji i Wizji Strategii	Wizja zawarta w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest swoistym obrazem, do którego dąży Powiat za sprawą realizacji celów wskazanych w niej, natomiast Misja określa nadrzędny powód opracowania Strategii.
3	Określenie celów priorytetowych i zadań	W następstwie prawidłowo przeprowadzonej analizy strategicznej możliwe jest wyszczególnienie głównych obszarów problemowych występujących na terenie Powiatu. Wskazanie najdotkliwszych trudności mieszkańców i określenie działań minimalizujących ich skalę zapewnia realizację polityki społecznej zgodnej z oczekiwaniami i potrzebami, a także podniesienie jakości życia lokalnej społeczności.

4	Wskazanie sposobu wdrażania i kontroli realizacji Strategii	Ostatnim elementem Strategii jest określenie planu zgodnie, z którym ma zostać zrealizowana podczas okresu jej obowiązywania. Zarówno źródła finansowania, podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych celów, sposób komunikacji jak i sprawozdawczość mają niebagatelny wpływ na stopień i jakość jej wdrożenia, dlatego zarówno w trakcie, jak i po jej zakończeniu należy przeprowadzić ewaluację, umożliwiającą ocenę działań w odniesieniu do zamierzonych celów.
---	---	---

Źródło: opracowanie własne

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest narzędziem umożliwiającym instytucjom samorządowym i organizacjom pozarządowym odpowiednie wspieranie oraz wzmacnianie potencjału lokalnej społeczności. Z tego powodu proces jej tworzenia i wdrażania nie może pomijać udziału osób szczególnie nią zainteresowanych, czyli mieszkańców i pracowników instytucji publicznych. Włączenie ich w procesy decyzyjne i kreowanie działań nazywa się *partycypacją społeczną*, a jej najczęściej spotykanymi formami są konsultacje społeczne, warsztaty strategiczne oraz badania diagnozujące zagrożenia lokalne i potrzeby mieszkańców w obszarach ujętych w dokumencie. Uspołecznienie Strategii i powierzenie części odpowiedzialności za jej charakter mieszkańcom daje możliwość zaplanowania działań adekwatnych do rzeczywistych oczekiwań społeczności lokalnej oraz stwarza warunki do wykorzystania jej potencjału.

UWARUNKOWANIA FORMALNE OPRACOWANIA STRATEGII

Opracowana całościowa, spójna i wieloletnia koncepcja rozwiązywania problemów społecznych Powiatu, podobnie jak inne dokumenty strategiczne jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Podstawą jurejdczną do opracowania niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1038), która w powiązaniu z art. 16 b., ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 794 z późn. zm.), stanowi, iż do zadań własnych powiatu o charakterze obligatoryjnym należy „*opracowanie oraz realizacja Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów*

pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka⁵.

Tworząc niniejszą Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych opierano się na kluczowych dla tej materii aktach prawnych tak, aby była ona kompatybilna oraz komplementarna z założeniami polityki Państwa. Wśród najistotniejszych ustaw kompetencyjnych, nakładających na administrację rządową i samorządową określone obowiązki, należy wyszczególnić m.in.:

1. Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.
(t.j. Dz.U. z 2009 r. poz. 946),
2. ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 11),
3. ustawę z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 735),
4. ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1038).

AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE WSPARCIA RODZINY I DZIECKA

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 159 z późn. zm.),
2. ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci
(t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2407),
3. ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”
(t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1329),
4. ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 952),
5. ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych
(t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 111),

⁵ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 794 z późn. zm.).

6. ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów
(t.j. Dz. U z 2021 r. poz. 877),
7. ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy
(t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1359),
8. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
(t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.).

AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE OCHRONY ZDROWIA ORAZ PRZECIWDZIAŁANIU UZALEŻNIENIOM

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 41 z późn. zm.),
2. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii
(t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050),
3. ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 711),
4. ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego
(t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 685).

AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE OŚWIATY, ZATRUDNIENIA ORAZ WSPARCIA SOCJALNEGO

1. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 573),
2. ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy
(t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1409 z późn. zm.),
3. ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 4),
4. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym
(t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 176),

5. ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych
(*t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2085*),
6. ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali mieszkalnych na wynajem, mieszkań chronionych, noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń
(*t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 11 z późn. zm.*),
7. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych
(*t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 11*),
8. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego
(*t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 11*),
9. ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych
(*t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 423 z późn. zm.*),
10. ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych
(*t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 291 z późn. zm.*),
11. ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych
(*t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 97 z późn. zm.*),
12. uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023
(*t.j. M.P. z 2018 r. poz. 1007*),
13. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”
(*t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1061*).

AKTY PRAWNE NORMUJĄCE ASPEKTY FINANSOWE

1. Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego
(*t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 38 z późn. zm.*),
2. ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych
(*Dz. U. z 2021 r. poz. 305*),
3. ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości
(*Dz. U. z 2021 r. poz. 217*).

AKTY PRAWNE NORMUJĄCE POBYT CUDZOZIEMCÓW NA TERENIE KRAJU

1. Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach
(*t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 159*),
2. ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji
(*t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1472*),
3. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
(*Dz. U. z 2020 r. poz. 322 z późn. zm.*).

SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Kępińskiego na lata 2022-2031 jest zgodna z kierunkami polityk w sferze społecznej zawartymi w dokumentach strategicznych realizowanych na poziomie Unii Europejskiej, Kraju oraz Regionu. Rozdział ten przedstawia opis wyżej wymienionych dokumentów strategicznych.

Dokumenty europejskie

„Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” jest kluczowym dokumentem społeczno-gospodarczym Unii Europejskiej. Strategia ta obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

- rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
- rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
- rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

W ramach trzech priorytetów tematycznych przygotowano siedem projektów przewodnich:

- „Unia innowacji” – projekt na rzecz poprawy warunków ramowych i dostępu do finansowania badań i innowacji, tak by innowacyjne pomysły przeradzały się w nowe produkty i usługi, które z kolei przyczynią się do wzrostu gospodarczego i tworzenia nowych miejsc pracy;
- „Młodzież w drodze” – projekt na rzecz poprawy wyników systemów kształcenia oraz ułatwiania młodzieży wejścia na rynek pracy;
- „Europejska agenda cyfrowa” – projekt na rzecz upowszechnienia szybkiego Internetu i umożliwienia gospodarstwom domowym i przedsiębiorstwom czerpania korzyści z jednolitego rynku cyfrowego;
- „Europa efektywnie korzystająca z zasobów” – projekt na rzecz uniezależnienia wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów, przejścia na gospodarkę niskoemisyjną, większego wykorzystania odnawialnych źródeł energii, modernizacji transportu oraz propagowania efektywności energetycznej;
- „Polityka przemysłowa w erze globalizacji” – projekt na rzecz poprawy otoczenia biznesu, szczególnie w odniesieniu do MŚP, oraz wspierania rozwoju silnej i zrównoważonej bazy przemysłowej, przygotowanej do konkurencji na rynkach światowych;
- „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia” – projekt na rzecz modernizacji rynków pracy i wzmocnienia pozycji obywateli poprzez rozwój kwalifikacji przez całe życie w celu zwiększenia współczynnika aktywności zawodowej i lepszego dopasowania popytu do podaży na rynku pracy, między innymi dzięki mobilności siły roboczej;

- „Europejski program walki z ubóstwem” – projekt na rzecz zapewnienia spójności społecznej i terytorialnej, tak aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby ubogie i wykluczone społecznie mogły żyć godnie i aktywnie uczestniczyć w życiu społeczeństwa⁶.

Dokumenty krajowe

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Kępińskiego na lata 2022-2031 jest zgodna z poniższymi dokumentami krajowymi:

- **Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)**, będąca aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, stanowi obowiązujący, kluczowy dokument dla Polski, w zakresie średnio- i długofalowej polityki gospodarczej. Strategia zawiera rekomendacje dla polityk publicznych oraz jest podstawą dla zmian w systemie zarządzania rozwojem. Jej głównym celem jest: *tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym*.
- **Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030**, której celem jest *rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia*⁷. W Strategii wyznaczonych zostało 5 celów szczegółowych:
 1. Wzrost zatrudnienia.
 2. Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych.
 3. Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.
 4. Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej.
 5. Podniesienie kwalifikacji i kompetencji obywateli.

⁶ Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.

⁷ Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030.

- **Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030** stanowi kontynuację Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020, a jej głównym celem jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków. Realizacja celu odbywa się w 3 obszarach:
 1. Współdziałanie – społeczeństwo obywatelskie,
 2. Kultura – tożsamość i postawy obywatelskie,
 3. Kreatywność – potencjał kulturowy i kreatywny.

Dokumenty regionalne

Na poziomie regionalnym najważniejszymi dokumentami strategicznymi dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Kępińskiego na lata 2022-2031 są: Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku wraz z Wielkopolskim Regionalnym Programem Operacyjnym oraz Strategia Rozwoju Powiatu Kępińskiego na lata 2021-2030.

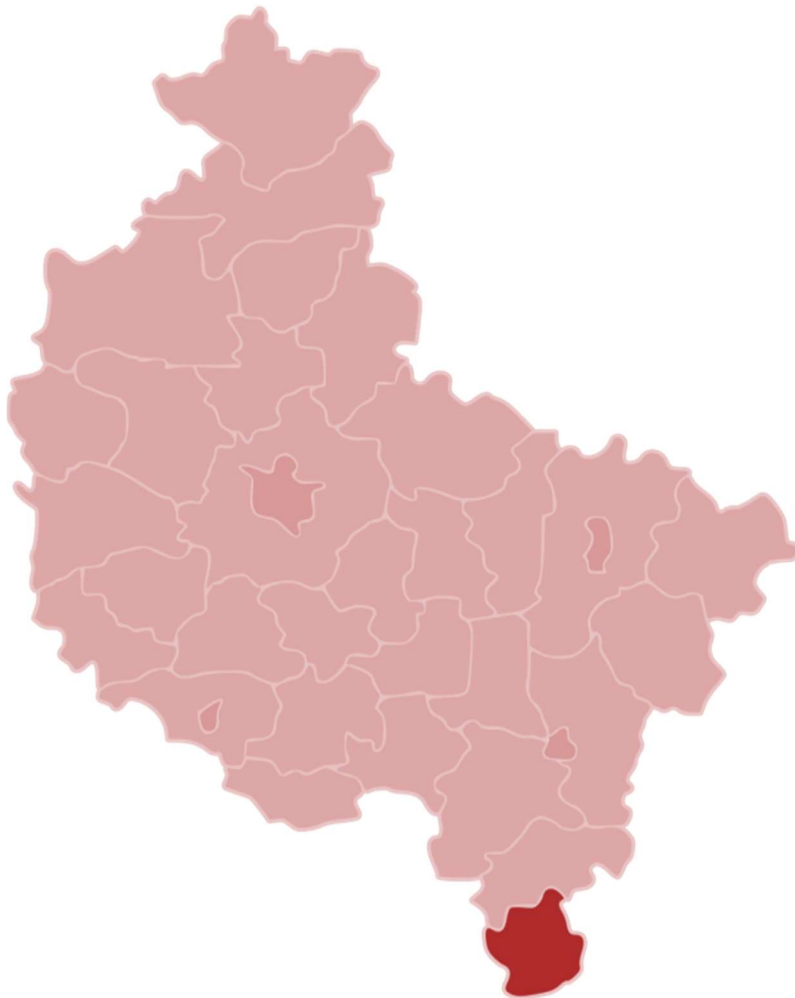

CHARAKTERYSTYKA POWIATU

POŁOŻENIE

Powiat kępiński położony jest w południowej części województwa wielkopolskiego, w obrębie Wysoczyzny Wieruszowskiej, u podnóża Wzgórz Ostrzeszowskich. Jest on najdalej wysuniętym na południe regionem Wielkopolski, w związku z czym graniczy z trzema województwami: dolnośląskim, opolskim i łódzkim, a także z powiatem ostrzeszowskim położonym w województwie wielkopolskim. Powierzchnia powiatu kępińskiego obejmuje 60 826 ha, co stanowi 2% powierzchni całego województwa wielkopolskiego. 19% terenu zajmują użytki leśne, a 59% grunty orne, przez co ma on rolniczo-przemysłowy charakter. Siedzibą administracyjną Powiatu jest miasto Kępno.

Rysunek 1. Mapa powiatu kępińskiego na tle województwa wielkopolskiego

Źródło: <https://pl.wikipedia.org/>

W skład Powiatu wchodzi miasto Kępno oraz 77 sołectw podzielonych na łącznie 7 gmin, w tym 1 gminę wiejsko-miejską – Kępno oraz 6 gmin wiejskich – Baranów, Bralin, Łęka Opatowska, Perzów, Rychtal oraz Trzcinica. Przez powiat kępiński przebiega rozbudowana sieć połączeń drogowych i kolejowych pozwalających na dogodne połączenie komunikacyjne z ośrodkami produkcyjnymi oraz innymi częściami województwa i Polski.

Rysunek 2. Mapa powiatu kępińskiego z podziałem na gminy

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://pl.wikipedia.org/>

Pod względem powierzchni największą część Powiatu stanowi gmina miejsko-wiejska Kępno – jej obszar zajmuje 12 387 ha. Na drugim miejscu pod względem powierzchni znajduje się gmina Rychtal (9 655 ha), natomiast na trzecim gmina Bralin (8 535 ha). Najmniejszą gminą tworzącą powiat kępiński jest Baranów, której obszar zajmuje 12,2% powierzchni Powiatu (7 441 ha).

Tabela 2. Powierzchnia gmin znajdujących się na terenie powiatu kępińskiego

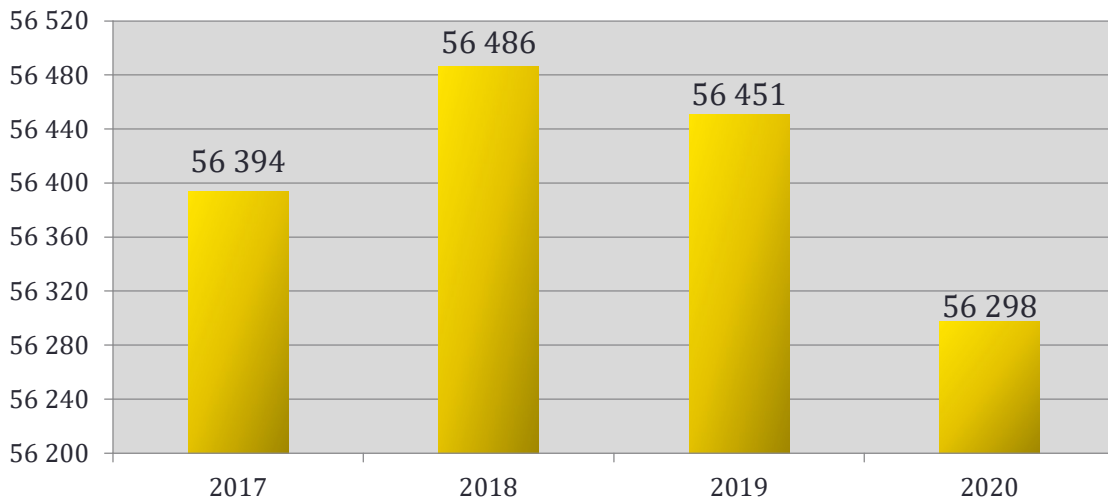
Nazwa gminy	Herb	Powierzchnia w ha	Obszar Powiatu (w %)
Baranów		7 441	12,2
Bralin		8 535	14,0
Kępno		12 387	20,4
Łęka Opatowska		7 771	12,8
Perzów		7 533	12,4
Rychtal		9 655	15,9
Trzcinica		7 504	12,3

Źródło: Strategia Rozwoju Powiatu Kępińskiego na lata 2014-2020

Struktura demograficzna, będąca rezultatem procesów demograficznych w przeszłości, determinuje kształtowanie się zjawisk demograficznych i społecznych w przyszłości. Rozpoznanie istotnych cech, zjawisk i procesów społecznych jest także kontekstem dla weryfikacji kierunków dotychczasowych działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, a co za tym idzie umożliwi wnioskowanie dotyczące wymaganych w tym zakresie zmian, zarówno w odniesieniu do skali interwencji, jak i jej rodzaju.

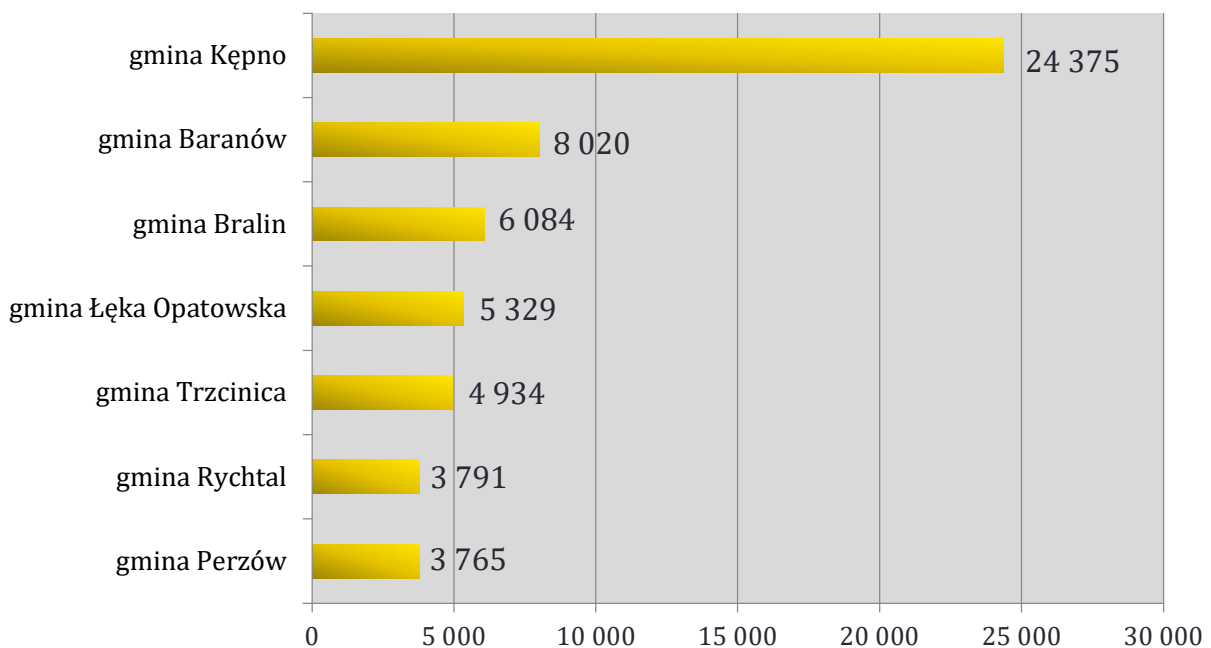
Powiat kępiński zamieszkuje 56 298 osób (stan na koniec 2020 roku). Na przestrzeni czterech ostatnich lat liczba mieszkańców ulegała wahaniom, jednakże od 2018 roku dostrzegalny jest systematyczny spadek. Różnica pomiędzy 2020 a 2018 rokiem wynosi 153 osoby.

Wykres 1. Liczba mieszkańców powiatu kępińskiego w latach 2017-2020

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Rozpatrując populację Powiatu z podziałem na poszczególne gminy widzimy, że jego największa część zamieszkuje teren gminy miejsko-wiejskiej Kępno, która liczy 24 375 mieszkańców. Na drugim miejscu pod tym względem znajduje się gmina Baranów z zamieszkującymi ją 8 020 osobami, natomiast na trzecim – gmina Bralin, na której obszarze mieszkają 6 084 osoby. Gmina z najmniejszą liczbą mieszkańców – 3 765 osobami to Perzów.

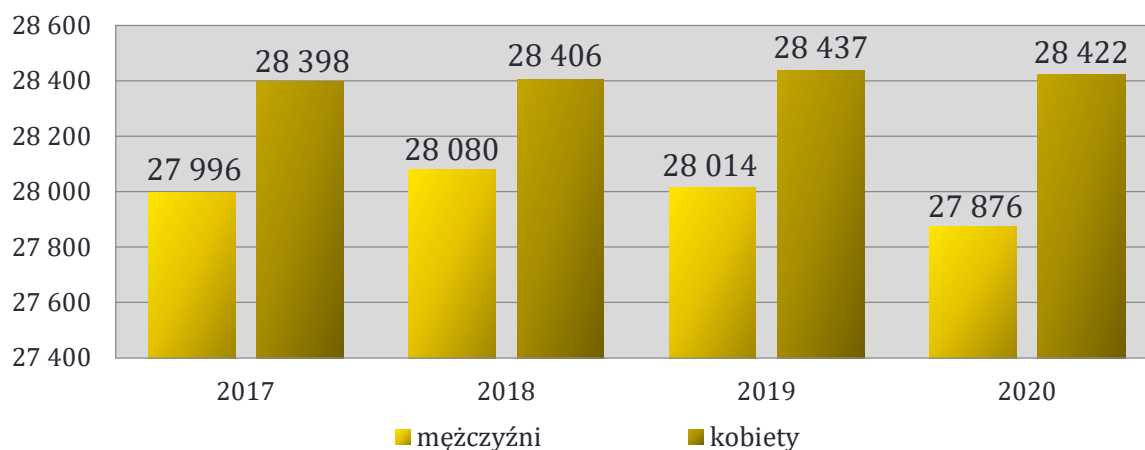
Wykres 2. Liczba mieszkańców powiatu kępińskiego w podziale na gminy w 2020 roku

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Liczba ludności Powiatu jest zróżnicowana pod względem płci – na jego terenie zamieszkuje 27 876 mężczyzn, którzy stanowią 49,5% populacji oraz 28 422 kobiety (50,5%). Współczynnik feminizacji w Powiecie wynosi 102, co oznacza, że na każdych 100 mężczyzn przypadają 102 kobiety.

Wykres 3. Liczba kobiet i mężczyzn zamieszkujących powiat kępiński na przestrzeni lat 2017-2020

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów jest w Powiecie ujemny i wynosi -70 (stan na koniec 2020 roku), co odpowiada przyrostowi naturalnemu -1,24 na 1000 mieszkańców. Na przestrzeni lat 2017-2019 przyrost naturalny w Powiecie był dodatni, jednak zauważalny jest systematyczny, znaczny spadek jego wartości. Różnica pomiędzy 2017 a 2020 rokiem kształtuje się na poziomie 145. Przyrost naturalny na 1000 ludności kształtuje się na niższym poziomie niż ma to miejsce na terenie województwa wielkopolskiego (-1,18) i corocznie uzyskuje niższe wartości w Powiecie jak i województwie. Poniższa tabela obrazuje niekorzystne zmiany w zakresie danych demograficznych powiatu kępińskiego w latach 2017-2020.

Tabela 3. Przyrost naturalny w powiecie kępińskim i województwie wielkopolskim na przestrzeni lat 2017-2020

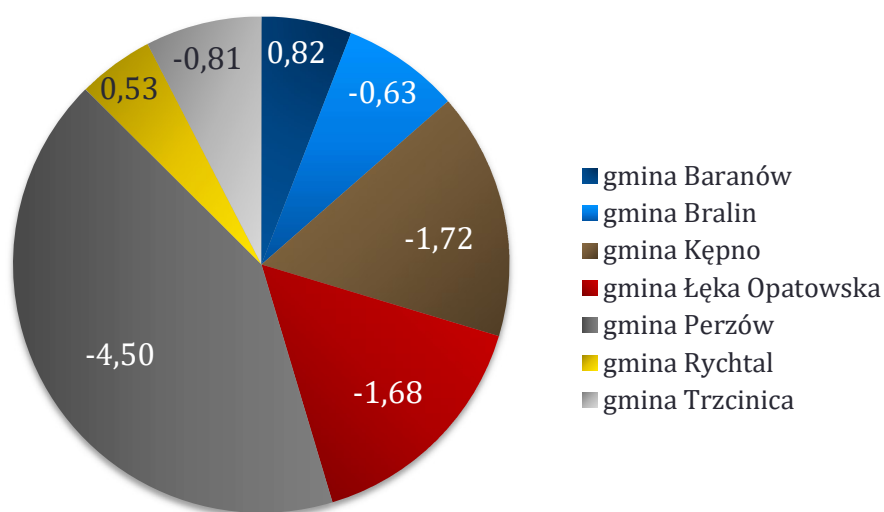
wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
urodzenia żywe	649	623	587	564
zgony	574	554	568	634
przyrost naturalny w powiecie kępińskim	75	69	19	-70
przyrost naturalny na 1000 ludności w powiecie	1,33	1,22	0,34	-1,24
przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie	2,06	1,05	0,92	-1,18

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Największy przyrost naturalny na 1000 ludności w 2020 roku odnotowany został w gminie Baranów, gdzie przyjął wartość dodatnią i wyniósł 0,82 oraz w gminie Rychtal, gdzie kształtował się na poziomie 0,53. W pozostałych gminach należących do powiatu kępińskiego przyrost był ujemny, a najmniejszy odnotowany został w gminie Perzów (-4,50). Dane dotyczące wartości przyrostu naturalnego na 1000 ludności w poszczególnych gminach na terenie powiatu kępińskiego zostały zaprezentowane na poniższym wykresie.

Wykres 4. Przyrost naturalny na 1000 ludności w gminach należących do powiatu kępińskiego w 2020 roku

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Struktura ludności w powiecie kępińskim według ekonomicznych grup wieku w roku 2020 przedstawia się następująco:

- 19,5% jest w wieku przedprodukcyjnym – do 17 roku życia;
- 60,7% mieszkańców Powiatu jest w wieku produkcyjnym – dla kobiet jest to między 18-59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 18-64;
- 19,8% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym – dla kobiet jest to 60 lat i więcej, a dla mężczyzn 65 lat i więcej.

Poniższa tabela przedstawia ekonomiczne grupy wieku w powiecie kępińskim. Na przestrzeni lat 2017-2020 dostrzegalny jest stopniowy wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym (o 1,5 pp.) w ogólnej liczbie ludności przy jednoczesnym spadku odsetka osób w wieku produkcyjnym (o 1,5 pp.). Liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym utrzymywała się na przestrzeni ostatnich czterech lat na stałym poziomie.

Tabela 4. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w powiecie kępińskim w latach 2017-2020 (w procentach)

wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
wiek przedprodukcyjny	19,5	19,5	19,5	19,5
wiek produkcyjny	62,2	61,7	61,1	60,7
wiek poprodukcyjny	18,3	18,8	19,4	19,8

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W 2020 roku zarejestrowano 500 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 586 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych było dla powiatu kępińskiego ujemne i wyniosło -86. Na przestrzeni ostatnich czterech lat saldo migracji wewnętrznych ulegało wahaniom, przy czym najniższą wartość przyjęło w 2017 roku (-100), a najwyższą w 2019 roku (-28), co jednakże nie zmienia faktu, że w ciągu tego okresu saldo migracji wewnętrznych zawsze przyjmowało wartości ujemne. Stosunkowo wysoka wartość salda migracji wewnętrznych wskazująca na depopulację powiatu kępińskiego, może być związana przede wszystkim z migracjami mieszkańców w celach zawodowych. W 2020 roku odnotowano 14 zameldowań z zagranicy oraz 12 wymeldowań za granicę, co daje dodatnie saldo migracji zagranicznych wynoszące 2.

Tabela 5. Saldo migracji wewnętrznych i zewnętrznych w powiecie kępińskim w latach 2017-2020

wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
saldo migracji wewnętrznych	-100	-75	-28	-86
saldo migracji zagranicznych	-6	16	-8	2

Źródło: https://bdl.stat.gov.pl

RYNEK PRACY

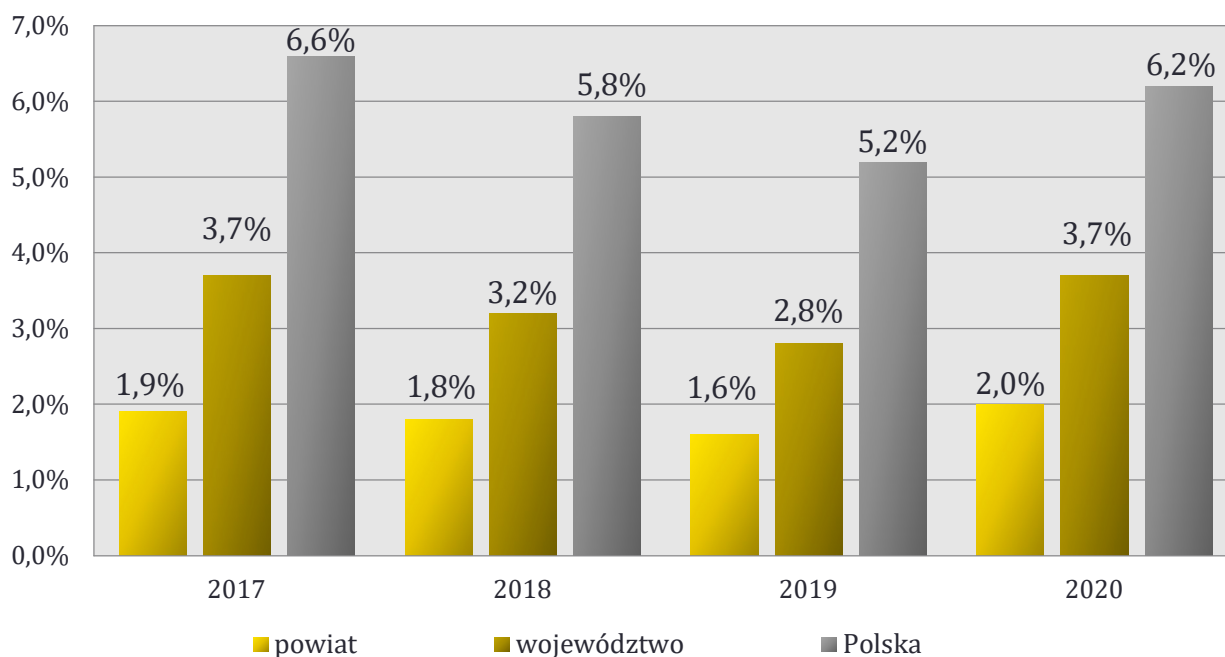
Ważnym wskaźnikiem w ocenie rynku pracy jest stopa bezrobocia rejestrowanego, która jest wyrażonym w procentach stosunkiem liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne w urzędach pracy, do liczby ludności aktywnej zawodowo (zasobu siły roboczej danej populacji).

Poniższy wykres przedstawia stopę bezrobocia w powiecie kępińskim. W 2020 roku wynosiła ona 2,0%, a więc była niższa niż stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie wielkopolskim oraz w całej Polsce. Od 2017 roku stopa bezrobocia w powiecie kępińskim uległa zwiększeniu, podobnie jak ma to miejsce w całej Polsce,

niemniej jednak sytuacja w Powiecie pozostaje bardziej korzystna niż w regionie. Trwająca pandemia koronawirusa wpłynęła negatywnie szczególnie na rynek pracy, co może stanowić główny powód niekorzystnych statystyk zaprezentowanych na poniższym wykresie.

Wykres 5. Stopa bezrobocia w powiecie kępińskim na przestrzeni lat 2017-2020 w porównaniu do województwa wielkopolskiego i całej Polski (stan na koniec roku, w procentach)

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Według aktualnie dostępnych danych Głównego Urzędu Statystycznego za 2019 rok, w powiecie kępińskim na 1000 mieszkańców pracowały 392 osoby⁸. Wszystkich pracujących w 2019 roku było natomiast 26 780.

Barometr zawodów to jednoroczna prognoza sytuacji w zawodach. Barometr dzieli zawody na trzy grupy: deficytowe, zrównoważone i nadwyżkowe. Zawody deficytowe to takie, w których liczba wolnych miejsc pracy jest większa niż liczba osób zainteresowanych podjęciem pracy i spełniających wymagania pracodawców (najtrudniej pracodawcom znaleźć kandydatów do pracy). Zawody zrównoważone to te, w których liczba wolnych miejsc pracy jest zbliżona do liczby osób zainteresowanych

⁸ Bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, wg faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności.

podjęciem pracy i spełniających wymagania pracodawców. Zawody nadwyżkowe, w których liczba wolnych miejsc jest mniejsza niż liczba osób zainteresowanych podjęciem pracy i spełniających wymagania pracodawców (najtrudniej osobom poszukującym pracy znaleźć zatrudnienie).

Wśród zawodów deficytowych na terenie powiatu kępińskiego w 2020 roku znalazły się m.in. następujące profesje: asystenci w edukacji, betoniarze i zbrojarze, farmaceuci, fizjoterapeuci i masażyści, fryzjerzy, inżynierowie budownictwa, kosmetyczki, kucharze, lekarze, logopedzi i audiofonolodzy, mechanicy pojazdów samochodowych, nauczyciele, opiekunowie osoby starszej i niepełnosprawnej, pielęgniarki i położne, pracownicy administracyjni i biurowi, pracownicy socjalni, pracownicy przetwórstwa spożywczego, psychologzy i psychoterapeuci, ratownicy medyczni, robotnicy budowlani, samodzielni księgowi, spedytorzy i logistycy, technicy informatycy, zaopatrzeniowcy i dostawcy, itd. Do zawodów nadwyżkowych w powiecie kępińskich zaliczono tylko jedną grupę zawodową – ekonomistów⁹.

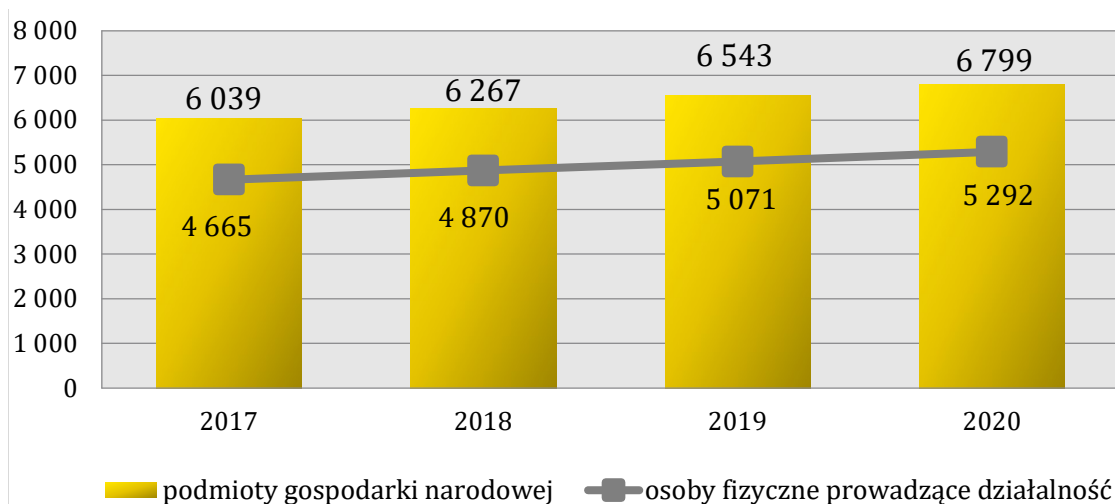
SYTUACJA GOSPODARCZA I FINANSE PUBLICZNE

Jednym ze wskaźników określających aktywność gospodarczą danej zbiorowości, jest liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na danym terenie. W powiecie kępińskim na koniec 2020 roku w rejestrze REGON zarejestrowanych było łącznie 6 799 podmiotów gospodarki narodowej, w tym większość stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w liczbie 5 292. Podobnie sytuacja wyglądała w poprzednich latach, kiedy liczba osób fizycznych prowadzących działalność przeważała w liczbie wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Na przestrzeni lat 2017-2020 liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON w Powiecie systematycznie się zwiększała – w stosunku do 2017 roku nastąpił wzrost o 13%.

⁹ Barometr zawodów 2020 powiat kępiński.

Wykres 6. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w powiecie kępińskim w latach 2017-2020

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Na przestrzeni ostatnich lat najwięcej podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych było w gminie miejsko-wiejskiej Kępno – 3 135. Gmina Baranów plasowała się na drugim miejscu pod względem ich liczby (995 podmiotów), natomiast najmniej odnotowano w 2020 roku w gminie Rychtal (342 podmioty). W latach 2017-2020 liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON wzrosła we wszystkich gminach powiatu kępińskiego. Najmniejszy wzrost liczby podmiotów odnotowany został w gminie miejsko-wiejskiej Kępno (7%), natomiast największy w gminach Rychtal i Trzcinica (po 20%).

Tabela 6. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w poszczególnych gminach powiatu kępińskiego w latach 2017-2020

gmina	2017	2018	2019	2020
gmina Kępno	2 922	2 986	3 087	3 135
gmina Baranów	851	893	952	995
gmina Bralin	742	761	796	825
gmina Łęka Opatowska	435	446	478	503
gmina Perzów	370	392	410	428
gmina Rychtal	285	303	333	342
gmina Trzcinica	379	397	439	456

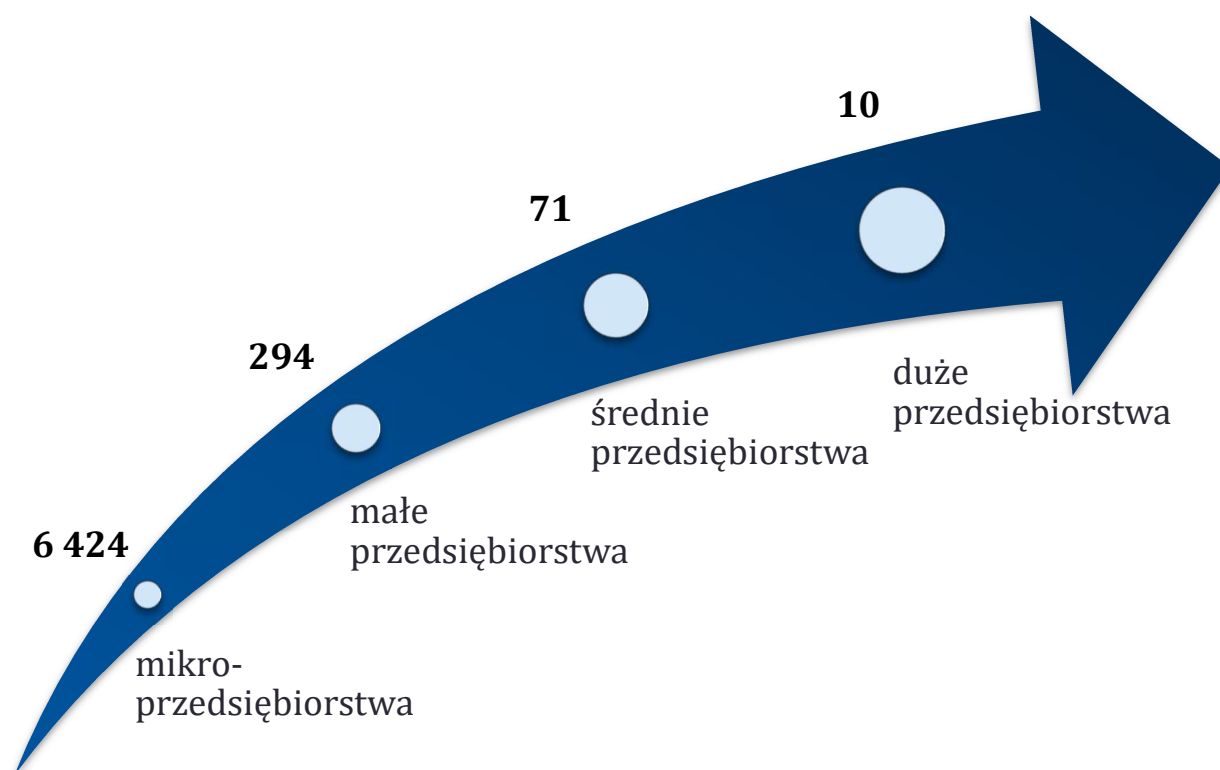
Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Działalność gospodarcza w powiecie kępińskim koncentruje się głównie na handlu hurtowym i detalicznym (1 817 podmiotów) oraz przetwórstwie przemysłowym (1 368 podmiotów). Ważnymi sekcjami są również: budownictwo (975 podmiotów), pozostała działalność gospodarcza (516 podmiotów) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (427 podmiotów). Najmniej zarejestrowanych jest natomiast działalności związanych z organizacją i zespołami eksterytorialnymi (2 podmioty) oraz górnictwem i wydobywaniem (9 podmiotów).

Największa ilość podmiotów gospodarczych działających w powiecie kępińskim według klas wielkości to mikro-przedsiębiorstwa zatrudniające 0-9 pracowników – jest ich 6 424 (stan na koniec 2020 roku). Małych przedsiębiorstw zatrudniających 10-49 pracowników jest w Powiecie 294. Działalność prowadzi również 71 średnich przedsiębiorstw zatrudniających 50-249 pracowników oraz 10 dużych przedsiębiorstw z ponad 250 pracownikami.

Rysunek 3. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie powiatu kępińskiego według klas wielkości (stan na koniec 2020 roku)

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

GOSPODARKA MIESZKANIOWA I KOMUNALNA

Z danych GUS wynika, że całkowite zasoby mieszkaniowe w powiecie kępińskim to łącznie 17 798 nieruchomości (stan na koniec 2019 roku), w tym 97 nieruchomości to lokale socjalne. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w Powiecie w 2019 roku kształtowała się na poziomie 94,9 m². Na przestrzeni lat 2017-2019 można zauważyć znaczący spadek liczby wypłaconych dodatków mieszkaniowych o 23%, a jednocześnie odnotowany został systematyczny wzrost liczby mieszkań. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w ostatnich latach uległa również niewielkiemu wzrostowi.

Tabela 7. Zasoby mieszkaniowe w powiecie kępińskim na przestrzeni lat 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
liczba mieszkań	17 237	17 513	17 798
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (m ²)	94,4	94,8	94,9
liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	3 050	2 786	2 348
liczba lokali socjalnych	100	97	97

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Liczba mieszkań przypadająca na każdych 1000 mieszkańców w powiecie kępińskim jest niższa w porównaniu do ich liczby w województwie wielkopolskim (stan na koniec 2019 roku). W Powiecie jest to 315,3 mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców, z kolei w całym województwie – 357,8. Dostrzegalny jest coroczny, systematyczny wzrost liczby mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców zarówno w całym Powiecie, jak i w gminach do niego należących. Analizując poszczególne gminy powiatu kępińskiego w aspekcie mieszkalnictwa można zauważyć, że w 2019 roku najwięcej mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców odnotowanych zostało w gminie miejsko-wiejskiej Kępno (352,4) i gminie Rychtal (305,2), natomiast najmniej w gminie Łęka Opatowska (274,5). Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 8. Liczba mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców w powiecie kępińskim, w poszczególnych gminach Powiatu oraz województwie wielkopolskim w latach 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
gmina Kępno	338,3	343,6	352,4
gmina Baranów	278,9	283,7	286,2
gmina Bralin	276,5	282,8	285,4
gmina Łęka Opatowska	271,3	274,1	274,5
gmina Perzów	293,0	294,7	299,2
gmina Rychtal	296,1	300,9	305,2
gmina Trzcinica	276,2	276,9	279,7
powiat kępiński	305,7	310,0	315,3
województwo wielkopolskie	347,2	352,2	357,8

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Charakterystyka instalacji techniczno-sanitarnych w powiecie kępińskim według danych prezentowanych przez Główny Urząd Statystyczny z 2019 roku przedstawia poniższa tabela. Z informacji tych wynika, że mieszkania wyposażone w wodociąg w całym Powiecie stanowiły 95,0% ogółu mieszkań, natomiast wyposażone w kanalizację – 61,0%. Rozpatrując tą kwestię z podziałem na poszczególne gminy wchodzące w skład Powiatu możemy zauważyć, że do wodociągu podłączonych było 93,0% mieszkań w gminie miejsko-wiejskiej Kępno, 97,3% w gminie Baranów, 91,5% w gminie Bralin, 97,7% w gminie Łęka Opatowska, 94,9% w gminie Perzów, 98,3% w gminie Rychtal oraz 99,2% w gminie Trzcinica.

Wyposażonych w kanalizację było natomiast 74,9% mieszkań w gminie miejsko-wiejskiej Kępno, 60,2% w gminie Baranów, 55,0% w gminie Bralin, 45,1% w gminie Łęka Opatowska, 48,1% w gminie Perzów, 76,5% w gminie Rychtal oraz 38,4% w gminie Trzcinica. W przypadku instalacji wodociągowej powiat kępiński oraz przynależne do niego gminy charakteryzują się znaczną jej dostępnością, z kolei dostępność do instalacji kanalizacyjnej kształtuje się na gorszym poziomie w przypadku poszczególnych Gmin jak i całego Powiatu. W porównaniu do województwa wielkopolskiego sytuacja techniczno-sanitarna kształtuje się w Powiecie nieco korzystniej.

Tabela 9. Instalacje techniczno-sanitarne w powiecie kępińskim z podziałem na poszczególne gminy i w województwie wielkopolskim w 2019 roku (w procentach)

wyszczególnienie	wodociąg	kanalizacja
gmina Kępno	93,0	74,9
gmina Baranów	97,3	60,2
gmina Bralin	91,5	55,0
gmina Łęka Opatowska	97,7	45,1
gmina Perzów	94,9	48,1
gmina Rychtal	98,3	76,5
gmina Trzcinica	99,2	38,4
powiat kępiński	95,0	61,0
województwo wielkopolskie	93,5	59,3

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

KULTURA, SPORT I REKREACJA

Działalność kulturową w każdej z gmin powiatu kępińskiego prowadzą przede wszystkim Biblioteki Publiczne wraz z filiami, a także świetlice wiejskie. W przypadku gminy miejsko-wiejskiej Kępno i gminy Perzów upowszechnianiem kultury zajmują się również Ośrodki Kultury. Szczegółowe dane dotyczące infrastruktury kulturalnej w poszczególnych gminach znajdują się w poniższej tabeli.

Tabela 10. Infrastruktura i zasoby kulturalne na terenie powiatu kępińskiego, z podziałem na poszczególne gminy

Gmina	Infrastruktura kulturalna
KĘPNO	<ul style="list-style-type: none"> – Kępiński Ośrodek Kultury, – Samorządowa Biblioteka Publiczna im. Marii z Fredrów Szembekowej w Kępnie, – Muzeum Ziemi Kępińskiej im. T.P. Potworowskiego, – świetlice wiejskie.
BARANÓW	<ul style="list-style-type: none"> – Gminna Biblioteka Publiczna im. Feliksa hrabiego Wężyka w Baranowie, – Filie biblioteczne w Mroczeniu i Słupi, – świetlice wiejskie.

BRALIN	<ul style="list-style-type: none"> – Biblioteka Publiczna w Bralinie, – Świetlica Profilaktyczno-Środowiskowa „Tęcza” w Bralinie.
ŁĘKA OPATOWSKA	<ul style="list-style-type: none"> – Gminna Biblioteka Publiczna w Łęce Opatowskiej z/s w Opatowie, – Filie biblioteczne w Łęce Opatowskiej i Siemianicach, – świetlice wiejskie, – świetlice środowiskowe w Łęce Opatowskiej, Opatowie, Siemianicach i Trzebieniu.
PERZÓW	<ul style="list-style-type: none"> – Gminny Ośrodek Kultury w Perzowie, – Biblioteka Publiczna w Perzowie, – świetlice wiejskie.
RYCHTAŁ	<ul style="list-style-type: none"> – Gminna Biblioteka Publiczna w Rychtału, – świetlice wiejskie, – świetlica środowiskowa.
TRZCINICA	<ul style="list-style-type: none"> – Gminna Biblioteka Publiczna w Trzcinicy, – świetlice środowiskowe, – świetlice wiejskie.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportów o stanie gmin za 2020 rok

Na terenie Powiatu znajdują się liczne zespoły pałacowo-dworkowe, zabytki architektury sakralnej oraz rezerwaty przyrody. Do najbardziej cennych należą: XVIII-wieczny kościółek „Na Pólku” pod Bralinem, Synagoga i Wieża Wodociągowa w Kępnie, rezerwat „Studnica” w gminie Rychtał i inne.

Na obszarze Powiatu znajdują się liczne ścieżki rowerowe, w tym Transwielkopolska Trasa Rowerowa (TTR), przebiegająca przez całe województwo wielkopolskie. Powiat jest atrakcyjnym punktem pod względem turystycznym, również ze względu na bogatą bazę noclegową i gastronomiczną.

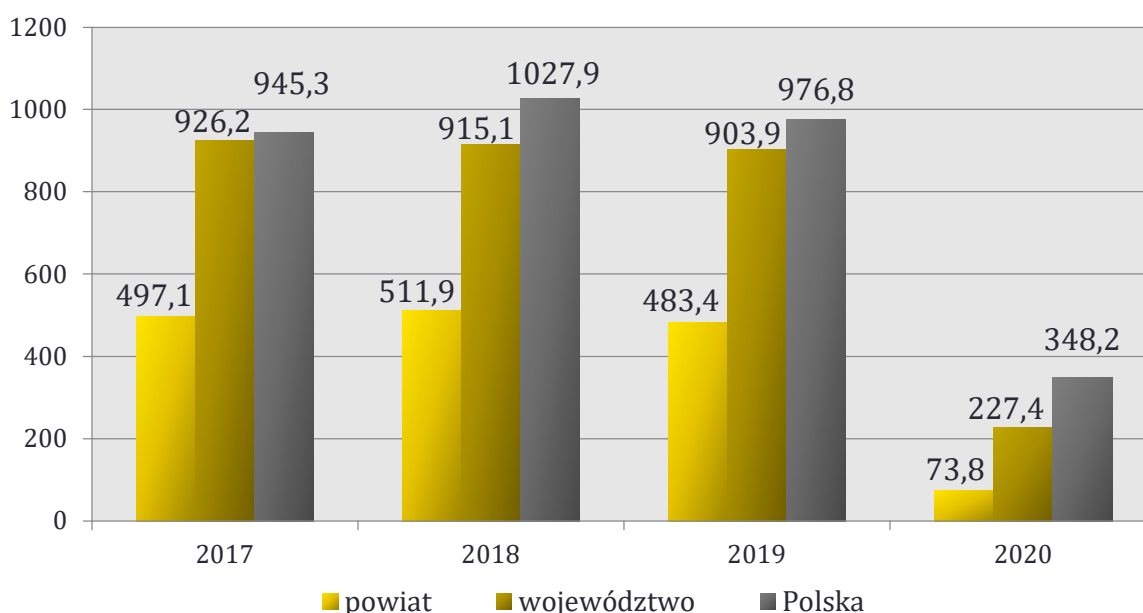
Mieszkańcy powiatu kępińskiego oraz turyści mają możliwość uczestniczenia w licznych wydarzeniach kulturalnych, które organizowane są zarówno dla lokalnych, jak i zagranicznych grup artystycznych. Do najpopularniejszych wydarzeń kulturalnych można zaliczyć m.in.:

- Festiwal Trzech Kultur w Kępnie,
- Dożynki Powiatowo-Gminne,
- Powiatowy Koncert Kolęd,
- Pożegnanie Lata,
- Powiatowy Konkurs Piosenki Dziecięcej i Młodzieżowej,
- Biesiada Literacka,
- Jarmark Bożonarodzeniowy,
- Dni Gminy i inne.

Dane Głównego Urzędu Statystycznego wskazują na to, że w 2020 roku liczba uczestników imprez kulturalnych na 1000 ludności w powiecie kępińskim była znacznie niższa od ich liczby na terenie całego województwa wielkopolskiego oraz Polski, co obrazuje poniższy wykres. Zauważyć również można ogólny nagły i znaczny spadek liczby uczestników imprez na 1000 ludności w powiecie, województwie jak i całym kraju, co jest konsekwencją obostrzeń wynikających z trwania pandemii COVID-19.

Wykres 7. Liczba uczestników imprez kulturalnych na 1000 ludności w powiecie kępińskim, województwie wielkopolskim oraz Polsce w latach 2017-2020

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Do infrastruktury sportowo-rekreacyjnej znajdującej się na terenie powiatu kępińskiego należą:

- QARIUM Kępno (kryta pływalnia),
- hala widowiskowo-sportowa w Kępnie,
- basen zewnętrzny w Kępnie,
- stadion miejski w Kępnie,
- kompleksy boisk sportowych „Orlik” w Kępnie,
- kompleks oświatowo-sportowy w Baranowie,
- park rekreacyjno-sportowy w Baranowie,
- stadion sportowy w Bralinie,
- boiska sportowe i wielofunkcyjne boiska sportowe,
- korty tenisowe,
- place zabaw i siłownie plenerowe,
- boiska i sale sportowe przy placówkach oświatowych.

Cele i zadania z zakresu kultury fizycznej realizują liczne kluby sportowe istniejące na terenie powiatu kępińskiego, należą do nich zarówno Ludowe Kluby Sportowe działające w gminach, a także Uczniowskie Kluby Sportowe funkcjonujące przy placówkach oświatowych, zrzeszające pasjonatów piłki nożnej, siatkówki, koszykówki, tenisa, sztuk walki i innych sportów.

EDUKACJA

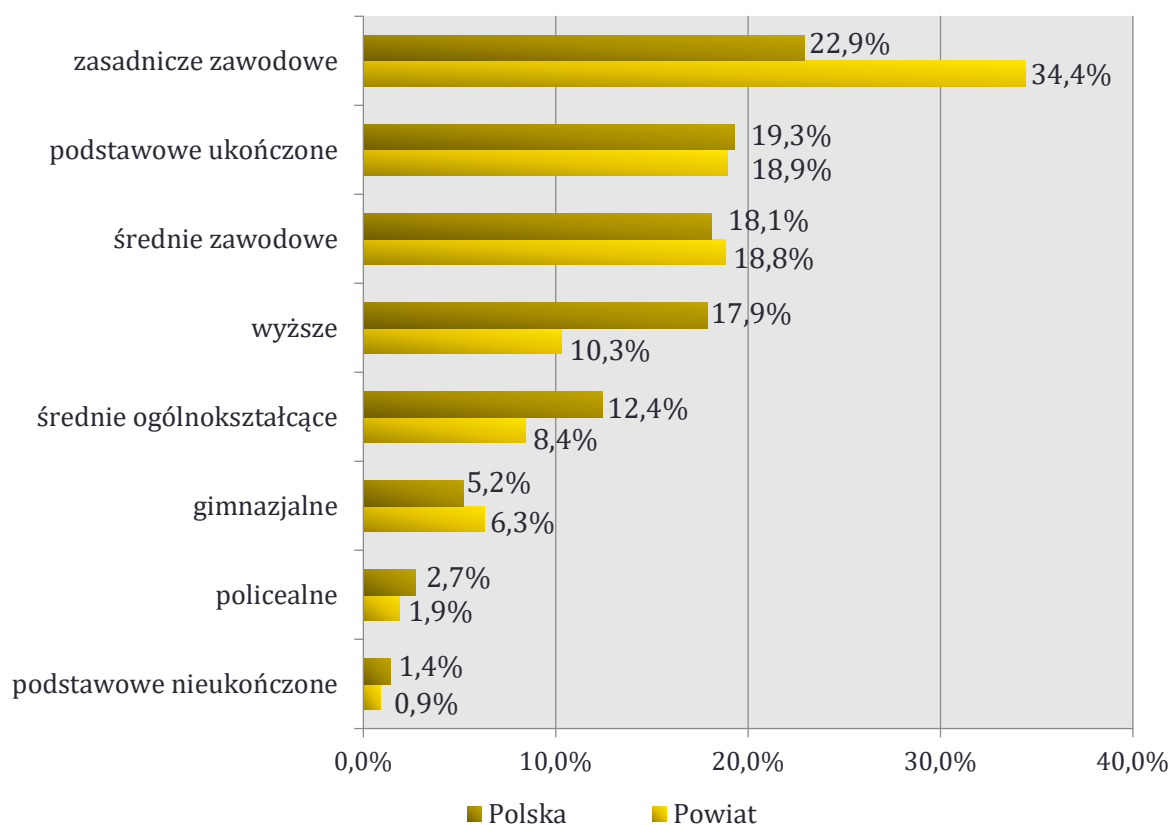
Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku struktura wykształcenia mieszkańców powiatu kępińskiego przedstawia się następująco:

- 10,3% ludności posiada wykształcenie wyższe,
- 1,9% wykształcenie policealne,
- 8,4% średnie ogólnokształcące,
- 18,8% średnie zawodowe,
- 34,4% zasadnicze zawodowe,
- 6,3% gimnazjalne,
- 18,9% podstawowe ukończone,
- 0,9% zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej.

W porównaniu do całej Polski, mieszkańcy powiatu kępińskiego mają nieznacznie niższy poziom wykształcenia. Wśród kobiet mieszkających w Powiecie największy odsetek ma wykształcenie zasadnicze zawodowe (23,9%) oraz podstawowe ukończone (22,9%). W przypadku mężczyzn, najczęściej posiadają oni wykształcenie zasadnicze zawodowe (45,3%) oraz średnie zawodowe (18,4%). Należy wziąć pod uwagę fakt, że ostatni NSP odbył się w 2011 roku w wyniku czego obecny poziom wykształcenia mieszkańców Powiatu może się znacznie różnić od tego przedstawionego na poniższym wykresie.

Wykres 8. Poziom wykształcenia mieszkańców powiatu kępińskiego w porównaniu do całej Polski według danych Narodowego Spisu Powszechnego

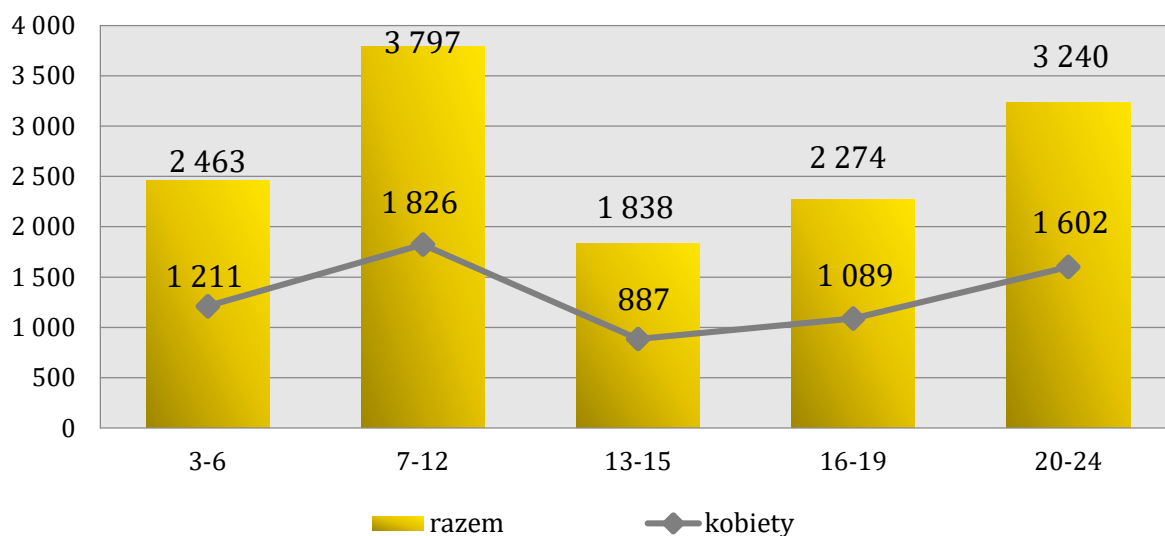

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2011

W wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) w 2020 roku było 13 612 mieszkańców powiatu kępińskiego. Rozpatrując tą kwestię z podziałem na poszczególne edukacyjne grupy wiekowe możemy zauważyć, że w 2020 roku najwięcej osób miało 7-12 lat (3 797 osób). Na drugim miejscu pod tym względem znalazły się osoby w wieku 20-24 lata (3 240 osób). Ludność Powiatu według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2020 roku prezentuje poniższy wykres.

Wykres 9. Ludność powiatu kępińskiego według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2020 roku

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Poniższa tabela przedstawia ludność gmin należących do powiatu kępińskiego według edukacyjnych grup wieku w 2020 roku. Z prezentowanych danych wynika, że w gminie miejsko-wiejskiej Kępno (5 607) oraz w gminie Baranów (2 054) zamieszkuje najwięcej osób w wieku potencjalnej nauki. We wszystkich gminach Powiatu przeważają mieszkańcy mający 7-12 lat, za wyjątkiem gminy Perzów, gdzie najwięcej osób mieści się w przedziale wiekowym 20-24 lata.

Tabela 11. Ludność gmin należących do powiatu kępińskiego według edukacyjnych grup wieku w 2020 roku

wyszczególnienie	3-6	7-12	13-15	16-19	20-24	razem
gmina Kępno	1 051	1 585	781	904	1 286	5 607
gmina Baranów	378	597	263	328	488	2 054
gmina Bralin	283	442	218	260	355	1 558
gmina Łęka Opatowska	246	354	203	264	332	1 399
gmina Perzów	166	239	110	158	242	915
Gmina Rychtal	139	242	111	148	237	877
gmina Trzcinica	200	338	152	212	300	1 202

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W 2020 roku powiat kępiński był organem prowadzącym dla następujących placówek oświatowych:

- Zespołu Szkół Ponadpodstawowych Nr 1 w Kępnie,
- Zespołu Szkół Ponadpodstawowych Nr 2 w Kępnie,
- Liceum Ogólnokształcącego Nr 1 im. mjr Henryka Sucharskiego w Kępnie,
- Zespołu Szkół Specjalnych w Słupi pod Kępem,
- Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Kępnie.

Ponadto, na obszarze Powiatu działalność prowadzą publiczne i niepubliczne przedszkola, natomiast opieka nad dziećmi do lat 3 sprawowana jest w żłobkach i klubach dziecięcych.

Poniższa tabela przedstawia placówki oświatowe, dla których organem prowadzącym są poszczególne gminy wchodzące w skład powiatu kępińskiego.

Tabela 12. Wykaz placówek oświatowych, dla których organem prowadzącym są poszczególne gminy powiatu kępińskiego

gmina	nazwa szkoły
KĘPNO	Żłobek Miejski w Kępnie
	Żłobek Miejski „Dziecięca Kraina” w Kępnie
	Żłobek „Hanulandia” w Hanulinie
	Przedszkole Samorządowe nr 2 w Kępnie
	Przedszkole Samorządowe nr 4 w Kępnie
	Przedszkole Samorządowe nr 5 w Kępnie
	Przedszkole Samorządowe w Mikorzynie
	Przedszkole Samorządowe w Hanulinie
	Oddział przedszkolny PS Hanulin: oddział zamiejscowy Krążkowy
	Oddział przedszkolny PS Hanulin: oddział zamiejscowy Osiny
	Szkoła Podstawowa nr 1 im. Bohaterów Westerplatte w Kępnie
	Szkoła Podstawowa nr 2 im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w Kępnie
	Szkoła Podstawowa nr 3 im. Przemysła II w Kępnie
	Szkoła Podstawowa im. Janusza Kusocińskiego w Hanulinie
	Szkoła Podstawowa w Kierznie
	Szkoła Podstawowa im. ks. Zdzisława Peszkowskiego w Krążkowach
	Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Mikorzynie
	Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich w Myjomicach
Szkoła Podstawowa w Olszowie	
Szkoła Podstawowa w Świbie	

BARANÓW	Żłobek Gminny „Barankowo”
	Szkoła Podstawowa w Mroczeniu wraz ze Szkołą Filialną w Grębaninie
	<u>Zespół Szkół im. Powstańców Wielkopolskich w Baranowie:</u>
	– Szkoła Podstawowa w Baranowie
	– Publiczne Przedszkole Samorządowe w Baranowie
	<u>Zespół Szkół w Donaborowie:</u>
– Szkoła Podstawowa w Donaborowie	
– Publiczne Przedszkole Samorządowe w Donaborowie	
<u>Zespół Szkół w Łęce Mroczeńskiej:</u>	
– Szkoła Podstawowa w Łęce Mroczeńskiej	
– Publiczne Przedszkole Samorządowe w Łęce Mroczeńskiej	
<u>Zespół Szkół w Słupi pod Kępem:</u>	
– Szkoła Podstawowa w Słupi pod Kępem	
– Publiczne Przedszkole Samorządowe w Słupi pod Kępem	
BRALIN	Przedszkole „Kwiaty Polskie” w Bralinie
	Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Bralinie
	<u>Zespół Szkół im. ks. Michała Przywary i Rodziny Salomonów w Nowej Wsi Książęcej:</u>
	– Szkoła Podstawowa w Nowej Wsi Książęcej
– Publiczne Przedszkole Samorządowe w Nowej Wsi Książęcej	
ŁĘKA OPATOWSKA	Żłobek Gminny w Opatowie
	Żłobek Gminny w Łęce Opatowskiej
	<u>Zespół Szkół w Łęce Opatowskiej:</u>
	– Szkoła Podstawowa w Łęce Opatowskiej
	– Publiczne Przedszkole Samorządowe w Łęce Opatowskiej
	<u>Zespół Szkół w Opatowie:</u>
	– Szkoła Podstawowa w Opatowie
– Publiczne Przedszkole Samorządowe w Opatowie	
<u>Zespół Szkół w Siemianicach:</u>	
– Szkoła Podstawowa w Siemianicach	
– Publiczne Przedszkole Samorządowe w Siemianicach	
– Publiczne Przedszkole Samorządowe w Rakowie	
Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Trzebieniu	
PERZÓW	Żłobek Gminny w Perzowie
	<u>Zespół Szkół w Perzowie:</u>
	– Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza
	– Przedszkole w Perzowie
	– Oddział przedszkolny w Turkowach
<u>Zespół Szkół w Trębaczowie:</u>	
– Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki	
– Przedszkole w Trębaczowie	
– Oddział przedszkolny w Miechowie	

RYCHTAL	Przedszkole Samorządowe w Rychtalu
	Szkoła Podstawowa w Drożkach
	Szkoła Podstawowa w Wielkim Buczku
	Szkoła Podstawowa im. Ojca Konrada Stolarka w Rychtalu
TRZCINICA	<u>Zespół Szkół im. Jana Pawła II w Laskach:</u> <ul style="list-style-type: none"> – Publiczne Przedszkole Samorządowe w Laskach – Szkoła Podstawowa w Laskach wraz ze Szkołą Filialną w Smardzach i Oddziałem Przedszkolnym w Smardzach
	<u>Zespół Szkół w Trzcinicy:</u> <ul style="list-style-type: none"> – Publiczne Przedszkole Samorządowe w Trzcinicy – Szkoła Podstawowa im. kard. Stefana Wyszyńskiego w Trzcinicy

Źródło: opracowanie własne

W poniższej tabeli przedstawione zostały wyniki egzaminu ósmoklasisty uczniów z gmin należących do powiatu kępińskiego, w porównaniu do wyników uczniów Powiatu ogółem i województwa wielkopolskiego. Porównując średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty uczniów z całego powiatu kępińskiego, do wyników uczniów z województwa można zauważyć, że uczniowie z Powiatu uzyskali zbliżone wyniki w części z języka polskiego oraz nieznacznie gorsze wyniki z części matematycznej i języka angielskiego. W przypadku poszczególnych gmin powiatu kępińskiego, najwyższe wyniki z języka polskiego osiągnęli ósmoklasiści z gminy Łęka Opatowska i Perzów, uzyskując średnio 57,7%, a najniższe z gminy Trzcinica (49,9%). W przypadku wyników dotyczących egzaminu z matematyki, uczniowie z gminy Perzów osiągnęli wyższe wyniki w porównaniu do uczniów z całego Powiatu i Województwa. Tę część egzaminu najslabiej napisali ósmoklasiści z gminy Bralin. Z egzaminem z języka angielskiego najlepiej poradzili sobie uczniowie z gminy miejsko-wiejskiej Kępno (50,9%) oraz gminy Perzów (50,4%), którzy uzyskali lepsze wyniki niż uczniowie z całego powiatu kępińskiego, natomiast najslabiej napisali go uczniowie z gminy Trzcinica (34,4%).

Tabela 13. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2020 roku uczniów z terenu województwa wielkopolskiego, powiatu kępińskiego oraz należących do niego gmin (w procentach)

wyszczególnienie	język polski	matematyka	język angielski
województwo wielkopolskie	56,9	44,1	51,5
powiat kępiński	56,2	41,8	46,9
gmina Kępno	57,5	42,9	50,9
gmina Baranów	55,0	45,1	45,4
gmina Bralin	56,2	33,3	40,9
gmina Łęka Opatowska	57,7	40,1	42,8
gmina Perzów	57,7	51,3	50,4
gmina Rychtal	50,0	35,2	46,7
gmina Trzcينica	49,9	38,7	34,4

Źródło: <https://mapa.wyniki.edu.pl/>

Analizie poddano także wyniki z egzaminu maturalnego, do którego przystąpili uczniowie szkół ponadpodstawowych. W przypadku części obowiązkowej, tj. z języka polskiego, matematyki i języka nowożytnego (w analizie uwzględniono język angielski, gdyż jest on najczęściej wybieranym językiem przez maturzystów), wyniki z tych przedmiotów odbyły się na poziomie podstawowym. Uczniowie szkół z terenu powiatu kępińskiego uzyskali słabsze wyniki od maturzystów z całego województwa wielkopolskiego z języka polskiego i angielskiego, natomiast w przypadku części matematycznej uczniowie z Powiatu wypadli lepiej o 2,4 pp. Wyniki egzaminów z omawianych przedmiotów na poziomie rozszerzonym są korzystniejsze w przypadku uczniów szkół średnich zlokalizowanych na terenie powiatu kępińskiego z języka polskiego, z którego otrzymali o 0,2 pp. więcej niż uczniowie w całym województwie. W przypadku języka angielskiego i matematyki średnie wyniki w Powiecie są niższe niż ma to miejsce w województwie.

Tabela 14. Wyniki egzaminu maturalnego w 2020 roku w powiecie kępińskim oraz województwie wielkopolskim (w procentach)

wyszczególnienie	język polski		matematyka		język angielski	
	podst.	rozs.	podst.	rozs.	podst.	rozs.
województwo dolnośląskie	52,5	56,4	50,4	29,1	69,8	55,4
powiat kępiński	45,3	56,6	52,8	23,1	64,4	49,2

Źródło: <https://www.oke.poznan.pl/>

OCHRONA ZDROWIA

Poniższa tabela przedstawia placówki ochrony zdrowia znajdujące się na terenie poszczególnych gmin powiatu kępińskiego. Specjalistyczną opiekę lekarską mieszkańcy całego Powiatu uzyskują w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Kępnie, w którego strukturach znajduje się również Szpitalny Oddział Ratunkowy wraz z pogotowiem ratunkowym. Do usług świadczonych w Zakładzie należą: ambulatoryjna opieka specjalistyczna, leczenie szpitalne, rehabilitacja lecznicza, profilaktyczne programy zdrowotne, świadczenia zdrowotne kontraktowane odrębnie oraz ratownictwo medyczne. W ramach SPZOZ funkcjonuje 9 oddziałów szpitalnych, w tym: internistyczny, chirurgiczny, położniczo-ginekologiczny, dziecięcy, noworodkowy, nefrologiczny, anestezjologii i intensywnej terapii, leczniczo-rehabilitacyjny i szpitalny oddział ratunkowy.

Na terenie Powiatu swoje usługi świadczą liczne przychodnie, wśród których dominują Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej oraz Indywidualne Praktyki Lekarskie. W zakresie usług stomatologicznych oprócz SPZOZ w Kępnie, na terenie Powiatu działalność prowadzą w szczególności podmioty prywatne. Dane dotyczące placówek zdrowia w każdej z gmin na terenie Powiatu znajdują się poniżej.

Tabela 15. Placówki ochrony zdrowia znajdujące się na terenie powiatu kępińskiego

Gmina	Nazwa placówki
KĘPNO	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Kępnie, w tym: – pogotowie ratunkowe – Szpitalny Oddział Ratunkowy
	Niepubliczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej – Ewa Hołoś
	Niepubliczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej „Bio-Vita”
	Niepubliczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej „Eskulap”
	Niepubliczny Zakład Podstawowej i Specjalistycznej Opieki Zdrowotnej MEDRA
	Ośrodek Medyczny „MediKa”
	Niepubliczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej Mys-medica
	Niepubliczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej Dermatologia-Wenerologia
	Zakład Opieki Zdrowotnej Poradnia Neurologiczna „Sana-Med”
	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Laryngolog” – gabinet lekarski Maria Bosacka-Duś
Indywidualna Praktyka Lekarska Jakub Krawczyk	

	Niepubliczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej Femina
	Centrum Medyczne Braun w Myjomicach
	Poradnia Leczenia Uzależnień „Remedium” w Kępnie
BARANÓW	Oddział Leczniczo-Rehabilitacyjny SPZOZ w Kępnie w Grębaninie
	Indywidualna Praktyka Lekarska Andrzej Szubzda w Mroczeniu
BRALIN	Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej MEDICA
ŁĘKA OPATOWSKA	Indywidualna Praktyka Lekarska lek. med. Leszek Zalewski
	Indywidualna Praktyka Lekarska Wiesława Braun w Opatowie
PERZÓW	Przychodnia lekarska LEKMED
RYCHTAL	Niepubliczny Zakład Podstawowej i Specjalistycznej Opieki Zdrowotnej „PRIMUS” w Buczku Wielkim
	Poradnia Lekarza Rodzinnego – Niepubliczny Zakład Podstawowej i Specjalistycznej Opieki Zdrowotnej „PRIMUS” w Rychtalu
TRZCINICA	Niepubliczny Zakład Podstawowej i Specjalistycznej Opieki Zdrowotnej „PRIMUS”
	Zakład Leczniczy Laski

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportów o Stanie Gmin oraz <https://www.opiekamedyczna.info/>

Z danych GUS wynika, iż w powiecie kępińskim w 2020 roku funkcjonowało 21 przychodni zdrowia, a na 1 przypadło 2 681 mieszkańców. Jest to wartość znacznie większa, w porównaniu do liczby mieszkańców przypadających na 1 przychodnię w gminie miejsko-wiejskiej Kępno (1 523). Jednocześnie wartość ta jest porównywalna do liczby osób w gminie Baranów (2 673), Łęka Opatowska (2 665) i Trzcinica (2 467). W gminach Bralin, Perzów i Rychtal na 1 przychodnię przypadało zdecydowanie więcej mieszkańców. W ramach POZ w 2020 roku najwięcej porad w przeliczeniu na 1 mieszkańca udzielono w gminie Rychtal (6,3) oraz gminie Kępno (5,7), a najmniej w gminie Łęka Opatowska (1,9).

Tabela 16. Dane statystyczne dotyczące opieki zdrowotnej w powiecie kępińskim z podziałem na gminy w 2020 roku

wyszczególnienie	liczba osób przypadających na 1 przychodnię	porady podstawowej opieki zdrowotnej udzielone na 1 mieszkańca
powiat kępiński	2 681	4,3
Kępno	1 523	5,7
Baranów	2 673	2,4
Bralin	6 084	3,8
Łęka Opatowska	2 665	1,9
Perzów	3 765	2,0
Rychtal	3 791	6,3
Trzcinica	2 467	3,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://bdl.stat.gov.pl/>

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Bezpieczeństwo publiczne jest to ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli oraz majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego. Bezpieczeństwo publiczne umożliwia sprawne funkcjonowanie społeczeństwa.

Przestrzeganiem porządku publicznego na terenie całego Powiatu zajmuje się Komenda Powiatowa Policji w Kępnie. Ponadto w ramach KPP w Kępnie na terenie gminy Bralin, Perzów oraz Rychtal działają Komisariaty Policji. Dodatkowo Posterunki Policji zlokalizowane są w gminach Bralin, Łęka Opatowska i Trzcinica. Bezpieczeństwo publiczne w mieście Kępno zapewnia także Straż Miejska.

Ochronę przeciwpożarową zapewnia natomiast Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Kępnie, w ramach której funkcjonuje Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza w Kępnie oraz działające w formie stowarzyszeń 59 Ochotniczych Straży Pożarnych. Spośród wszystkich jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, 12 jest włączonych do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Znajdują się one w miejscowościach: Baranów, Bralin, Kępno, Laski, Łęka Opatowska, Opatów, Nowa Wieś Książęca, Perzów, Rychtal, Słupia pod Kępnem, Trębaczów oraz Trzcinica.

DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Na terenie powiatu kępińskiego zarejestrowanych jest 213 organizacji pozarządowych, w tym 95 stowarzyszeń rejestrowych, 8 fundacji oraz 12 stowarzyszeń zwykłych. Ponadto, według ewidencji prowadzonej przez Starostę Kępińskiego w Powiecie działa 39 uczniowskich klubów sportowych, a także 59 Ochotniczych Straży Pożarnych działających w formie stowarzyszeń.

Samorząd powiatowy od wielu lat współpracuje z organizacjami pozarządowymi w ramach uchwalanego corocznie *Programu współpracy Powiatu Kępińskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*. Dotychczas Powiat zlecał organizacjom pozarządowym, m.in. realizację zadań z zakresu: pomocy społecznej, ochrony i promocji zdrowia, nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania, kultury, sztuki oraz ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, porządku i bezpieczeństwa publicznego, podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej oraz udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej.

Na obszarze powiatu kępińskiego funkcjonują organizacje pozarządowe, które działają na rzecz społeczności lokalnej oraz stanowią ważne zaplecze i potencjał do rozwiązywania problemów społecznych. Należą do nich między innymi:

- Katolickie Stowarzyszenie Trzeźwości „DOM”,
- Stowarzyszenie Integracji Społecznej „Na Kępie”,
- Lokalne Stowarzyszenie na rzecz Integracji Dzieci i Młodzieży z Rodziną i Społecznością Lokalną „Nieść Radość”,
- Stowarzyszenie na rzecz Dzieci i Młodzieży „Cor Unum”,
- Kępiński Klub „Amazonki”,
- Stowarzyszenie „Zdrowie” – na rzecz Szpitala w Kępnie,
- Stowarzyszenie „Uśmiech”,
- Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością i ich Rodzin „Ołówek”,
- Stowarzyszenie Seniorów „Razem” w Kępnie,
- Stowarzyszenie „Jesteśmy dla Ciebie”,
- Stowarzyszenie „Apertus”,

- Stowarzyszenie „Przystań” w Kępnie¹⁰.

W kontekście prawidłowości i efektywności prowadzonych działań w Powiecie, niezwykle istotnym potencjałem jest doświadczona kadra jednostek samorządu terytorialnego. Pracownicy administracji samorządowej posiadają wieloletnie doświadczenie i kompetencje, które umożliwiają im efektywne działanie w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych, realizacji różnorodnych programów i projektów na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu mieszkańców oraz inicjowania nowych, skutecznych działań w obszarze pomocy społecznej. Istotne dla realizatorów polityki społecznej oraz założeń wynikających ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest partnerstwo i kompleksowe działanie w obszarach, w których występują problemy społeczne. Wymagają one szerokiego podejścia i ścisłej współpracy Powiatowego Centrum Pomocy Społecznej w Kępnie z Ośrodkami Pomocy Społecznej, administracją rządową, organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz lokalnej społeczności i osób przeżywających trudności, podmiotami ekonomii społecznej oraz sektorem prywatnym.

POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu wsparcia. Ważne jest, by powstały zespoły koordynujące pracę poszczególnych wyspecjalizowanych instytucji (pomoc społeczna, szkoła, sąd, policja, służba zdrowia, itp.) lub system współpracy przy podejmowaniu decyzji dotyczącej świadczenia pomocy. Pomimo tego nie jest to uwarunkowane prawnie rozwiązanie systemowe. Nieliczne pozytywne przykłady budowania sieci współpracy nie zmieniają faktu, że dominuje model realizacji własnych ustawowych zadań przez poszczególne instytucje. Brak jest wyspecjalizowanych środowiskowych służb pomocy i wsparcia, które reagowałyby w sytuacjach potencjalnego zagrożenia, wychodziły z ofertą pomocy do społeczeństwa z grupy ryzyka.

¹⁰ Wykaz Organizacji Pozarządowych w Powiecie Kępińskim [w]: Biuletyn Informacji Publicznej Powiatu Kępińskiego.

W systemie pomocy poza świadomością braków systemowych, powinna dominować świadomość nadrzędnych zasad i wartości, na których opiera się polityka zabezpieczenia społecznego. Ważna jest świadomość wartości porządkujących ład społeczny takich jak: zasada pomocniczości, personalizmu, prymatu i autonomii rodziny.

Na szczeblu samorządu gminnego zadania z zakresu pomocy społecznej realizują ośrodki pomocy społecznej. Na terenie powiatu kępińskiego funkcjonują:

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kępnie,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baranowie,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bralinie,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łęce Opatowskiej,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Perzowie,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rychtalu,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzcini.

Jednostki pomocy społecznej na terenie powiatu kępińskiego realizują zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej polegające w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
- pracy socjalnej;
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb;
- realizacji zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym;
- realizacji zadań zleconych gminie z zakresu administracji rządowej.

Realizowane zadania z zakresu pomocy społecznej i rozeznaczonych potrzeb lokalnej społeczności uwarunkowane są szeregiem obowiązujących aktów prawnych, w szczególności:

- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej
(*tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 794 z późn. zm.*);
- ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym
(*Dz. U. z 2021 r., poz. 1038*);

- uchwały nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023
(M.P. z 2018 r., Nr 140, poz. 1007);
- ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych
(Dz. U. z 2020 r., poz. 111);
- ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów
(Dz. U. z 2021 r. poz. 877);
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
(Dz. U. z 2020 r., poz. 218 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
(t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 159 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego
(Dz. U. z 2020 r., poz. 685);
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych
(Dz. U. z 2021 r., poz. 97 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty
(Dz. U. z 2021 r., poz. 4);
- ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny
(tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 952);
- ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci
(Dz. U. z 2019 r. poz. 2407).

Ponadto, Ośrodki Pomocy Społecznej podejmują zadania dotyczące profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie, które zawarte są w następujących dokumentach:

- Gminnych Programach Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminnych Programach Przeciwdziałania Narkomanii,

- Gminnych Programach Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Na szczeblu powiatu kępińskiego zadania z zakresu pomocy społecznej i rehabilitacji społecznej realizowane są przez:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kępnie,
- Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kępnie,
- Punkt Interwencji Kryzysowej przy PCPR,
- Zespół Szkół Specjalnych w Słupi pod Kępem,
- Powiatowy Urząd Pracy w Kępnie,
- Dom Pomocy Społecznej w Rzetni,
- Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Kępnie,
- świetlice środowiskowe,
- organizacje pozarządowe.

POMOC SPOŁECZNA W GMINACH POWIATU KĘPIŃSKIEGO

Na koniec 2020 roku najmniejsza kadra zatrudniona była w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Perzowie, która liczyła 4 pracowników, w tym 2 pracowników socjalnych. Największą kadre posiadał Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kępnie, gdzie zatrudnienie wyniosło 37 osób, w tym 14 pracowników socjalnych. W pozostałych gminach będących częścią powiatu kępińskiego liczba pracowników OPS, w tym pracowników socjalnych wahała się, jednakże kształtowała się na stosunkowo niskim, zbliżonym poziomie. Na przestrzeni ostatnich lat zatrudnienie w Ośrodkach Pomocy Społecznej w większości gmin powiatu kępińskiego pozostawało na względnie stałym poziomie, za wyjątkiem MGOPS w Kępnie i GOPS w Rychtalu, gdzie liczba pracowników systematycznie wzrastała.

Wszystkie z wymienionych poniżej w tabeli Ośrodków w 2020 roku spełniały ustawowy warunek 1 pracownik socjalny na 2 000 osób lub 1 pracownik socjalny na 50 rodzin korzystających z pracy socjalnej i co najmniej 3 zatrudnionych pracowników socjalnych.

Tabela 17. Kadra Ośrodków Pomocy Społecznej w Powiecie Kępińskim w latach 2018-2020

gmina	2018		2019		2020	
	ogółem	pracownicy socjalni	ogółem	pracownicy socjalni	ogółem	pracownicy socjalni
KĘPNO	32	13	33	16	37	14
BARANÓW	6	5	7	5	6	4
BRALIN	5	3	5	3	5	3
ŁĘKA OPATOWSKA	8	3	6	3	7	2
PERZÓW	4	2	4	2	4	2
RYCHTAL	4	2	5	2	8	2
TRZCINICA	6	4	5	3	5	3

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020 rok

Na przestrzeni lat 2017-2020 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w gminach należących do powiatu kępińskiego przyjmowała zróżnicowane tendencje. W gminie Perzów dostrzegalny jest wzrost w tym zakresie, liczba rodzin ulegała wahaniom w gminach Kępno, Baranów i Rychtal, z kolei malejąca tendencja wystąpiła w gminach Bralin, Łęka Opatowska i Trzcinica. Ogółem w Powiecie w 2017 roku z pomocy skorzystało 1 713 rodzin, w 2018 roku – 1 583 rodziny, w 2019 – 1 631 rodzin, natomiast w 2020 roku 1 522 rodziny. W 2020 roku w stosunku do 2017 roku łączna liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Powiecie uległa zmniejszeniu o 11%. Spadek ten wynikać może z kwestii ograniczonej dostępności do pomocy społecznej w czasie trwania pandemii COVID-19, niekoniecznie zaś ze zmniejszenia się liczby beneficjentów pomocy społecznej.

Tabela 18. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w gminach należących do powiatu kępińskiego w latach 2017-2020

gmina	2017	2018	2019	2020
KĘPNO	779	720	769	733
BARANÓW	149	149	151	148
BRALIN	146	136	129	118
ŁĘKA OPATOWSKA	172	165	151	147
PERZÓW	114	117	118	149
RYCHTAL	146	104	153	91
TRZCINICA	207	192	160	136
powiat kępiński	1 713	1 583	1 631	1 522

Źródło: Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Liczba pobierających świadczenia pomocy społecznej na 1 tysiąc mieszkańców określana jest jako wskaźnik deprivacji lokalnej. W 2020 roku najniższy poziom wskaźnika odnotowano w gminie Perzów (0,95%). Z zebranych danych wynika, iż największa liczba świadczeniobiorców na tysiąc mieszkańców występuje w gminie Trzcinica, w której wskaźnik deprivacji lokalnej był najwyższy na przestrzeni lat 2018-2020. Szczegółowe dane w tym zakresie wyszczególnione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 19. Wskaźnik deprivacji lokalnej na przestrzeni lat 2018-2020 w gminach należących do powiatu kępińskiego (w procentach)

gmina	2018	2019	2020
KĘPNO	3,99	4,15	4,02
BARANÓW	2,46	2,33	2,08
BRALIN	2,79	2,32	1,95
ŁĘKA OPATOWSKA	3,40	2,92	2,60
PERZÓW	1,14	0,95	0,95
RYCHTAL	3,69	3,90	3,13
TRZCINICA	5,84	4,79	4,81

Źródło: Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej to te, które w ciągu ostatnich 3 lat (36 miesięcy) były zarejestrowane w systemie świadczeń pomocy społecznej przez co najmniej 18 miesięcy. W latach 2017-2020 liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w gminach powiatu kępińskiego kształtowała się na zróżnicowanym poziomie. Można zauważyć, że wzrost osób długotrwale pobierających świadczenie w stosunku do 2017 roku odnotowany został w gminie Baranów, Łęka Opatowska oraz Trzcinica, jednakże od 2018 roku liczba ta systematycznie spadała. Największy spadek świadczeniobiorców został zarejestrowany w gminie Rychtal, w której ich liczba zmniejszyła się o połowę i w gminie Bralin gdzie spadek kształtował się na poziomie 38%.

Tabela 20. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w latach 2017-2020 w gminach należących do powiatu kępińskiego

gmina	2017	2018	2019	2020
KĘPNO	512	365	479	451
BARANÓW	79	93	83	81
BRALIN	69	70	71	43
ŁĘKA OPATOWSKA	72	108	94	80
PERZÓW	18	17	14	14
RYCHTAL	105	77	32	53
TRZCINICA	131	135	125	135

Źródło: Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej obowiązującą od 12 marca 2004 roku, Ośrodek udziela i świadczy pomoc osobom i rodzinom zgodnie z art. 7, w szczególności z powodu:

- ubóstwa;
- sieroctwa;
- bezdomności;
- bezrobocia;
- niepełnosprawności;
- długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- przemocy w rodzinie;
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą;
- alkoholizmu i narkomanii;
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące liczby przeprowadzonych wywiadów środowiskowych na przestrzeni lat 2017-2020 we wszystkich gminach należących do powiatu kępińskiego. W 2020 roku wywiady z największą ilością beneficjentów pomocy społecznej zostały przeprowadzone w gminie miejsko-wiejskiej Kępno (755 osób) oraz w gminach Trzcinica i Baranów, gdzie odbyły się rozmowy z kolejno 133 i 125 osobami. Jak wynika z danych zaprezentowanych w poniższej tabeli, najmniejsza liczba osób, z którymi zostały przeprowadzone wywiady środowiskowe zamieszkiwała gminę Perzów (44 osoby). Liczba osób, z którymi przeprowadzono wywiady ogółem w większości gmin Powiatu, na przestrzeni lat 2017-2020 uległa znaczącemu zmniejszeniu. Największy spadek dostrzegalny jest w gminie Łęka Opatowska (80%) oraz gminach Trzcinica (57%) oraz Rychtal (51%). Ograniczenie bezpośrednich kontaktów podczas pandemii COVID-19 mogło wpłynąć na spadek przeprowadzanych wywiadów środowiskowych. Wiele instytucji korzystało w tym czasie z form umożliwiających kontakt z beneficjentami w sposób zdalny, należy jednak pamiętać, że wiele osób korzystających z pomocy społecznej nie posiada dostępu do Internetu czy nawet do telefonu.

Tabela 21. Liczba osób, z którymi przeprowadzono wywiady środowiskowe na przestrzeni lat 2017-2020 w gminach należących do powiatu kępińskiego

gmina	2017	2018	2019	2020
KĘPNO	796	741	788	755
BARANÓW	189	196	197	125
BRALIN	171	207	125	95
ŁĘKA OPATOWSKA	402	330	96	80
PERZÓW	50	43	40	44
RYCHTAL	136	150	149	67
TRZCINICA	312	288	237	133
łącznie	2 056	1 738	1 632	1 299

Źródło: *Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok*

Praca socjalna to działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w środowisku społecznym poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna prowadzona jest:

- z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej,
- ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

Wskaźnik pracy socjalnej, czyli stosunek liczby rodzin objętych pracą socjalną do rodzin osób, którym przyznano świadczenie pomnożony przez 100%, kształtował się w 2020 roku na najwyższym poziomie w gminie Perzów (420%), gminie Łęka Opatowska (174,36%) oraz gminie Rychtal (107,25%), natomiast najniższa wartość wskaźnika została odnotowana w gminie Kępno (21,74%), co może mieć związek ze zdecydowanie większą liczbą rodzin pobierających świadczenie, w stosunku do których nie zaistniała konieczność podejmowania zindywidualizowanych działań pomocowych. Na przestrzeni ostatnich trzech lat intensyfikacja pracy socjalnej, a zarazem wzrost wskaźnika dotyczył większości gmin, za wyjątkiem gminy Kępno i Trzcinica.

Tabela 22. Wskaźnik pracy socjalnej w gminach należących do powiatu kępińskiego na przestrzeni lat 2018-2020 (w procentach)

gmina	2018	2019	2020
KĘPNO	23,10	24,32	21,74
BARANÓW	35,16	30,77	82,18
BRALIN	51,67	134,74	94,12
ŁĘKA OPATOWSKA	124,76	120,83	174,36
PERZÓW	271,43	331,43	420,00
RYCHTAL	80,20	136,27	107,25
TRZCINICA	57,29	58,13	53,33

Źródło: Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W KĘPNIE

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kępnie jest jednostką organizacyjną samorządu terytorialnego, działającą od 1.01. 1999 roku. PCPR realizuje zadania własne i zlecone z zakresu pomocy społecznej określone ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej oraz w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a także zadania wynikające z ustawy z dnia

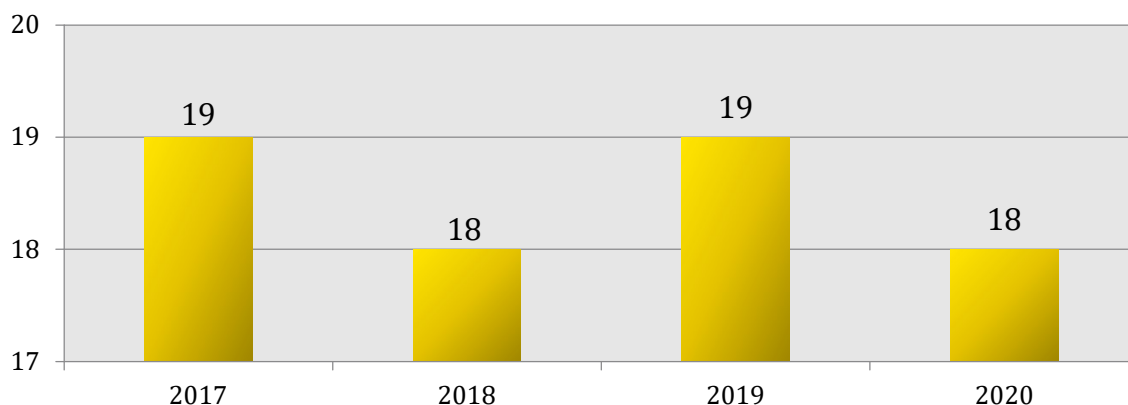
27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Do zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie należy w szczególności:

- udzielanie wsparcia finansowego rodzinom zastępczym, pełnoletnim wychowankom tych rodzin oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych, osobom niepełnosprawnym, prowadzenie pracy socjalnej na rzecz ww. osób,
- udzielanie wsparcia osobom doznającym przemocy i przeciwdziałanie temu zjawisku,
- organizowanie i zapewnienie opieki i wychowania dzieciom pozbawionym możliwości wychowywania się we własnej rodzinie naturalnej, umożliwienie osobom niepełnosprawnym korzystania z rehabilitacji społecznej,
- umieszczanie dzieci w placówkach opieki całodobowej,
- udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach zgłaszającym się klientom,
- opracowywanie i realizacja programów z zakresu pomocy społecznej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, pieczy zastępczej, pomocy osobom niepełnosprawnym,
- prowadzenie stałej współpracy z instytucjami pomocy społecznej, sądami i innymi podmiotami działającymi w zakresie wsparcia rodziny.

W 2020 roku w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kępnie zatrudnionych było 18 pracowników, w tym 2 kierowników, 2 pracowników socjalnych oraz 14 pozostałych pracowników. Na przestrzeni lat 2017-2020 liczebność kadry PCPR wahała się między 18 a 19 osobami.

Wykres 10. Liczba pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kępnie w latach 2017-2020

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok

Struktura zatrudnienia w PCPR w Kępnie jest podzielona na stanowiska jednoosobowe oraz zespoły. Przedstawia się ona w sposób następujący:

- Zespół ds. Organizacyjno-Administracyjnych i Prawnych,
- Zespół ds. Finansowo-Księgowych,
- Zespół ds. Świadczeń i Pomocy Instytucjonalnej i Projektów,
- Zespół ds. Pieczy Zastępczej,
- Zespół ds. Osób Niepełnosprawnych,
- Zespół Interwencji Kryzysowej,
- Zespół Wsparcia Rodziny,
- Zastępca Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie,
- Inspektor Ochrony Danych.

Dyrektor i pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kępnie stale poszerzają swoją wiedzę z zakresu realizowanych zadań. Podnoszenie kompetencji zawodowych przedstawicieli jednostki odbywa się m.in. poprzez uczestnictwo w szkoleniach, kursach oraz innych formach kształcenia i doskonalenia, organizowanych przez różne instytucje, w tym przez Wielkopolski Ośrodek Kształcenia i Studiów Samorządowych w Poznaniu. W 2020 roku pracownicy PCPR wzięli udział w szkoleniach dotyczących m.in. dokumentacji pracowniczej, dostępności cyfrowej oraz ustawy o dostępności, finansów jednostek samorządu terytorialnego, tworzenia dokumentacji dotyczącej planów pomocy dziecku i analizy przypadku i innych.

W celu podnoszenia jakości i efektywności funkcjonowania systemu pomocy społecznej na terenie powiatu PCPR udzielał pracownikom socjalnym OPS i DPS wsparcia o charakterze merytorycznym oraz doradztwa metodycznego, w zakresie:

- rehabilitacji osób z niepełnosprawnością,
- programów dla osób niepełnosprawnych finansowanych z PFRON,
- metod udzielania wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie, procedur Niebieskich Kart,
- stosowania procedur administracyjnych,
- pracy z rodziną dysfunkcyjną,
- metod oddziaływań psychologicznych w pracy z rodziną,
- interpretacji wybranych przepisów prawnych,

- możliwości działania organizacji pozarządowych w warunkach funkcjonowania ustawy o organizacjach pożytku publicznego,
- możliwości dofinansowania działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami z funduszy strukturalnych,
- świadczeń pielęgnacyjnych,
- pieczy zastępczej,
- skierowań do DPS.

CZEŚĆ DIAGNOSTYCZNA

Na podstawie danych empirycznych przekazanych między innymi przez Ośrodki Pomocy Społecznej funkcjonujące w powiecie kępińskim, danych GUS, Powiatowego Urzędu Pracy oraz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, do każdego z obszarów wymienionych we wprowadzeniu do Strategii przeprowadzono analizy diagnostyczne, w skład których wchodzi:

- charakterystyka problemu i działań interwencyjnych,
- analiza SWOT¹¹.

UBÓSTWO

Diagnozy w zakresie poziomu ubóstwa dokonano na podstawie danych statystycznych dotyczących liczby beneficjentów pomocy społecznej oraz przyznanych świadczeń z pomocy społecznej. Ich zakres umożliwił zarówno opis stanu najbardziej aktualnego, jak również porównanie dynamiki zachodzących procesów poprzez porównanie zmian na przestrzeni lat. W tym celu analizie poddano liczbę osób, które uprawnione były do korzystania ze świadczeń ogółem oraz tych, które uprawnione były do pomocy z tytułu ubóstwa.

W 2020 roku ubóstwo było głównym powodem udzielenia pomocy i wsparcia z pomocy społecznej w gminach Perzów oraz Rychtal. W gminach Bralin oraz Trzcinica znajdowało się ono na drugim miejscu pod względem liczby rodzin, które objęto wsparciem z pomocy społecznej w gminie Kępno na czwartym, natomiast w gminach Baranów i Łęka Opatowska na piątym.

Dane źródłowe pokazują, że łączna liczba rodzin zamieszkujących gminy powiatu kępińskiego, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu ubóstwa uległa na przestrzeni lat 2017-2020 znaczącemu spadkowi (w stosunku do 2017 roku o 36%). W 2017 roku z tego powodu z pomocy skorzystało łącznie 630 rodzin, w 2018 roku – 530, w 2019 roku – 450, natomiast w 2020 roku – 403. Największy spadek liczby rodzin

¹¹ Analiza SWOT wskazuje czynniki mające wpływ na możliwości interwencji, w podziale na mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia. Mocne i słabe strony to czynniki wewnętrzne (GMK), takie na które mamy wpływ i takie które odnoszą się do teraźniejszości; szanse i zagrożenia to czynniki zewnętrzne (województwo, kraj, Europa), takie na które mamy niewielki wpływ i takie które mogą odnosić się do przyszłości.

korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na przestrzeni ostatnich czterech lat dostrzegalny jest w gminie Łęka Opatowska (56%) oraz w gminach Kępno (43%) i Trzcinica (37%). Stosunkowo stały poziom liczby rodzin zauważalny jest w gminach Baranów oraz Perzów.

Tabela 23. Liczba rodzin, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu ubóstwa w gminach wchodzących w skład powiatu kępińskiego w latach 2017-2020

gmina	2017	2018	2019	2020
KĘPNO	353	272	236	202
BARANÓW	31	25	23	25
BRALIN	58	57	48	48
ŁĘKA OPATOWSKA	36	33	15	16
PERZÓW	24	21	20	22
RYCHTAL	42	49	50	36
TRZCINICA	86	73	58	54
łącznie	630	530	450	403

Źródło: Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018, 2019 oraz 2020 rok

Mieszkańcy gmin należących do powiatu kępińskiego w okresie od 2014 do 2018 roku korzystali z programu finansowego w zakresie dożywiania – „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020. Strategicznym celem Programu było ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych¹².

Wśród największej liczby osób otrzymujących świadczenie pieniężne w 2018 roku, znalazło się 171 mieszkańców gminy Kępno, 39 mieszkańców gminy Bralin oraz 28 osób zamieszkujących gminę Trzcinica. Najmniejsza liczba świadczeniobiorców tej formy zasiłku zamieszkiwała gminę Rychtal (10 osób), natomiast w gminie Perzów żaden mieszkaniec nie skorzystał z finansowej formy wsparcia. W postaci świadczenia niepieniężnego pomoc otrzymało w przedmiotowym roku najwięcej mieszkańców gminy miejsko-wiejskiej Kępno – 275 osób, gminy Trzcinica – 149 osób oraz gminy Łęka Opatowska – 119 osób. Najmniejsza liczba świadczeń niepieniężnych została przyznana

¹² www.gov.pl/web/rodzina

w gminie Perzów – skorzystał z nich jedynie 1 świadczeniobiorca. W stosunku do poprzedniego roku liczba świadczeniobiorców niepieniężnej formy zasiłku nieznacznie wzrosła w gminach Baranów i Rychtal, natomiast na terenie pozostałych gmin Powiatu odnotowany został jej spadek. Zwiększenie liczby osób pobierających świadczenie pieniężne dostrzegalne jest w przypadku większości gmin, natomiast spadek liczby świadczeniobiorców miał miejsce w gminie Kępno. Stały poziom w tym zakresie jest obserwowany z kolei w gminach Baranów i Perzów.

Tabela 24. Świadczenia pieniężne i niepieniężne przyznane mieszkańcom gmin powiatu kępińskiego w ramach programu wieloletniego „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” w latach 2017-2018 (liczba osób)

gmina Kępno		
rodzaj świadczenia	2017	2018
pieniężne	333	171
niepieniężne	293	275
gmina Baranów		
rodzaj świadczenia	2017	2018
pieniężne	16	16
niepieniężne	105	108
gmina Bralin		
rodzaj świadczenia	2017	2018
pieniężne	30	39
niepieniężne	77	75
gmina Łęka Opatowska		
rodzaj świadczenia	2017	2018
pieniężne	3	13
niepieniężne	122	119
gmina Perzów		
rodzaj świadczenia	2017	2018
pieniężne	0	0
niepieniężne	5	1
gmina Rychtal		
rodzaj świadczenia	2017	2018
pieniężne	5	10
niepieniężne	52	58
gmina Trzcinica		
rodzaj świadczenia	2017	2018
pieniężne	13	28
niepieniężne	157	149

Źródło: Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2018 rok

15 października 2018 roku ustanowiony został Wieloletni Rządowy Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. W 2020 roku świadczenie pieniężne w ramach tego Programu przyznane zostało 213 osobom z gminy Kępno, 45 osobom z gminy Baranów, 45 osobom z gminy Bralin, 39 osobom z gminy Łęka Opatowska, 37 osobom z gminy Rychtal oraz 54 mieszkańcom gminy Trzcinica. Świadczenie niepieniężne z kolei przyznane zostało w omawianym roku 191 osobom zamieszkującym gminę Kępno, a także 104 osobom z gminy Trzcinica i 70 mieszkańcom gminy Baranów. Znacznie mniej świadczeniobiorców zamieszkiwało gminę Bralin (35 osób), gminę Łęka Opatowska (58 osób) oraz gminę Rychtal (46 osób). W 2020 roku żaden z mieszkańców gminy Perzów nie skorzystał z finansowej oraz pozafinansowej formy wsparcia w tym zakresie. W przypadku świadczeń pieniężnych, odnotowany został znaczny wzrost liczby ich świadczeniobiorców we wszystkich gminach poza gminą Perzów. Jeżeli chodzi o liczbę świadczeń niepieniężnych, spadek świadczeniobiorców został odnotowany we wszystkich gminach. Wydawanie posiłków przez pandemię koronawirusa zostało zawieszono w niektórych placówkach, dotyczyło to przede wszystkim szkół, które przez pewien czas prowadziły edukację w sposób zdalny. Wynikać stąd może spadek liczby świadczeniobiorców niepieniężnej formy świadczeń, na rzecz formy pieniężnej.

Tabela 25. Świadczenia pieniężne i niepieniężne przyznane mieszkańcom gmin powiatu kępińskiego w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w 2019 i 2020 roku

gmina Kępno		
rodzaj świadczenia	2019	2020
pieniężne	115	213
niepieniężne	215	191
gmina Baranów		
rodzaj świadczenia	2019	2020
pieniężne	23	45
niepieniężne	93	70
gmina Bralin		
rodzaj świadczenia	2019	2020
pieniężne	26	45
niepieniężne	66	35

gmina Łęka Opatowska		
rodzaj świadczenia	2019	2020
pieniężne	18	39
niepieniężne	89	58
gmina Perzów		
rodzaj świadczenia	2019	2020
pieniężne	0	0
niepieniężne	5	0
gmina Rychtal		
rodzaj świadczenia	2019	2020
pieniężne	5	37
niepieniężne	68	46
gmina Trzcinica		
rodzaj świadczenia	2019	2020
pieniężne	19	54
niepieniężne	124	104

Źródło: Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Osoby uzyskujące niskie dochody lub pozbawione dochodów mają możliwość ubiegania się o dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego. W 2020 roku najwięcej świadczeń pieniężnych w formie dotatków mieszkaniowych zostało przyznanych w gminie Kępno (328 gospodarstw), natomiast najmniejsza liczba dodatków mieszkaniowych została przyznana w gminie Perzów, gdzie zaledwie 1 gospodarstwo domowe objęto tą formą pomocy. Na przestrzeni ostatnich czterech lat można zauważyć tendencję spadkową w większości Gmin w zakresie liczby przyznawanych dodatków mieszkaniowych, z kolei w gminie Bralin ich liczba utrzymywała się na stałym poziomie.

Tabela 26. Liczba gospodarstw domowych, które otrzymały dodatki mieszkaniowe w latach 2017-2020

gmina	2017	2018	2019	2020
KĘPNO	408	365	317	328
BARANÓW	8	10	9	6
BRALIN	5	5	5	5
ŁĘKA OPATOWSKA	8	8	8	7
PERZÓW	7	6	2	1
RYCHTAL	16	14	7	10
TRZCINICA	31	24	21	14

Źródło: Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok

Osoby żyjące w niedostatecznych warunkach materialnych, mogą skorzystać z bezpłatnych porad prawnych oferowanych przez Punkt Interwencji Kryzysowej (PIK) w Kępnie. Osobom zgłaszającym się o pomoc do Punktu, udzielane są porady i informacje w zakresie ich praw i uprawnień.

BEZROBOCIE

Wśród głównych zjawisk kryzysowych zachodzących w sferze społecznej jest bezrobocie. Bezrobocie, w szczególności długotrwałe (przekraczające 12 miesięcy) jest bardzo niekorzystne społecznie, gdyż wpływa negatywnie zarówno na warunki bytowe jednostki lub rodziny (długotrwały brak stałego wynagrodzenia, uzależnienie od wsparcia z systemu pomocy społecznej), jak również na kondycję psychofizyczną (zaburzenia zdrowia psychicznego, dolegliwości psychosomatyczne) oraz społeczną (pogłębiająca się izolacja społeczna, spadek aktywności osoby pozostającej bez pracy). Czynniki te bardzo często skutkują wzrostem ubóstwa, pogłębiają stan wykluczenia zawodowego i społecznego (np. zanik posiadanych kwalifikacji zawodowych i trudności w przystosowaniu się do zmieniających się zasad funkcjonowania rynku pracy), a także mogą prowadzić do pojawienia się patologicznych zjawisk takich jak: nadużywanie alkoholu i przestępczość. Negatywne skutki bezrobocia odciskają również piętno na funkcjonowaniu rodziny osoby pozostającej bez pracy. W szczególności dotyczy to dzieci osoby bezrobotnej, które odczuwając własną sytuację materialną jako gorszą, w porównaniu do swoich rówieśników, stopniowo mogą izolować się, co jest dotkliwym ograniczeniem naturalnych potrzeb związanych z rozwojem intelektualnym i społecznym. Bezrobocie jest również przyczyną zaniechania uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym.

W 2020 roku bezrobocie jako powód udzielania pomocy i wsparcia OPS znalazło się w gminie Perzów na trzecim miejscu pod względem liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej. W pozostałych gminach znajdowało się ono na dalszych miejscach, natomiast w żadnej nie było ono głównym powodem korzystania z pomocy społecznej.

W 2020 roku ogólna liczba rodzin korzystających ze wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej na terenie gmin powiatu kępińskiego z powodu bezrobocia kształtowała się na poziomie 186. Na przestrzeni lat 2017-2020 można zauważyć tendencję spadkową łącznej liczby rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z tego powodu – zmalała ona o 28%. W przypadku gminy Perzów zauważalny jest natomiast niewielki wzrost w tym zakresie. Spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia nie musi oznaczać zmniejszanie się problemu, ale problem z dostępnością do wsparcia w dobie pandemii koronawirusa.

Tabela 27. Liczba rodzin, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w gminach wchodzących w skład powiatu kępińskiego w latach 2017-2020

gmina	2017	2018	2019	2020
KĘPNO	178	144	133	122
BARANÓW	11	9	9	9
BRALIN	18	13	14	16
ŁĘKA OPATOWSKA	9	8	9	3
PERZÓW	6	7	6	12
RYCHTAL	17	14	18	12
TRZCINICA	19	17	10	12
łącznie	258	212	199	186

Źródło: Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018, 2019, 2020 rok

Poniższa tabela przedstawia liczbę zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy mieszkańców powiatu kępińskiego oraz wchodzących w jego skład gmin. Z danych źródłowych wynika, że pod koniec 2020 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy zarejestrowanych było ogółem 664 mieszkańców powiatu kępińskiego, a największa liczba zarejestrowanych bezrobotnych występowała na terenie gminy miejsko-wiejskiej Kępno – 345. W dalszej kolejności w gminie Baranów – 72 oraz w gminie Bralin– 61. Wśród gmin, w których odnotowano mniejszą liczbę zarejestrowanych osób pozostających bez zatrudnienia, znajdują się gminy Rychtal, którą zamieszkiwało w 2020 roku 44 bezrobotnych, gminę Łęka Opatowska – 45 osób oraz gminę Trzcinica, w której zarejestrowanych było 46 bezrobotnych. Na przestrzeni ostatnich lat dostrzegalna jest ogólna, negatywna tendencja w zakresie liczby mieszkańców gmin powiatu kępińskiego zarejestrowanych w PUP, biorąc pod uwagę systematyczny spadek liczby ludności Powiatu na przestrzeni ostatnich lat. Najszybsze tempo wzrostu zachodzi

w gminie Bralin (30%) oraz Łęka Opatowska (24%). Znaczny wzrost bezrobocia rejestrowanego na terenie całego powiatu kępińskiego może być skutkiem pandemii COVID-19, podczas której część gospodarki została zamrożona. Należy zauważyć, że w latach 2017-2019 liczba osób bezrobotnych ulegała systematycznemu spadkowi, a trend ten został odwrócony w 2020 roku.

Tabela 28. Mieszkańcy powiatu kępińskiego i wchodzących w jego skład gmin zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w latach 2017-2020 (stan na koniec roku)

gmina	2017	2018	2019	2020
KĘPNO	328	313	272	345
BARANÓW	56	67	68	72
BRALIN	53	47	44	61
ŁĘKA OPATOWSKA	39	34	28	45
PERZÓW	48	45	39	51
RYCHTAL	40	35	36	44
TRZCINICA	42	44	36	46
powiat kępiński	606	585	523	664

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy to takie, które ze względu na określone uwarunkowania mają znaczne trudności z wkroczeniem lub utrzymaniem się na rynku pracy. W poniższej tabeli przedstawiona została liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kępnie zamieszkujących Powiat, a które są w szczególnej sytuacji na rynku pracy oraz ich udział w ogólnej liczbie ludności. W 2020 roku 555 osób spośród 664 bezrobotnych znajdowało się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Osoby te stanowiły znaczącą większość osób pozostających bez pracy – 84%. Należy podkreślić, iż w grupie osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji zarówno w 2020 roku jak i latach poprzednich dominowały kobiety. Przewaga udziału mężczyzn występuje natomiast w grupie osób niepełnosprawnych oraz osób powyżej 50 roku życia.

Jak wynika z prezentowanych danych, udział osób bezrobotnych do 30 roku i powyżej 50 lat utrzymywał się na względnie stałym poziomie. Dane PUP w Kępnie wskazują również na stabilny poziom liczby osób niepełnosprawnych oraz korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Należy zauważyć, że osoby do 30 roku

życia stanowią znaczną część wszystkich zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy mieszkańców Powiatu (32%). Jak wynika z Ocen Zasobów Pomocy Społecznej gmin wchodzących w skład Powiatu, w 2020 roku liczba dostępnych miejsc w samorządowych żłobkach była niewystarczająca, co może mieć swoje odzwierciedlenie w liczbie osób zarejestrowanych w PUP, posiadających co najmniej jedno dziecko poniżej 6 roku życia.

Ze zjawiskiem długotrwałego bezrobocia mamy do czynienia w przypadku osoby zarejestrowanej w urzędzie pracy jako bezrobotnej przez okres powyżej 12 miesięcy. Jest to zjawisko niekorzystne, ponieważ świadczy o braku chęci podjęcia pracy albo o braku możliwości podjęcia zatrudnienia. Udział osób długotrwanie bezrobotnych w przeciągu ostatnich lat uległ nieznacznemu zmniejszeniu (o 4 pp.). Na szczególną uwagę zasługuje jednak fakt, że osoby długotrwanie bezrobotne pomimo spadku, stanowiły znaczny odsetek spośród wszystkich osób bezrobotnych – niemal co drugi zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy mieszkaniec był osobą długotrwanie bezrobotną.

Tabela 29. Mieszkańcy powiatu kępińskiego będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP na przestrzeni lat 2018-2020

wyszczególnienie	2018		2019		2020	
	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%
ogółem w szczególnej sytuacji	501	86	446	85	555	84
do 30 roku życia	187	32	173	33	210	32
powyżej 50 roku życia	163	28	148	28	181	27
długotrwanie bezrobotni	274	47	229	44	286	43
niepełnosprawni	50	9	43	8	51	8
posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 r.ż.	145	25	129	25	131	20
posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	0	0	0	0	0	0
korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej	18	3	9	2	14	2

Źródło: Sprawozdanie PUP w Kępnie za 2018, 2019 i 2020 rok

AKTYWIZACJA OSÓB BEZROBOTNYCH

Powiatowy Urząd Pracy w Kępnie realizuje działania z zakresu aktywizacji lokalnego rynku pracy i przeciwdziałania bezrobociu. Efekty działań aktywizacyjnych mierzone wskaźnikiem efektywności zatrudnieniowej, przedstawiają trwałe wprowadzenie osób bezrobotnych na rynek pracy. W 2020 roku omawiany wskaźnik wyniósł 98,06%, co oznacza niewielki spadek w stosunku do roku poprzedniego o 0,23 pp. Pomimo tego utrzymuje się on nadal na wysokim poziomie.

W 2020 roku Powiatowy Urząd Pracy w Kępnie wziął udział w projektach, finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego, mających na celu aktywizację osób bezrobotnych:

- „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie kępińskim (V)” realizowany przez Powiat Kępiński/Powiatowy Urząd Pracy w Kępnie w ramach Osi Priorytetowej I Rynek pracy otwarty dla wszystkich, Działania 1.1 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy, Poddziałania 1.1.1 Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego. Celem projektu na lata 2019-2020 było zwiększenie możliwości zatrudnienia 328 młodych osób do 29 roku życia, pozostających bez pracy w powiecie kępińskim;
- „Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy w powiecie kępińskim(V)” realizowany przez Powiat Kępiński/Powiatowy Urząd Pracy w Kępnie w ramach Osi priorytetowej 6. Rynek pracy, Działania 6.1 Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy – projekty pozakonkursowe realizowane przez PSZ. Celem projektu było zwiększenie możliwości zatrudnienia 281 osób bezrobotnych powyżej 29 roku życia pozostających bez pracy i zarejestrowanych w PUP w Kępnie¹³.

W okresie od stycznia do grudnia 2020 roku na realizację aktywnych programów przeciwdziałania bezrobociu przeznaczono łącznie 43,5 mln złotych, z czego 99% stanowiły środki dodatkowo pozyskane. W omawianym roku aktywnymi programami przeciwdziałania bezrobociu objęto łącznie 302 osoby oraz przeszkolono 417 pracowników PUP w Kępnie.

¹³ Powiatowy Urząd Pracy w Kępnie.

Do osób pozostających bez pracy kierowane są instrumenty aktywizujące, w postaci aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu. Zaliczyć do nich można: prace interwencyjne, roboty publiczne, szkolenia oraz bony szkoleniowe, przygotowanie zawodowe dorosłych, prace społecznie użyteczne, itp. Jak przedstawia poniższa tabela, mieszkańcy powiatu kępińskiego na przestrzeni ostatnich lat 2018-2020 korzystali tylko z trzech form oferowanych przez PUP. Ponadto widoczny jest systematyczny spadek liczby osób zatrudnionych przy pracach interwencyjnych, robotach publicznych oraz odbywających staż. Nasuwa to wniosek, że wśród bezrobotnych osób z terenu Powiatu aktywizacja zawodowa nie jest popularna lub oferowane formy wsparcia nie odzwierciedlają rzeczywistych potrzeb osób pozostających bez pracy

Tabela 30. Liczba osób zarejestrowanych w PUP w Kępnie korzystających z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu na przestrzeni lat 2017-2020

wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
prace interwencyjne	23	23	6	8
roboty publiczne	0	3	0	0
staż	32	61	35	17

Źródło: Sprawozdanie PUP w Kępnie za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok

BEZDOMNOŚĆ

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, za osobę bezdomną uważa się „osobę niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o najmie lokali mieszkalnych i dodatkach mieszkaniowych i nigdzie niezameldowaną na pobyt stały w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych”. Jednak jak podkreśla wielu badaczy, bezdomność jest przede wszystkim zjawiskiem społecznym, niepoddającym się opisowi w kategoriach czysto prawniczych. Ani formalne prawo do zamieszkania w danym lokalu, ani brak tego prawa nie przesądzają o kwestii bezdomności. Możliwe są sytuacje, gdy konflikty rodzinne uniemożliwiają faktyczne współzamieszkiwanie w lokalu, w którym jest się zameldowanym lub też zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych pomimo braku zameldowania i formalnego prawa do zamieszkiwania w danym lokalu. Problem bezdomności dotyczy wszystkich krajów na świecie, dlatego każdy z nich podejmuje działania w celu ograniczenia jego skali.

W 2020 roku z powodu bezdomności w całym powiecie kępińskim udzielono pomocy 20 osobom, w tym 14 osobom z gminy miejsko-wiejskiej Kępno, 2 z gminy Perzów oraz po 1 osobie z gmin Baranów, Bralin, Łęka Opatowska oraz Rychtal. W gminie Trzcinica żaden z mieszkańców nie korzystał z pomocy społecznej z powodu bezdomności. W stosunku do 2017 roku nastąpił niewielki spadek liczby osób, które otrzymały pomoc i wsparcie z tego powodu w większości gmin. W latach 2017-2019 liczba osób z Powiatu, którym udzielono pomocy i wsparcia z powodu bezdomności nieznacznie wzrastała, a następnie w 2020 roku zmniejszyła się o 15 osób względem roku poprzedniego, tj. o 43%.

Tabela 31. Liczba rodzin, którym zostało udzielone wsparcie z powodu bezdomności w gminach powiatu kępińskiego w latach 2017-2020

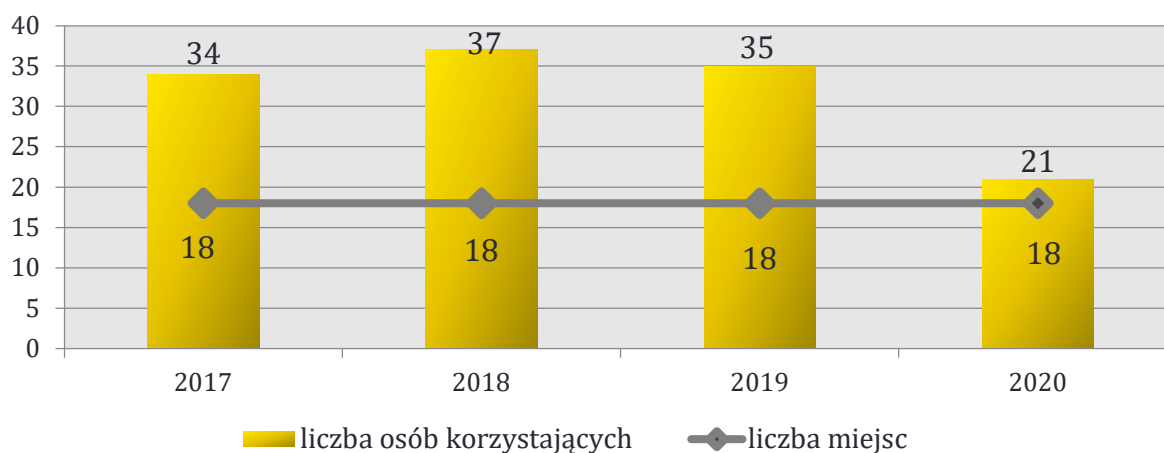
gmina	2017	2018	2019	2020
KĘPNO	22	14	16	14
BARANÓW	3	3	3	1
BRALIN	2	3	3	1
ŁĘKA OPATOWSKA	0	3	4	1
PERZÓW	1	2	4	2
RYCHTAL	2	4	3	1
TRZCINICA	2	4	2	0
łącznie	32	33	35	20

Źródło: Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018, 2019, 2020 rok

Zapewnienie wsparcia osobom pozbawionym schronienia jest jednym z obowiązkowych zadań własnych gminy. Mieszkańcy dotknięci problemem bezdomności kierowani są do jedynej funkcjonującej na terenie Powiatu noclegowni – Noclegowni dla osób bezdomnych w gminie Kępno (Mianowice 3D), prowadzonej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kępnie, dla mieszkańców gminy Kępno. Na przestrzeni lat 2017-2020 placówka dysponowała 18 miejscami. W 2020 z noclegu skorzystało 21 bezdomnych mężczyzn, co oznacza spadek w porównaniu do 2017 roku o 38%. Warto jednak zwrócić uwagę na fakt, że liczba osób korzystających z noclegowni, zawsze przewyższała liczbę dostępnych miejsc.

Wykres 11. Liczba miejsc w noclegowni oraz osób bezdomnych z nich korzystających na przestrzeni lat 2017-2020

Źródło: Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018, 2019, 2020 rok

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ, DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA

Dla potrzeb Strategii wykorzystano elementy definicji osoby niepełnosprawnej z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych i przyjęto, że: *osoby niepełnosprawne to osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnienie ról społecznych, a w szczególności do wykonywania pracy zawodowej.* Osoby z niepełnosprawnością dzieli się według różnych kryteriów: rodzaju niepełnosprawności, okresu życia, w którym ona wystąpiła oraz stopnia niepełnosprawności. Warty podkreślenia jest fakt, że osoby z niepełnosprawnością tworzą bardzo niejednorodną grupę, w związku z czym działania na ich rzecz powinny być adresowane z uwzględnieniem specyfiki występujących dysfunkcji.

W 2020 roku niepełnosprawność jako powód udzielania pomocy i wsparcia OPS znalazła się w gminie Baranów i Łęka Opatowska na pierwszym miejscu pod względem liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej. W pozostałych gminach powód ten stanowił również jedną z najczęstszych przyczyn korzystania z pomocy społecznej.

W 2020 roku ogólna liczba rodzin korzystających ze wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej na terenie gmin powiatu kępińskiego z powodu niepełnosprawności kształtowała się na poziomie 476. W stosunku do 2017 roku nastąpił zatem spadek o 11%. W latach 2017-2019 liczba beneficjentów kształtowała się na stosunkowo zbliżonym poziomie. Nagły spadek w 2020 roku związany może być z ograniczeniami w funkcjonowaniu instytucji wsparcia, a zatem zmniejszoną dostępnością pomocy społecznej.

Tabela 32. Rodziny z terenu gmin wchodzących w skład powiatu kępińskiego, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2017-2020

gmina	2017	2018	2019	2020
KĘPNO	289	311	336	303
BARANÓW	46	48	56	40
BRALIN	41	52	35	31
ŁĘKA OPATOWSKA	30	36	36	33
PERZÓW	21	24	12	10
RYCHTAL	52	44	41	24
TRZCINICA	57	46	49	35
łącznie	536	561	565	476

Źródło: Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla niepełnosprawnego dziecka. Łącznie we wszystkich gminach powiatu kępińskiego w 2017 roku przyznano 2 634 świadczenia, z kolei w 2018 roku ich liczba kształtowała się na poziomie 2 457 świadczeń, w 2019 roku – 2 462, a w przedmiotowym roku – 2 520. W 2018 roku nastąpił nagły spadek liczby przyznanych świadczeń, jednakże na przestrzeni ostatnich trzech lat, liczba wypłaconych zasiłków uległa wzrostowi – w roku 2020 w stosunku do 2018 roku zwiększyła się o 3%.

Tabela 33. Liczba wypłaconych zasiłków pielęgnacyjnych dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2017-2020

gmina	2017	2018	2019	2020
KĘPNO	1 080	1 179	1 210	1 231
BARANÓW	418	332	277	296
BRALIN	264	162	95	58
ŁĘKA OPATOWSKA	282	248	297	295
PERZÓW	57	48	63	83
RYCHTAL	282	239	227	246
TRZCINICA	251	249	293	311
łącznie	2 634	2 457	2 462	2 520

Źródło: Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

W 2017 roku przyznano łącznie 5 512 świadczeń dla osób niepełnosprawnych powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia, w 2018 roku – 5 705 świadczeń, w 2019 roku – 5 805 świadczeń, natomiast w 2020 roku – 5 807. Na przestrzeni ostatnich lat dostrzegalny jest wzrost w tym zakresie o 5%.

W 2020 roku długotrwała lub ciężka choroba była najpowszechniejszym powodem udzielenia pomocy i wsparcia w gminie Baranów, Bralin, Kępno oraz Trzcinica, natomiast w gminie Perzów oraz Rychtal uplasowała się na drugim miejscu.

W 2020 roku ogólna liczba rodzin korzystających ze wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej na terenie gmin powiatu kępińskiego z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby kształtowała się na poziomie 695. Na przestrzeni lat 2017-2019 można zaobserwować względnie stały poziom ogólnej liczby rodzin, z kolei w 2020 roku nastąpił spadek w stosunku do 2017 roku o 10%. Spadek w tym przypadku również może wynikać z sytuacji pandemicznej, a niekoniecznie z poprawy sytuacji w Powiecie.

Tabela 34. Rodziny z terenu gmin wchodzących w skład powiatu kępińskiego, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2017-2020

gmina	2017	2018	2019	2020
KĘPNO	427	423	477	463
BARANÓW	44	48	59	40
BRALIN	79	84	70	62
ŁĘKA OPATOWSKA	22	15	18	13
PERZÓW	21	24	17	16
RYCHTAL	58	49	47	26
TRZCINICA	123	115	89	75
łącznie	774	758	777	695

Źródło: Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok

W 2020 roku powiat kępiński przystąpił również do programu „**Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej**” – edycja 2019/2020, realizowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego. Wprowadzenie usług asystenckich jako formy ogólnodostępnego wsparcia, ma na celu niesienie pomocy osobom z niepełnosprawnością w wykonywaniu codziennych czynności oraz w funkcjonowaniu w życiu społecznym. Umożliwienie aktywności w życiu kulturalnym docelowo przysłuży się do ograniczenia negatywnych skutków niepełnosprawności, marginalizacji tych osób w społeczności oraz wpłynie na prowadzenie niezależnego i aktywnego życia. W 2020 roku z tego rodzaju wsparcia skorzystało 16 pełnoletnich osób z niepełnosprawnością osób, a kwota poniesiona na ten cel wyniosła w omawianym roku 68 619,33 zł.

W tym samym roku kontynuowano pilotażowy program PFRON „**Aktywny Samorząd**”, którego głównym celem było ograniczenie lub wyeliminowanie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym oraz w dostępie do edukacji. Działania w ramach programu odbywały się w dwóch modułach, przy czym moduł pierwszy objął 19 wniosków a drugi – 25 wniosków. Środki PFRON otrzymane na realizację programu w 2020 roku pozwoliły na dofinansowanie wszystkich zweryfikowanych pozytywnie wniosków złożonych w obydwu modułach.

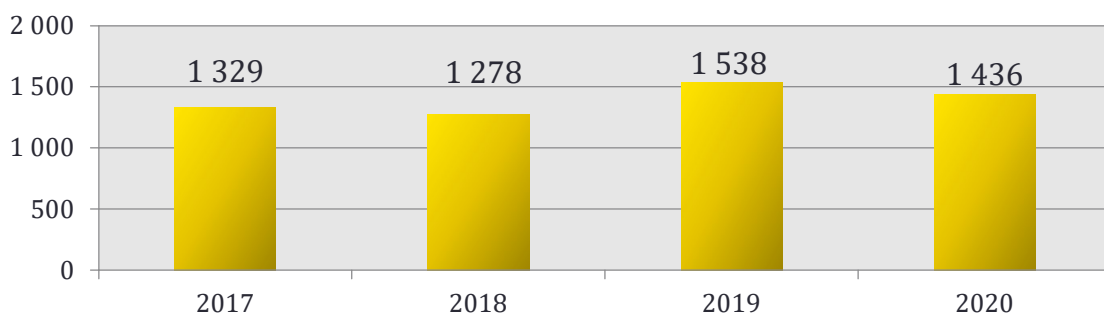

POWIATOWY ZESPÓŁ DO SPRAW ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności zajmuje się orzekaniem dla celów pozarentowych o niepełnosprawności osób do 16 roku życia oraz o stopniu niepełnosprawności osób powyżej 16 roku życia.

W 2020 roku Zespół wydał łącznie 1 436 orzeczeń o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych oraz stopniu niepełnosprawności. W latach 2017-2020 liczba wydanych orzeczeń przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności ulegała wahaniom – w 2020 roku ich liczba zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego o 102 decyzje, tj. o 7%, natomiast w porównaniu do 2018 roku nastąpił wzrost liczby wydanych orzeczeń o 158 (12%).

Tabela 35. Liczba wydanych przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności orzeczeń o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych w latach 2017-2020

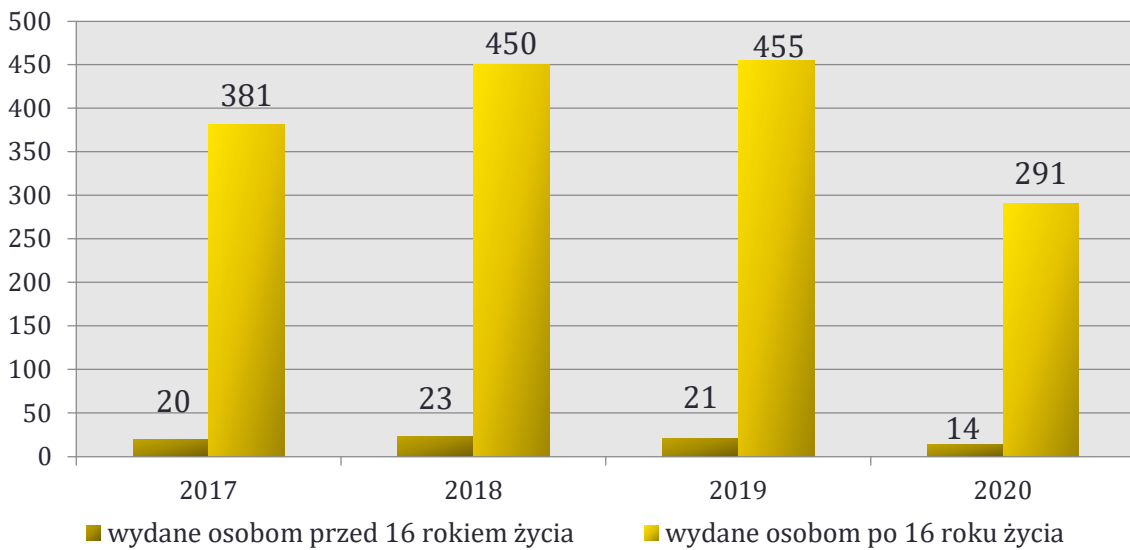

Źródło: Sprawozdanie z działalności Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kępnie za 2020 rok

Osoby, które posiadają dokument potwierdzający niepełnosprawność mają możliwość ubiegania się o legitymację osoby niepełnosprawnej, dzięki której zyskują pewne uprawnienia, na przykład ulgę w przejazdach środkami komunikacji publicznej. Z wykresu poniżej wynika, że liczba wydanych legitymacji na przestrzeni ostatnich lat ulegała stopniowemu wzrostowi do 2019 roku, w którym przyznano łącznie 476 legitymacji. W 2020 roku nastąpił spadek w stosunku do roku poprzedniego o 36% i wydano wówczas łącznie 305 legitymacji, w tym 14 osobom poniżej 16 roku życia na podstawie ważnych orzeczeń o niepełnosprawności oraz 291 osobom, które przekroczyły 16 rok życia. Na przestrzeni ostatnich czterech lat liczba osób z niepełnosprawnością, które uzyskały legitymację i nie przekroczyły 16 roku życia była znacznie niższa, od liczby osób po 16 roku życia posiadających legitymację.

Tabela 36. Liczba wydanych przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności legitymacji osoby niepełnosprawnej w latach 2017-2020

Źródło: Sprawozdanie z działalności Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kępnie za 2020 rok

REHABILITACJA SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Osoby z niepełnosprawnościami często czują się wyobcowane i odsunięte od udziału w życiu społecznym. Ograniczenia utrudniające bądź wręcz uniemożliwiające korzystanie z przysługujących im praw do zaspokajania swoich potrzeb na równi z innymi, stanowią problem równie istotny, co trudności z rehabilitacją zawodową.

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestniczenie w życiu społecznym. Realizowana jest przede wszystkim przez:

- wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osoby z niepełnosprawnością,
- rozwijanie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych,
- likwidację barier, w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, komunikacyjnych oraz związanych z dostępem do informacji,
- kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami z niepełnosprawnością.

Do najważniejszych form aktywności wspomagających proces rehabilitacji społecznej zalicza się:

- uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych,
- uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej,
- uczestnictwo w zespołach ćwiczeń fizycznych usprawniających psychoruchowo,
- uczestnictwo w imprezach integracyjnych o charakterze sportowym lub kulturalnym.

Osoby z niepełnosprawnościami mogą korzystać ze wsparcia m.in.:

- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kępnie,
- Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych przy Staroście Kępińskim,
- Warsztatu Terapii Zajęciowej w Słupi pod Kępnem,
- Domu Pomocy Społecznej w Rzetni,
- Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Kępnie,
- Środowiskowego Domu Samopomocy w Kępnie,
- Zespołu Szkół Specjalnych w Słupi pod Kępnem,
- Przedszkola z oddziałami specjalnymi, prowadzonego przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Św. Karola Boromeusza,
- Powiatowego Urzędu Pracy w Kępnie,
- organizacji pozarządowych.

W 2020 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w ramach rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych udzieliło wsparcia finansowego dzięki dofinansowaniu ze środków **PFRON** w wysokości **1 333 339 zł**, co oznacza wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 115 011 zł.

W ramach tych środków zrealizowano następujące zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych:

- dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych – objęto 74 osoby na kwotę 67 362,00 zł;
- dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i barier technicznych osób niepełnosprawnych – objęto 23 osoby na kwotę 87 503,00 zł;

- dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze – objęto 173 osoby na kwotę 211 502,15 zł;
- dofinansowanie do kosztów tworzenia działalności warsztatów terapii zajęciowej – objęto 45 uczestników WTZ na kwotę 1 024 800,00 zł;
- dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych – przyznano 5 organizacjom pozarządowym na kwotę 17 004,00 zł, jednakże z powodu COVID-19 nie skorzystała z niego żadna z nich.

Na przestrzeni ostatnich czterech lat zmniejszyło się zapotrzebowanie na dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób z niepełnosprawnością, co wiąże się z trwającą obecnie pandemią. Systematyczny wzrost zainteresowania pozostałymi formami rehabilitacji społecznej dostrzegalny był na przestrzeni lat 2017-2019, jednakże w 2020 roku nastąpił spadek liczby osób, co może mieć związek z malejącą liczbą wydanych orzeczeń oraz legitymacji dla osób z niepełnosprawnością.

Tabela 37. Liczba osób objętych rehabilitacją społeczną przy udziale środków PFRON w latach 2017-2020

wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych	124	147	187	74
dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	22	30	39	23
dofinansowanie do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	159	171	205	173
dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	7	7	5	0

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kępnie za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok

Corocznie podmioty publiczne, organizacje pozarządowe i placówki wsparcia działające na terenie powiatu kępińskiego, organizują liczne przedsięwzięcia z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób z niepełnosprawnością w ramach działań przewidzianych w *Powiatowym Programie Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2015-2021*. W 2020 roku z powodu trwającej pandemii COVID-19 zrezygnowano z większości działań ze względów sanitarnych wynikających z wdrożonych obostrzeń.

W 2020 roku w ramach rehabilitacji zawodowej osób z niepełnosprawnością zrealizowano następujące zadania:

- udzielenie indywidualnego poradnictwa zawodowego – 12 porad;
- udzielenie informacji zawodowych dla osób z niepełnosprawnością – 20 informacji;
- organizowanie szkoleń zawodowych podwyższających kwalifikacje i rozwiązujących problemy zawodowe – 3 osoby objęte szkoleniami;
- organizowanie stażu i robót publicznych – 6 osób korzystających;
- dofinansowanie na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej – otrzymała 1 osoba.

Osoby posiadające orzeczenia o stopniu niepełnosprawności umiarkowanym lub znacznym, ze wskazaniem do terapii zajęciowej, mogą ubiegać się o rehabilitację w ramach **Warsztatu Terapii Zajęciowej** w celu zdobycia samodzielności, umiejętności i kwalifikacji umożliwiających w efekcie podjęcie pracy. Warsztat dla mieszkańców powiatu kępińskiego działa w Słupi pod Kępem i prowadzony jest przez Caritas Diecezji Kaliskiej, jednakże nadzór merytoryczny sprawuje nad nim PCPR w Kępnie. Funkcjonujący na terenie powiatu kępińskiego WTZ zapewnia wsparcie 45 mieszkańcom, wykazującym różne typy niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym i znacznym. Aktywizacja i rozwijanie zdolności podopiecznych realizowane jest w 9 pracowniach: artystycznej, rękodzieła, gospodarstwa domowego, usprawniania społecznego i zawodowego, krawiecko-pralniczej, ogrodniczej, rewalidacyjno-diagnostycznej, techniczno-ceramicznej, a także sublimacji i reklamy. Warsztat zapewnia uczestnikom również pomoc psychologiczną, rehabilitację ruchową oraz opiekę medyczną, w postaci usług pielęgniarskich. W 2020 roku dofinansowane zostały „Zajęcia klubowe w WTZ” skierowane do byłych uczestników Warsztatu i miały one na celu utrzymanie ich samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym. Udział w nim wzięły 4 osoby.

Szczególny wpływ na system wsparcia osób z niepełnosprawnością intelektualną na terenie powiatu kępińskiego ma **Środowiskowy Dom Samopomocy w Kępnie**, będący specjalistyczną placówką pobytu dziennego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, działającą od 1998 roku. Dom, poprzez różne formy działalności terapeutycznej, dąży przede wszystkim do podniesienia poziomu zaradności życiowej

i sprawności fizycznej podopiecznych, a także przygotowuje ich do funkcjonowania społecznego w środowisku. W placówce poza treningami z zakresu różnych czynności życiowych, prowadzona jest terapia zajęciowa w 5 pracowniach, rehabilitacja ruchowa i opieka pielęgniarska, a także organizowane są zajęcia świetlicowe i relaksacyjne, gry i zabawy oraz spacer i wycieczki.

W 2020 roku **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kępnie** wydała 22 opinie o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci, u których stwierdzono niepełnosprawność. Realizacją powyższych opinii dla powiatu kępińskiego zajmuje się **Zespół Szkół Specjalnych w Słupi pod Kępnem**, w którego skład wchodzi:

- Szkoła Podstawowa Specjalna w Słupi pod Kępnem,
- Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy w Słupi pod Kępnem.

Od września 2020 roku do ZSS w Słupi pod Kępnem uczęszczało 101 uczniów w 18 oddziałach, w tym 33 dzieci objętych było wczesnym wspomaganie, a 20 programem „Za życiem”. Placówka ze względu na swój charakter poza podstawową działalnością edukacyjno-wychowawczą, zapewnia wsparcie pedagoga szkolnego, psychologa oraz pomoc medyczną. Wczesne wspomaganie prowadzone przez specjalistów obejmuje alternatywne i wspomagające metody komunikacji (AAC), dogoterapię, terapię EEG i BFB, hipoterapię, integrację sensoryczną, zajęcia logopedyczne, metodę snoezelen w Sali Doświadczania Świata oraz terapię czaszkowo-krzyżową i powięziową.

Przy ZSS od 2013 roku funkcjonuje Stowarzyszenie Apertus, które dąży do otwarcia się na potrzeby osób z niepełnosprawnością intelektualną. Organizacja zrzesza uczniów Zespołu Szkół Specjalnych w Słupi pod Kępnem, ich rodziców, dyrekcję, kadre oraz absolwentów placówki, celem wspomaganie działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej.

Poszczególne gminy wchodzące w skład powiatu kępińskiego również prowadzą działalność na rzecz poprawy jakości życia oraz funkcjonowania społecznego mieszkańców z niepełnosprawnością.

Tabela 38. Działania podejmowane w gminach powiatu kępińskiego na rzecz osób z niepełnosprawnością w 2020 roku

KĘPNO	<ul style="list-style-type: none"> ▪ program "Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych" edycja 2020; ▪ działania z zakresu przystosowania przestrzeni publicznej dla potrzeb osób z niepełnosprawnością; ▪ funkcjonowanie Centrum Wsparcia Opiekunów (CWO); ▪ projekt „Zależy nam właśnie na Was – wsparcie dla osób niepełnosprawnych z terenu miasta i gminy Kępno” współfinansowany ze środków EFS; ▪ projekt „Nowa oferta dla osób starszych i osób niepełnosprawnych z terenu miasta i gminy Kępno” współfinansowany ze środków EFS; ▪ dowóz uczniów z niepełnosprawnością do szkół gminnym samochodem służbowym; ▪ rządowy program „Wyprawka Szkolna” dla uczniów z niepełnosprawnością; ▪ warsztaty pt. „Weduta – pejzaż przedstawiający scenę miejską wokół twórczości T. P. Potworowskiego” dla osób z niepełnosprawnością; ▪ poszerzenie oferty Samorządowej Biblioteki Publicznej w Kępnie dla osób z dysfunkcją słuchu i wzroku; ▪ dostosowanie strony internetowej www.kepno.pl do potrzeb osób z niepełnosprawnością;
BARANÓW	<ul style="list-style-type: none"> ▪ odnowienie oznakowania miejsc dla osób z niepełnosprawnością w miejscowościach: Baranów, Słupia pod Kępem, Jankowy, Baranów os. Murator; ▪ rządowy program „Wyprawka Szkolna” dla uczniów z niepełnosprawnością; ▪ dowóz dwudaniowych zestawów obiadowych do osób starszych oraz osób z niepełnosprawnością przebywających na kwarantannie; ▪ zakup samochodu do przewozu osób z niepełnosprawnością;
BRALIN	<ul style="list-style-type: none"> ▪ działania z zakresu przystosowania przestrzeni publicznej dla potrzeb osób z niepełnosprawnością; ▪ rozwój bazy rekreacyjnej z myślą o osobach z niepełnosprawnością;
ŁĘKA OPATOWSKA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ program „Centra opiekuńczo-mieszkalne” w ramach środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych; ▪ program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” edycja 2019-2020;
PERZÓW	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zwrot kosztów dojazdu uczniów niepełnosprawnych do ZSS w Słupi pod Kępem;
RYCHTAL	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dostosowanie strony internetowej Gminy, strony BIP oraz aplikacji mobilnej dla mieszkańców do potrzeb osób z niepełnosprawnością.

Źródło: Raporty o stanie gmin za 2020 rok

UZALEŻNIENIA

Alkoholizm jest problemem zdrowotnym i społecznym. Specjaliści z różnych profesji poszukują sposobu rozwiązania tego problemu. Chcą poznać przyczyny powstawania alkoholizmu i działania, które mogłyby zapobiec rozprzestrzenianiu się tego zjawiska. Uzależnienie od alkoholu jest uznawane za chorobę spełniając trzy zasadnicze kryteria. Pierwsze kryterium dotyczy naruszonej równowagi między zdrowiem a patologią. Drugim kryterium jest swoista etiologia uzależnienia. Jako trzeci wskaźnik choroby są to zmiany patologiczne, w których obecny jest czynnik fizyczny¹⁴. Posługując się wskaźnikami europejskimi oraz na podstawie danych PARPA, można szacować, iż liczba uzależnionych od alkoholu w Polsce wynosi 600-800 tys., z czego 80% stanowią mężczyźni. Z kolei populacja osób pijących ryzykownie i szkodliwie szacowana jest w Polsce na około 2-3 mln osób. Dorośli członkowie rodzin alkoholowych tj. takich, gdzie nadużywanie alkoholu zaburza życie rodzinne, stanowią w Polsce populację liczącą 1,5-2 mln osób. Dzieci i młodzież w rodzinach alkoholowych to w Polsce populacja licząca 1,5-2 mln osób.

Poniżej przedstawione zostały miejsca na terenie Powiatu, gdzie mieszkańcy mogą uzyskać pomoc w przypadku problemu uzależnienia:

- Ośrodki Pomocy Społecznej,
- Punkty Informacyjno-Konsultacyjne,
- Punkt Interwencji Kryzysowej przy PCPR,
- Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- placówki ochrony zdrowia,
- Punkt wsparcia dla osób i rodzin z problemem uzależnień przy GKRPA w Baranowie,
- samopomocowe grupy wsparcia dla osób uzależnionych oraz członków ich rodzin,
- Poradnia Leczenia Uzależnień „Remedium” w Kępnie,
- Gminny Ośrodek Wsparcia Rodziny w Kryzysie w Kępnie.

¹⁴ Kinney J., Leaton G., *Zrozumieć alkohol*, Warszawa 1996 r.

W 2020 roku z powodu alkoholizmu z pomocy i wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej korzystało łącznie 56 mieszkańców Powiatu, w tym najwięcej z gminy miejsko-wiejskiej Kępno – 14 osób. Na przestrzeni ostatnich czterech lat liczba rodzin, którym udzielono pomocy z omawianego powodu łącznie we wszystkich gminach należących do powiatu kępińskiego uległa zmniejszeniu. Największy spadek spośród poszczególnych gmin odnotowany został w gminie Trzcينica (67%), natomiast wzrost nastąpił tylko w gminie Rychtal i kształtował się na poziomie 80%. W większości gmin leżących na terenie powiatu kępińskiego dostrzegalne były wahania, bądź stosunkowo stały poziom liczby osób korzystających ze wsparcia pomocy społecznej z powodu problemu alkoholowego.

Tabela 39. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej z powodu alkoholizmu w gminach należących do powiatu kępińskiego na przestrzeni lat 2017-2020

gmina	2017	2018	2019	2020
KĘPNO	22	22	18	14
BARANÓW	7	10	9	6
BRALIN	10	11	12	9
ŁĘKA OPATOWSKA	3	5	3	4
PERZÓW	10	6	7	9
RYCHTAL	5	7	6	9
TRZCINICA	15	15	9	5
łącznie	72	76	64	56

Źródło: Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom odgrywają również działania podejmowane przez Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w ramach przysługujących im uprawnień.

Dane dotyczące działań GKRPA w gminach należących do powiatu kępińskiego, podejmowanych wobec osób uzależnionych w latach 2017-2020 przedstawia poniższa tabela. Jak wynika z prezentowanych danych:

- członkowie Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadzili działania w stosunku do osób uzależnionych od alkoholu,

- na pierwszym miejscu pod względem liczby przeprowadzonych rozmów z osobami uzależnionymi w 2020 roku znajduje się gmina Rychtal, gdzie członkowie GKRPA podjęli rozmowę z 24 uzależnionymi mieszkańcami, z kolei w gminie Kępno w omawianym roku przeprowadzono rozmowę z 1 osobą uzależnioną, natomiast nie spotykano się z członkami rodzin tej osoby,
- na przestrzeni ostatnich czterech lat liczba osób, z którymi członkowie GKRPA prowadzili rozmowy i podejmowali wobec nich działania zmniejszyła się znacznie w gminach Kępno oraz Bralin,
- w większości gmin powiatu kępińskiego omawiane w poniższej tabeli dane ulegały wahaniom w latach 2017-2020.

Tabela 40. Działania Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminach należących do powiatu kępińskiego wobec osób uzależnionych w latach 2017-2020

gmina Kępno				
wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	13	9	4	1
liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	2	3	0	0
liczba osób, w stosunku do których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia	9	1	1	0
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	0	0	1	0
gmina Baranów				
wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	5	4	7	3
liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	3	1	0	2
liczba osób, w stosunku do których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia	1	1	2	0
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	1	1	2	0

gmina Bralin				
wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	42	42	b.d.	14
liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	21	22	b.d.	5
liczba osób, w stosunku do których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia	10	8	b.d.	4
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	0	0	b.d.	2
gmina Łęka Opatowska				
wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	14	13	12	11
liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	10	28	19	13
liczba osób, w stosunku do których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia	14	13	12	11
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	0	0	2	0
gmina Perzów				
wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	5	6	5	2
liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	0	4	4	3
liczba osób, w stosunku do których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia	4	2	2	3
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	2	2	0	3

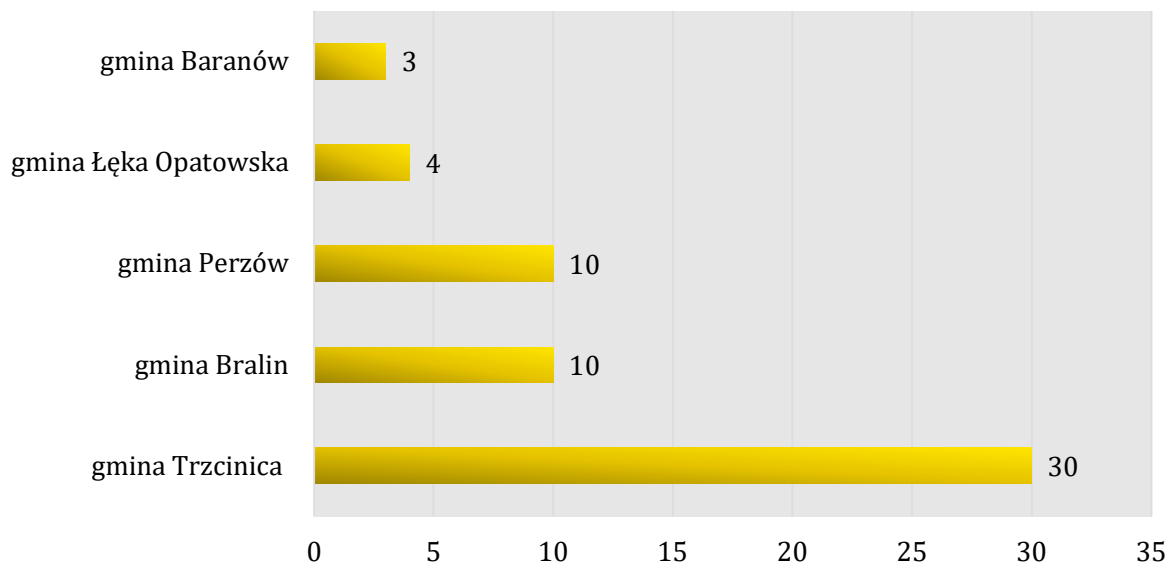
gmina Rychtal				
wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	24	18	18	24
liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	6	8	12	8
liczba osób, w stosunku do których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia	2	1	0	0
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	2	1	0	0
gmina Trzcinica				
wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	11	8	8	12
liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	4	6	8	12
liczba osób, w stosunku do których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia	0	0	0	0
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	0	0	0	0

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok

Punkty Informacyjno-Konsultacyjne w 2020 roku działały w większości gmin powiatu kępińskiego, poza gminą Rychtal i Kępno. Wśród gmin wchodzących w obszar Powiatu, największą liczbę godzin w jakich był czynny był Punkt, odnotowano w gminie Trzcinica – 30, a także w gminie Perzów i Bralin – po 10 godzin.

Wykres 12. Łączna liczba godzin w miesiącu, w których w 2020 roku czynne były Punkty Informacyjno-Konsultacyjne w gminach powiatu kępińskiego

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2020 rok

Mieszkańcy powiatu kępińskiego w przypadku doznania problemu uzależnień, poza Punktem Interwencji Kryzysowej mogą zgłosić się o pomoc również do **Poradni Leczenia Uzależnień REMEDIUM w Kępnie**. Wykwalifikowana kadra ośrodka diagnostyczno-terapeutycznego zapewnia kompleksową diagnozę, a także programy terapii dla osób zmagających się z uzależnieniem. Korzystanie ze wsparcia jest nieodpłatne, w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia.

Na terenie Powiatu funkcjonuje kilka grup samopomocowych i stowarzyszeń abstynenckich:

- w gminie Kępno: 1 klub abstynenta „Na Kępie”, grupa samopomocowa dla osób z problemem alkoholowym (AA) „Semafor” i „Nadzieja” oraz grupa dla dorosłych członków rodzin z problemem alkoholowym (Al-Anon) „Maria”;
- w gminie Baranów: 1 grupa samopomocowa dla osób z problemem alkoholowym (AA).

Profilaktyką zachowań ryzykownych zajmują się także Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W 2020 roku na terenie tylko kilku gmin powiatu kępińskiego zostały przeprowadzone programy z obszaru profilaktyki uniwersalnej skierowane do dzieci i młodzieży, będące ustrukturyzowanymi

programami profilaktycznymi rekomendowanymi w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego przez PARPA, ORE, KBdsPN i IPN. W poszczególnych gminach wzięło w nich udział:

- w gminie Kępno – 90 uczniów i 10 nauczycieli;
- w gminie Bralin – 780 uczniów, 65 nauczycieli lub wychowawców i 150 rodziców.

Każda z gmin wchodzących w skład powiatu kępińskiego prowadzi corocznie inne, nieustrukturyzowane działania profilaktyczne. Przedstawione zostały one na rysunku.

RYNEK NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

W roku 2020 wartość sprzedanego alkoholu w stosunku do roku 2017 zwiększyła się we wszystkich gminach powiatu kępińskiego, natomiast w przypadku gminy Łęka Opatowska obserwowany był wzrost do 2019 roku, z kolei w 2020 roku nastąpił spadek o 92 238,45 zł. Największy wzrost zaobserwowany został w gminie Baranów, gdzie różnica pomiędzy 2017 a 2020 wyniosła 3 046 349,09 zł, czyli 57%.

Tabela 41. Łączna wartość sprzedanego na terenie powiatu kępińskiego alkoholu z podziałem na poszczególne gminy w latach 2017-2020 (w złotych)

gmina	2017	2018	2019	2020
KĘPNO	30 857 525,58	32 244 435,54	32 559 081,25	32 838 139,00
BARANÓW	5 344 273,98	5 468 684,88	7 297 348,57	8 390 623,07
BRALIN	3 868 188,66	4 492 227,69	5 097 411,04	5 786 353,00
ŁĘKA OPATOWSKA	3 786 026,74	4 356 057,00	4 584 002,13	4 491 763,68
PERZÓW	3 660 827,00	3 624 566,00	3 940 653,00	4 144 246,00
RYCHTAL	2 985 505,52	3 192 760,00	3 415 638,00	3 828 027,00
TRZCINICA	2 898 759,04	3 295 630,75	3 602 022,64	3 921 776,90

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok

Poniższa tabela przedstawia liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminach należących do powiatu kępińskiego w latach 2017-2020. W 2020 roku na terenie Powiatu największa, łączna liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych znajdowała się w gminie Kępno – 107, natomiast najmniejsza w gminie Rychtal – 16. Na przestrzeni ostatnich czterech lat w większości gmin dostrzegalna jest stosunkowo stała liczba punktów. W gminie Trzcinica odnotowany został jednak znaczny spadek w tym zakresie – w 2020 roku w porównaniu do roku 2017 o 64%.

Tabela 42. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminach należących do powiatu kępińskiego na przestrzeni lat 2017-2020

gmina Kępno				
wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży	70	68	69	71
przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży	37	39	39	36
łącznie	107	107	108	107

gmina Baranów				
wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży	22	22	22	22
przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży	7	7	8	8
łącznie	29	29	30	30
gmina Bralin				
wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży	17	18	b.d.	18
przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży	4	5	b.d.	4
łącznie	21	23	b.d.	22
gmina Łęka Opatowska				
wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży	14	30	14	13
przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży	8	15	7	6
łącznie	22	45	21	19
gmina Perzów				
wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży	16	17	17	14
przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży	8	8	8	8
łącznie	24	25	25	22
gmina Rychtal				
wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży	14	18	13	13
przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży	5	7	4	3
łącznie	19	25	17	16
gmina Trzcinica				
wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży	46	47	44	16
przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży	15	15	16	6
łącznie	61	62	60	22

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok

PRZEMOC W RODZINIE

Przemoc jest intencjonalnym i zamierzonym działaniem człowieka, które ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary. Definicja przemocy w rodzinie wg ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie mówi, że: „przemoc w rodzinie należy rozumieć jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa albo dobra osobiste osób najbliższych lub innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Przemoc jest jednym ze zjawisk współwystępujących z innymi problemami funkcjonowania rodziny. W celu rozwiązania problemu przemocy jest potrzeba podejmowania interwencji socjalnej i psychologicznej niezależnie od możliwości wszczęcia działań prawnych. Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w gminach powiatu kępińskiego zajmują się Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W skład ZI wchodzi przedstawiciele:

- jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- Policji,
- oświaty,
- ochrony zdrowia,
- organizacji pozarządowych.

Celem działania Zespołu jest skoordynowanie wszystkich działań instytucji i organów zaangażowanych w niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Poniżej przedstawione zostały miejsca, gdzie na terenie powiatu kępińskiego mieszkańcy mogą uzyskać pomoc i wsparcie w przypadku doświadczania przemocy w rodzinie:

- Ośrodki Pomocy Społecznej,
- Punkty Informacyjno-Konsultacyjne,
- Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- placówki ochrony zdrowia,
- Policja,
- Zespoły Interdyscyplinarne,
- placówki oświatowe,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kępnie,
- Punkt Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Kępnie,
- Gminny Ośrodek Wsparcia Rodziny w Kryzysie przy MGOPS w Kępnie,
- Poradnia Leczenia Uzależnień REMEDIUM w Kępnie,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kępnie.

W 2020 roku z pomocy Ośrodków Pomocy Społecznej na terenie powiatu kępińskiego z powodu przemocy w rodzinie skorzystało łącznie 10 rodzin, w 2019 roku 9, natomiast w 2018 i 2017 roku po 12. W omawianym roku największa liczba rodzin korzystająca z pomocy OPS z tego powodu zamieszkiwała gminę miejsko-wiejską Kępno, natomiast w gminach Bralin oraz Rychtal żadna z rodzin nie została objęta wsparciem z powodu przemocy. Na przestrzeni ostatnich czterech lat dostrzec można względnie stały, niski poziom liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy domowej.

Tabela 43. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu przemocy w rodzinie w gminach należących do powiatu kępińskiego na przestrzeni lat 2017-2020

gmina	2017	2018	2019	2020
KĘPNO	4	5	3	5
BARANÓW	1	2	2	2
BRALIN	3	2	2	0
ŁĘKA OPATOWSKA	0	0	1	1
PERZÓW	1	1	0	1
RYCHTAL	0	0	0	0
TRZCINICA	3	2	1	1
łącznie	12	12	9	10

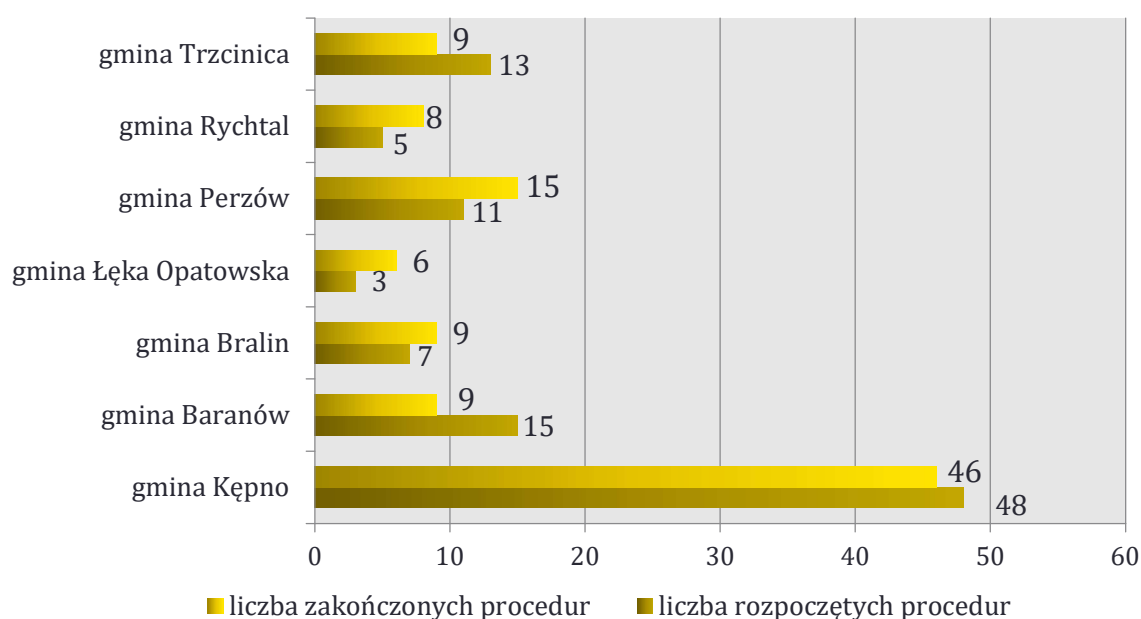
Źródło: Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok

Podjęcie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedura „Niebieskiej Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskiej Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta - A” w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny, bądź przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

W 2020 roku w powiecie kępińskim najczęściej wszczętych (48) jak i zakończonych procedur (46) „Niebieskie Karty” odnotowano w gminie Kępno. Najmniejsza liczba w przypadku obu omawianych kategorii dotyczyła gminy Łęka Opatowska – wszczęto tam 3 procedury, a zakończono 6 w 2020 roku.

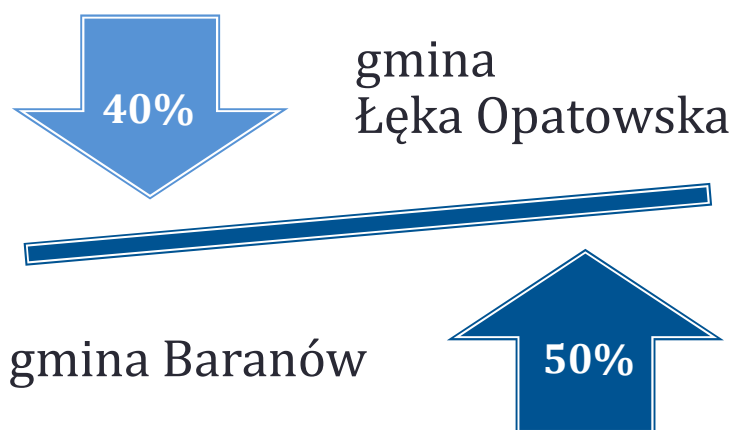
Wykres 13. Liczba wszczętych oraz zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w gminach powiatu kępińskiego w 2020 roku

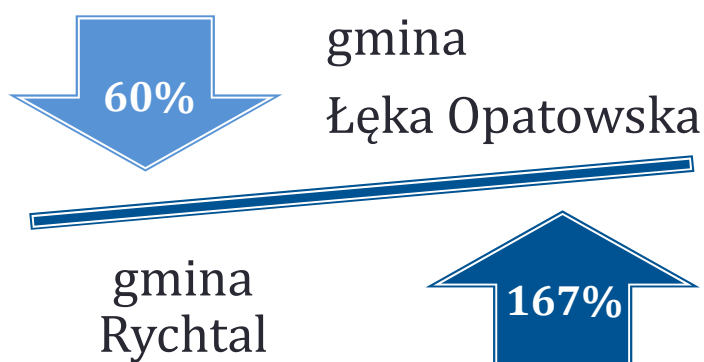
Źródło: Sprawozdania z działalności Zespołów Interdyscyplinarnych za 2020 rok

Biorąc pod uwagę **dynamikę zmian w zakresie rozpoczętych oraz zakończonych procedur „Niebieskie Karty”** w przypadku większości gmin powiatu kępińskiego dostrzegalne są wahania na przestrzeni ostatnich czterech lat. W gminach Baranów, Perzów oraz Trzcinica nastąpił wzrost liczby założonych „Niebieskich Kart” w 2020 roku, w stosunku do lat poprzednich. Największy odnotowany został w gminie Baranów, na poziomie 50%. Spadek w zakresie liczby wszczętych procedur „Niebieskie Karty” dotyczył natomiast gminy Łęka Opatowska – o 40% oraz Bralin – o 36%.

Biorąc pod uwagę kwestię **zakończonych procedur „Niebieskie Karty”** w gminach powiatu kępińskiego, największy wzrost w tym zakresie od 2017 roku odnotowano w gminie Rychtal (167%), z kolei spadek nastąpił w największej mierze w gminie Łęka Opatowska na poziomie 60%.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy w Rodzinie w Powiecie Kępińskim na lata 2016-2021 został przyjęty Uchwałą Nr XVII/96/2016 Rady Powiatu Kępińskiego z dnia 15 marca 2016 roku. Realizacja Programu opracowanego przez PCPR w Kępnie, powierzona została Zarządowi Powiatu Kępińskiego, we współpracy z samorządami lokalnymi, placówkami oświatowymi,

służbą zdrowia, organizacjami pozarządowymi, Policją oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Celem głównym programu jest przeciwdziałanie „przemocy w rodzinie w powiecie kępińskim”. Natomiast do celów szczegółowych należy:

- rozwój infrastruktury pomocy instytucjonalnej w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- tworzenie i funkcjonowanie grup samopomocowych oraz zespołów interdyscyplinarnych ds. przemocy w rodzinie działających w obszarze poradnictwa specjalistycznego, w tym rodzinnego,
- prowadzenie działalności informacyjnej,
- prowadzenie działalności edukacyjnej,
- oddziaływanie na osoby zajmujące się zawodowo lub społecznie, pośrednio lub bezpośrednio przemocą w rodzinie¹⁵.

W 2020 roku na zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w powiecie kępińskim wydano kwotę 18 891,17 zł – *Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy w Rodzinie w Kępnie*.

W 2020 roku powiat kępiński nie realizował zadania własnego, polegającego na prowadzeniu ośrodka interwencji kryzysowej, czego przyczyną był brak ofert wpływających w odpowiedzi na ogłoszony konkurs, dotyczący wsparcia realizacji zadania z zakresu ustawy o pomocy społecznej, odnośnie prowadzenia ośrodka interwencji kryzysowej. W wyniku powyższego, część zadań związanych z interwencją kryzysową w Powiecie realizowana była przez **Punkt Interwencji Kryzysowej (PIK)** przy PCPR. Możliwość zasięgnięcia specjalistycznego i kompleksowego wsparcia w PIK, który zlokalizowany jest przy ul. Sienkiewicza 26 w Kępnie, mają wszyscy mieszkańcy Powiatu znajdujący się w sytuacji kryzysowej, dotknięci przemocą lub zmagający się z innymi trudnościami. Zakres usług placówki obejmuje poradnictwo psychologiczne, działania wspierające pedagogiczno-prawno-socjalne na rzecz rodzin dysfunkcyjnych, socjoterapię, konsultacje prawne, a także wzmacnianie psychicznej odporności jednostki

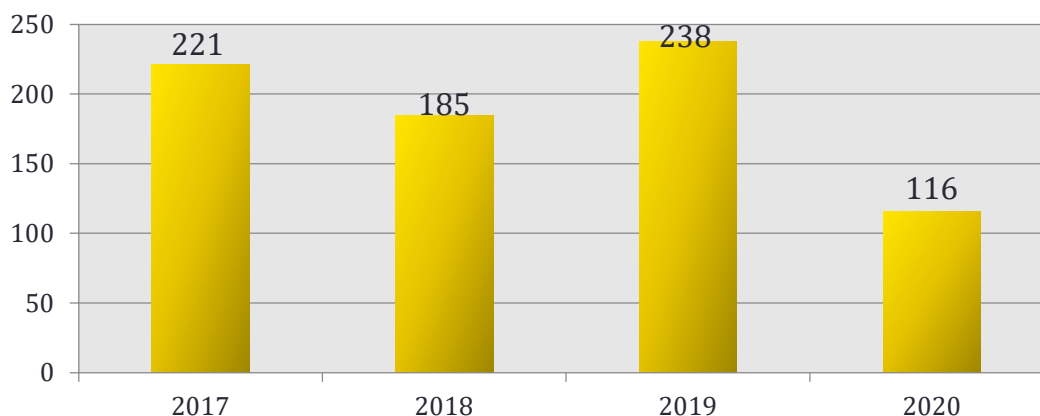
¹⁵ Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony osób doznających przemocy w rodzinie w Powiecie Kępińskim na lata 2016-2021 (Uchwała Nr XVII/96/2016 Rady Powiatu Kępińskiego z dnia 15 marca 2016 roku).

zgłaszającej się po pomoc. Czynności prowadzone przez Ośrodek ukierunkowane były na poprawę funkcjonowania życia rodzin i osób potrzebujących wsparcia specjalistycznego oraz poprawę jakości funkcjonowania w społeczeństwie osób doświadczających przemocy w rodzinie. Z usług specjalistów zatrudnionych w Punkcie korzystali zarówno mężczyźni jak i kobiety.

W perspektywie ostatnich czterech lat zainteresowanie i zapotrzebowanie na świadczone w ramach PIK formy wsparcia wśród mieszkańców Powiatu ulegało wahaniom. W 2020 roku z pomocy specjalistów skorzystało najmniej osób od 2017 roku. Spadek w stosunku do roku poprzedniego kształtował się na poziomie **51%**. Głównymi problemami korzystania z pomocy od lat są przemoc w rodzinie, rozpad związku/rodziny, uporczywe uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego, brak partycypowania w kosztach utrzymania rodziny, uzależnienia, kłopoty finansowe, chęć uregulowania kontaktów z dzieckiem, zagrożenie eksmisją, problemy w miejscu pracy, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz problemy natury psychicznej.

Wykres 14. Liczba osób korzystających z pomocy Punktu Interwencji Kryzysowej w Kępnie na przestrzeni lat 2017-2020

Źródło: Sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kępnie za lata 2017-2020

Liczba osób uzyskujących wsparcie PIK w Kępnie nie odzwierciedla rzeczywistej liczby udzielonych porad, ponieważ 1 osoba może skorzystać z pomocy wielu różnych specjalistów. Jak wiadomo z dostępnych danych, w 2020 roku z pomocy psychologa skorzystały 34 osoby, z kolei ze wsparcia prawnika 73 mieszkańców Powiatu.

BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do ich wypełniania. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Wsparcie rodziny polega w szczególności na:

1. wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
2. rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
3. podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
4. pomocy w integracji rodziny,
5. przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
6. dążeniu do reintegracji rodziny,
7. pracy z rodziną,
8. pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

Wszystkie jednostki pomocowe działające na terenie Powiatu w określony sposób zajmują się wspieraniem rodziny w różnych obszarach jej funkcjonowania, a ich integralne, holistyczne oddziaływania pozwalają uzyskać zamierzone efekty i wprowadzić istotne zmiany w zakresie funkcjonowania instytucji rodziny.

Na poziomie gmin główną jednostkę organizacyjną zajmującą się szeroko rozumianym wspieraniem rodziny stanowi Ośrodek Pomocy Społecznej, który służy pomocą rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, prowadzi działania zmierzające do zaspokojenia niezbędnych ich potrzeb i umożliwiające życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Poniższa tabela prezentuje liczbę udzielonych rodzinom świadczeń w poszczególnych gminach powiatu kępińskiego z podziałem na liczbę dzieci w tych rodzinach w 2020 roku. Jak wynika z przedstawionych danych, w gminie miejsko-wiejskiej Kępno przyznano największą ilość świadczeń – ich liczba wynosiła 20 673, a największą część beneficjentów stanowiły rodziny z jednym dzieckiem. Znacząca liczba świadczeń została przyznana również w gminie Trzcinica (6 505 świadczeń) oraz

w gminie Łęka Opatowska (6 418 świadczeń). W Powiecie najwięcej świadczeń zostało przyznanych rodzinom, w których wychowuje się jedno bądź troje dzieci. Prezentowane dane pokazują, że najmniejszą liczbę świadczeń przyznano rodzinom zamieszkującym gminę Perzów – ich liczba wynosiła tylko 93.

Tabela 44. Typy rodzin z dziećmi objętych pomocą społeczną w formie świadczeń w gminach należących do powiatu kępińskiego w 2020 roku (liczba świadczeń)

typ rodzin	jedno dziecko	dwoje dzieci	troje dzieci	czworo i więcej dzieci	łącznie
gmina Kępno	7 705	5 220	4 873	2 875	20 673
gmina Baranów	634	802	2 089	1 366	4 891
gmina Bralin	27	517	618	238	1 400
gmina Łęka Opatowska	4 069	595	881	873	6 418
gmina Perzów	53	34	1	5	93
gmina Rychtal	245	615	744	109	1 713
gmina Trzcinica	511	2 362	2 355	1 277	6 505
ogółem	13 244	10 145	11 561	6 743	41 693

Źródło: Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

W przypadku samotnego wychowywania dzieci, gdy jeden z rodziców uchyla się od płacenia alimentów na rzecz dzieci, obowiązek ten jest realizowany z funduszu alimentacyjnego. W roku 2020 z omawianych świadczeń skorzystało łącznie 265 osób. W stosunku do roku 2017 oznacza to znaczący spadek na poziomie 19%. Najwięcej osób objętych wsparciem zamieszkiwało gminę Kępno (52% wszystkich świadczeniobiorców), a najmniej gminę Rychtal (4%). Warto zwrócić uwagę na to, że w ostatnich latach liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego we wszystkich gminach Powiatu ulegała systematycznemu zmniejszeniu.

Tabela 45. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2017-2020 z podziałem na poszczególne gminy należące do powiatu kępińskiego

gmina	2017	2018	2019	2020
KĘPNO	166	152	143	137
BARANÓW	39	36	33	27
BRALIN	24	22	20	20
ŁĘKA OPATOWSKA	34	33	29	33
PERZÓW	25	26	22	23
RYCHTAL	17	14	12	11
TRZCINICA	22	19	15	14
powiat kępiński	327	302	274	265

Źródło: Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

W 2020 roku z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego pomoc z Ośrodka Pomocy Społecznej otrzymało łącznie 469 rodzin zamieszkujących powiat kępiński, jednakże w żadnej z gmin nie była ona głównym powodem korzystania ze wsparcia OPS.

Na przestrzeni lat 2017-2020 liczba rodzin, którym udzielona została pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych ulegała wahaniom w większości gmin powiatu kępińskiego, jednakże łączna liczba świadczeniobiorców w ciągu czterech ostatnich lat zwiększyła się z 422 w 2017 roku do 469 w 2020 roku, czyli o 11%. Rozpatrując liczbę rodzin, którym udzielona została pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego z podziałem na poszczególne gminy Powiatu, można stwierdzić, że największy spadek nastąpił w gminie Bralin (47%), natomiast w gminie Kępno liczba rodzin objętych wsparciem z tego powodu wzrosła o 25%.

Tabela 46. Rodziny, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego we wszystkich gminach należących do powiatu kępińskiego w latach 2017-2020

gmina	2017	2018	2019	2020
KĘPNO	299	329	366	374
BARANÓW	29	24	21	24
BRALIN	19	15	6	10
ŁĘKA OPATOWSKA	28	30	20	18
PERZÓW	2	4	6	5
RYCHTAL	3	9	11	7
TRZCINICA	42	37	32	31
powiat kępiński	422	448	462	469

Źródło: Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok

Ośrodki pomocy społecznej realizują zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 794 z późn. zm.). Ustawa kładzie nacisk na pracę z rodziną celem niedopuszczenia do odebrania dziecka. W związku z tym wprowadzona została instytucja asystenta rodziny, którego zadaniem jest poprawa całościowego funkcjonowania rodziny oraz udzielanie jej pomocy w wielu obszarach: socjalnym, psychologicznym, wychowawczym, czy też ekonomicznym.

W 2020 roku na terenie całego powiatu kępińskiego pracowało **9 asystentów rodziny**, w tym 3 w gminie Kępno, natomiast pozostałe gminy zatrudniały po 1 asystencie. W omawianym roku, asystenci rodziny zatrudnieni w Ośrodkach Pomocy Społecznej obejmowali wsparciem łącznie 42 rodziny z powiatu kępińskiego, w tym kolejno najwięcej rodzin z gminy miejsko-wiejskiej Kępno – ich liczba wynosiła 11, z gminy Bralin – 8, z gmin Baranów, Rychtal i Trzcinica – po 6, z gminy Łęka Opatowska – 3 oraz z gminy Perzów – 2.

W stosunku do 2018 roku liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta utrzymywała się na względnie stałym poziomie w większości gmina na terenie Powiatu, poza gminą Kępno, gdzie zmniejszyła się o 14 rodzin (56%). Niewielki wzrost nastąpił w gminie Rychtal, gdzie w 2018 roku nie był zatrudniony asystent, przez co żadna z rodzin nie mogła korzystać z jego usług, a w roku 2020 w strukturze GOPS pojawił się 1 asystent, który objął swoim wsparciem 6 rodzin.

Tabela 47. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem w poszczególnych gminach powiatu kępińskiego na przestrzeni lat 2018-2020

gmina	2018		2019		2020	
	liczba asystentów rodziny	liczba rodzin	liczba asystentów rodziny	liczba rodzin	liczba asystentów rodziny	liczba rodzin
KĘPNO	4	25	4	23	3	11
BARANÓW	1	4	1	6	1	6
BRALIN	1	8	1	7	1	8
ŁĘKA OPATOWSKA	0	0	1	3	1	3
PERZÓW	1	2	1	2	1	2
RYCHTAL	0	0	2	4	1	6
TRZCINICA	1	6	1	4	1	6
powiat kępiński	8	45	11	49	9	42

Źródło: Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Rodziny z terenu powiatu kępińskiego mogą uzyskać specjalistyczną pomoc psychologiczną w **Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej** w Kępnie, której zadaniem jest wszechstronne wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży, a także udzielanie wsparcia rodzicom oraz osobom zajmującym się zawodowym wychowaniem i kształceniem młodzieży. Placówka oferuje bezpłatną pomoc specjalistów z zakresu psychologii, pedagogiki oraz logopedii.

W 2020 roku Poradnia objęła diagnozą oraz różnymi formami pomocy indywidualnej i grupowej 817 dzieci. Ponadto prowadzone były następujące działania:

- badania przesiewowe oraz obserwacje w szkołach i przedszkolach – 770 osób;
- zajęcia dla uczniów (psychoedukacyjne, przygotowujące do zawodu), działania interwencyjne i obserwacje indywidualne – 791 osób;
- warsztaty dla nauczycieli i rodziców – 76 osób;
- prelekcje – 19 spotkań;
- spotkania konsultacyjne i informacyjno-szkoleniowe – 325 osób;
- mediacje i treningi – 1 osoba;
- spotkania zespołu IPET (Indywidualny Program Edukacyjno-Terapeutyczny) – 5 spotkań.

Zorganizowaną działalność w celach zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży w formie **placówek wsparcia dziennego** prowadzą wszystkie gminy na terenie powiatu kępińskiego. Na ich obszarze działają świetlice wiejskie oraz środowiskowe oferujące działalność edukacyjną i wychowawczą. Ponadto, w celu zapewnienia dzieciom odpowiednich warunków do rozwoju społecznego oraz wzmocnienia pozytywnych postaw i zachowań w ramach Zespołu Wsparcia Rodziny przy PCPR funkcjonuje placówka wsparcia dziennego w formie podwórkowej, która obejmuje opieką wychowanków przede wszystkim z rodzin zastępczych, z orzeczoną niepełnosprawnością lub orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego. W 2020 roku placówka udzielała wsparcia 20 wychowankom w wieku 5-17 lat.

Szczególną rolę w kwestii wsparcia rodzin w powiecie kępińskim odgrywa **Gminny Ośrodek Wsparcia Rodziny w Kryzysie**, działający w Mianowicach w gminie Kępno, w strukturach MGOPS w Kępnie. Ośrodek oferuje pomoc prawną, psychologiczną oraz pracę socjalną, a także wsparcie w postaci całodobowego pobytu. W 2020 roku liczba osób przyjętych na całodobowy okresowy pobyt wyniosła 9 osób, w tym: matka z 1 dzieckiem, 4 samotne kobiety oraz 3 samotnych mężczyzn.

PROBLEMY ZWIĄZANE Z ZAPEWNIENIEM OPIEKI DZIECIOM POZBAWIONYM OPIEKI RODZICÓW

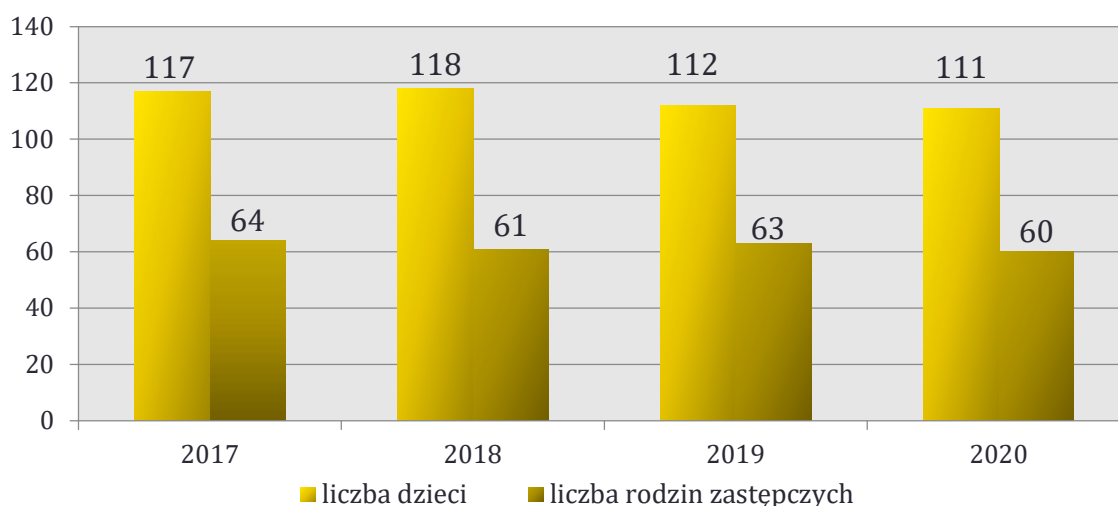
Podstawowym celem działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie jest udzielanie pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym: dzieciom, rodzinom, osobom starszym, chorym i osobom z niepełnosprawnością, a także zabezpieczenie dzieciom miejsca w pieczy zastępczej w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców. Zgodnie z definicją zawartą w art. 2 *ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 159 z późn. zm.) system pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

Rodzina zastępcza zapewnia opiekę i wychowanie dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej. Może być także ustanowiona dla dziecka niedostosowanego społecznie. Rodzina zastępcza w wypełnianiu swoich funkcji kieruje się dobrem przyjętego dziecka i poszanowaniem jego praw. W 2020 roku w **60 rodzinach zastępczych** na terenie Powiatu przebywało **111 dzieci**, spośród których 42 dzieci zostało umieszczonych w zawodowych rodzinach zastępczych, 33 w rodzinach zastępczych spokrewnionych, 30 w rodzinach zastępczych niezawodowych, a 6 w pogotowiu rodzinnym. W 2020 roku zatrudnionych było 4 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz 1 Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej. Koordynatorzy mają pod opiekę do 15 rodzin zastępczych, w których wychowuje się średnio 24 dzieci.

Poniższy wykres przedstawia liczbę dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych oraz liczbę rodzin zastępczych na terenie powiatu kępińskiego na przestrzeni ostatnich czterech lat. W przypadku liczby dzieci zauważalny jest nieznaczny spadek w 2020 roku w porównaniu do roku 2017 o 5%. Liczba rodzin, z kolei ulegała niewielkim wahaniom, jednakże w 2020 roku osiągając poziom 60 była najniższa na przestrzeni lat 2017-2020.

Wykres 15. Liczba dzieci w rodzinach zastępczych oraz rodzin zastępczych na terenie powiatu kępińskiego na przestrzeni lat 2017-2020

Źródło: Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kępnie za 2019 i 2020 rok

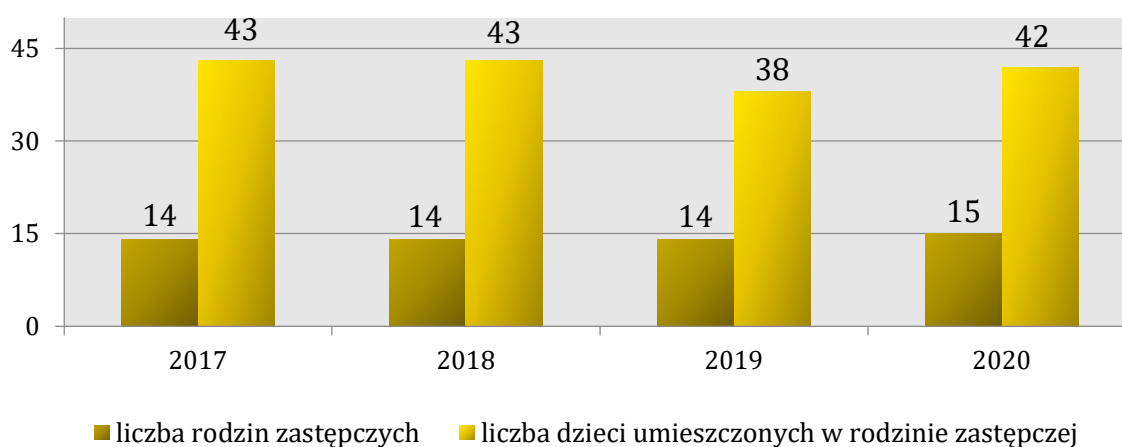

Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej „z rodziną zastępczą niezawodową spełniającą warunki do pełnienia funkcji pieczy zastępczej zawodowej, posiadającą pozytywną opinię koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, starosta może zawrzeć, na wniosek tej rodziny umowę o pełnieniu funkcji rodziny zastępczej zawodowej”. Umowy zawiera się w ramach limitu rodzin zastępczych zawodowych na dany rok kalendarzowy, określonego w 3-letnim powiatowym programie dotyczącym rozwoju pieczy zastępczej.

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Kępińskim na lata 2019-2021 przyjęty uchwałą Rady Powiatu Kępińskiego nr V/32/2019 z dnia 29 stycznia 2019 roku zakładał utworzenie zawodowych rodzin zastępczych. W roku 2020 limit miejsc wyniósł do 17 rodzin i nie został on przekroczony, pomimo wzrostu o 1 nową rodzinę.

Na przełomie lat 2017-2020 zauważalny jest względnie stały poziom zawodowych rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu kępińskiego. W przypadku liczby dzieci umieszczanych w tego rodzaju pieczy zastępczej – w 2017 roku w 14 rodzinach zawodowych wychowywało się 43 dzieci, w roku kolejnym liczba ta nie zmieniła się, w 2019 liczba rodzin zastępczych była stała, a liczba dzieci umieszczonych w nich wyniosła 38, natomiast w 2020 roku liczba rodzin zastępczych wzrosła o 1, a liczba dzieci o 4.

Wykres 16. Liczba zawodowych rodzin zastępczych oraz umieszczonych w nich dzieci w latach 2017-2020

Źródło: Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kępnie za 2019 i 2020 rok

W 2020 roku w powiecie kępińskim przebywało łącznie 111 dzieci w pieczy zastępczej. Największa liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej była w gminie miejsko-wiejskiej Kępno – 58, w dalszej kolejności w gminie Łęka Opatowska – 14 i gminach Baranów i Trzcinica – po 10. Na przestrzeni lat 2017-2020 liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej ulegała nieznacznym wahaniom.

Tabela 48. Liczba dzieci w pieczy zastępczej przebywających na terenie poszczególnych gmin powiatu kępińskiego w latach 2017-2020

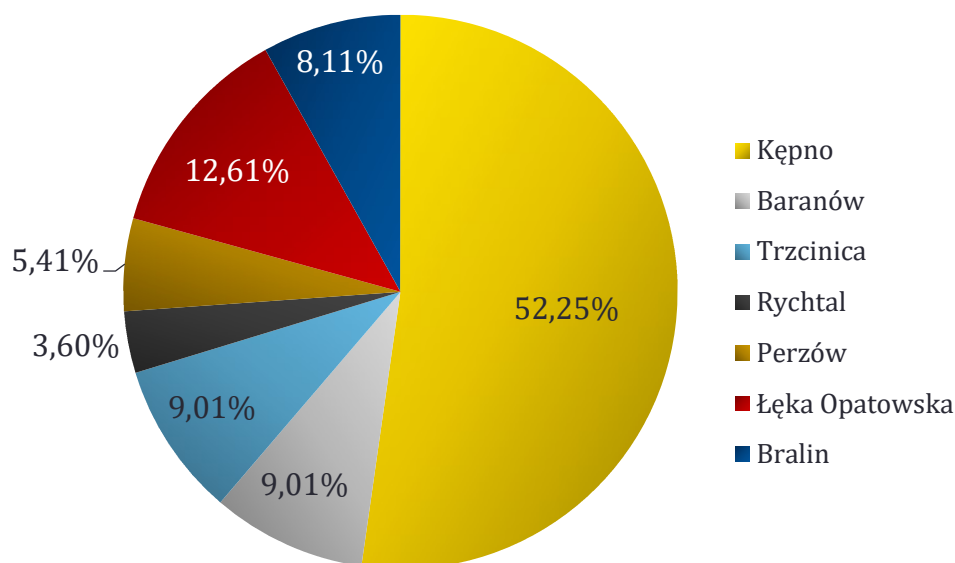
gmina	2017	2018	2019	2020
KĘPNO	62	64	58	58
BARANÓW	9	9	9	10
BRALIN	11	11	10	9
ŁĘKA OPATOWSKA	15	14	13	14
PERZÓW	7	7	6	6
RYCHTAL	4	4	6	4
TRZCINICA	9	9	10	10
łącznie	117	118	112	111

Źródło: Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kępnie za 2019 i 2020 rok

Biorąc pod uwagę udział liczby dzieci w pieczy zastępczej w poszczególnych gminach powiatu kępińskiego, w ogólnej liczbie wychowanków rodzin zastępczych na terenie Powiatu w 2020 roku, ponad połowa z nich przebywała w gminie Kępno. Na drugim miejscu plasuje się gmina Łęka Opatowska (12,61%), z kolei na trzecim gminy Trzcinica oraz Baranów (po 9,01%).

Wykres 17. Udział dzieci przebywających w pieczy zastępczej w poszczególnych gminach powiatu kępińskiego w 2020 roku

Źródło: Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kępnie za 2020 rok

W przypadku wyczerpania możliwości udzielenia pomocy rodzinie biologicznej lub braku możliwości umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, dziecko pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej jest kierowane do instytucjonalnej pieczy zastępczej w formie placówki opiekuńczo-wychowawczego typu: socjalizacyjnego, interwencyjnego, specjalistyczno-terapeutycznego lub rodzinnego. W 2020 roku nie umieszczono żadnego dziecka z terenu powiatu kępińskiego w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wyszczególnia rodzaje świadczeń przysługujących na każde dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej. Łączny koszt świadczeń w 2020 roku wyniósł 1 773 351,09 zł.

Starosta może również przyznać rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka:

- dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka,
- jednorazowe świadczenie na pokrycie kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka,

- jednorazowe lub okresowe świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki.

Rodzina zastępcza zawodowa lub niezawodowa może otrzymać także środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego. Rodzinie zastępczej zawodowej starosta może raz do roku przyznać świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego. W 2020 roku na przeprowadzenie remontu domu jednorodzinnego wydatkowano 8 000 zł, natomiast na pokrycie 50% wydatków na utrzymanie lokalu mieszkalnego przeznaczono kwotę 11 085,88 zł.

Wyplata świadczeń rodzinom zastępczym funkcjonującym na terenie powiatu kępińskiego stanowi jeden z celów integralnej części założeń *Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2019-2021*.

Od dnia 1 kwietnia 2016 roku rodzinom zastępczym na każde umieszczone dziecko do ukończenia 18 r.ż. przysługuje dodatek wychowawczy w wysokości 500 zł miesięcznie, który w całości finansowany jest z dotacji celowej z budżetu państwa.

Na terenie powiatu kępińskiego nie funkcjonuje żadna placówka opiekuńczo-wychowawcza, dlatego instytucjonalna piecza zastępcza realizowana jest w wyznaczonych postanowieniami Sądu Rodzinnego placówkach poza terenem Powiatu. W 2017 roku w tego rodzaju placówkach przebywało łącznie 7 dzieci, w 2018 roku – 10 dzieci, w 2019 roku – 5 dzieci, natomiast w 2020 roku – 3, w tym 1 dziecko w Ośrodku Pomocy Dziecku i Rodzinie w Międzyzwięciu oraz 2 dzieci w Domu Dziecka w Komornikach.

W przypadku wychowanków, którzy osiągnęli pełnoletność opracowywane są Indywidualne Programy Usamodzielnienia (IPU). Usamodzielnienie stanowi długotrwały i wieloaspektowy proces wychowawczy mający na celu wchodzenie wychowanka w dorosłe życie oraz w integrację ze środowiskiem. W jego ramach osoba przed osiągnięciem pełnoletności wraz z opiekunem procesu przy wsparciu koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej opracowuje indywidualny program usamodzielniania, który określa zakres współdziałania osoby usamodzielnianej z opiekunem procesu usamodzielnienia, a także sposób uzyskania przez osobę

usamodzielnianą wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych, pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz podjęciu przez osobę usamodzielnianą zatrudnienia. Posiadanie zatwierdzonego przez kierownika PCPR Indywidualnego Programu Usamodzielnienia jest warunkiem przyznania osobie usamodzielnianej pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie.

Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kępnie wspierają wychowanków, pomagają w rozwiązaniu zgłaszanych problemów, załatwianiu spraw urzędowych oraz współpracują ze szkołami, do których uczęszczają. Ponadto współuczestniczą w przygotowaniu indywidualnych programów usamodzielnienia oraz ich modyfikacji, a także monitorują realizację procesu usamodzielnienia. W zakresie zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kępnie znajduje się także przyznawanie pomocy pieniężnej oraz rzeczowej osobom usamodzielnianym. W 2020 roku przygotowano 6 IPU, z kolei 5 wychowanków po ukończeniu 18 roku życia opuściło rodzinę zastępczą. Udzielono również 3 świadczenia na usamodzielnienie, 3 świadczenia na zagospodarowanie oraz 45 świadczeń na kontynuowanie nauki, wychowankom rodzinnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 129 ustawy *o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* w 2020 roku dokonano oceny 128 sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, 27 ocen okresowych indywidualnego programu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków oraz 20 ocen funkcjonowania rodzin zastępczych.

STARZENIE SIĘ SPOŁECZEŃSTWA

Aktywność i integracja społeczna seniorów stanowią niezwykle ważny i wymagający obszar dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Dzięki postępowi medycznemu żyjemy coraz dłużej, coraz dłużej chcemy być aktywni i korzystać z życia w pełni. Pomimo tego w starszych osobach często nie dostrzega się potencjału i korzyści płynących dla społeczności lokalnej, należy pamiętać, że to właśnie seniorzy dzięki swej wiedzy i życiowemu doświadczeniu mogą stanowić niezwykle cenne źródło nauki dla młodych pokoleń. Równie często projektując infrastrukturę rekreacyjną pomija się potrzeby osób starszych, co negatywnie wpływa na ich samopoczucie, a co za tym idzie – na ich odbiór przez resztę społeczeństwa. Należy

kreować zupełnie nowy wizerunek osoby starszej – jako osoby aktywnej, sprawnej i będącej pełnoprawnym obywatelem społeczności lokalnej. Na przestrzeni ostatnich lat możemy zauważyć wzrost udziału osób, które ukończyły 60 lat w populacji ogólnej. Zjawisko to nazywane starzejącym się społeczeństwem ma miejsce zarówno w Polsce, jak i w większości uprzemysłowionych krajów. Niesie to za sobą konieczność intensyfikacji działań skierowanych w stronę wsparcia i integracji seniorów.

W 2020 roku osoby w wieku poprodukcyjnym stanowiły 19,8% wszystkich mieszkańców powiatu kępińskiego, co oznacza wzrost w stosunku do 2017 roku o 1,5 pp. Największy odsetek seniorów zamieszkuje gminę Kępno (21,6%), natomiast najmniejszy gminę Baranów (17,4%).

Tabela 49. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności gmin w powiecie kępińskim na przestrzeni lat 2017-2020 (w procentach)

gmina	2017	2018	2019	2020
KĘPNO	20,2	20,6	21,2	21,6
BARANÓW	16,0	16,3	16,9	17,4
BRALIN	16,7	17,5	18,1	18,4
ŁĘKA OPATOWSKA	16,1	16,7	17,2	17,9
PERZÓW	17,3	17,4	17,8	18,2
RYCHTAL	18,1	18,9	19,4	19,9
TRZCINICA	18,1	18,6	19,1	19,4
powiat kępiński	18,3	18,8	19,4	19,8

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Łączna liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy i wsparcia pomocy społecznej we wszystkich gminach powiatu kępińskiego wyniosła w 2020 roku 542. Na przestrzeni ostatnich lat dostrzegalne jest wahanie łącznej liczby osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w Powiecie. W stosunku do 2017 roku w gminach Kępno, Baranów i Perzów nastąpił wzrost liczby osób, które ukończyły 60 rok życia i korzystały z pomocy OPS. Na terenie pozostałych gmin powiatu kępińskiego ich liczba utrzymywała się na względnie stałym poziomie lub uległa zmniejszeniu.

Tabela 50. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w gminach powiatu kępińskiego w latach 2017-2020

gmina	2017	2018	2019	2020
KĘPNO	286	264	362	371
BARANÓW	21	33	41	35
BRALIN	32	31	27	28
ŁĘKA OPATOWSKA	39	32	34	30
PERZÓW	8	18	13	12
RYCHTAL	37	33	36	22
TRZCINICA	59	56	44	44
powiat kępiński	482	467	557	542

Źródło: Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

W 2020 łącznie we wszystkich gminach powiatu kępińskiego przyznano 230 zasiłków pielęgnacyjnych osobom, które ukończyły 75 lat. Liczba świadczeń przyznawanych osobom po 75 roku życia na przestrzeni ostatnich czterech lat w całym powiecie spadła. W przypadku gmin Bralin i Rychtal w latach 2017-2020 nie przyznano tego rodzaju zasiłków, z kolei w gminie Trzcinica zauważalny jest wzrost – w 2020 roku w porównaniu do roku 2017 o 54%.

Tabela 51. Liczba zasiłków pielęgnacyjnych przyznanych osobom, które ukończyły 75 lat na przestrzeni lat 2017-2020 w gminach powiatu kępińskiego

gmina	2017	2018	2019	2020
KĘPNO	123	152	142	122
BARANÓW	36	36	34	23
BRALIN	0	0	0	0
ŁĘKA OPATOWSKA	36	25	24	24
PERZÓW	24	24	24	24
RYCHTAL	0	0	0	0
TRZCINICA	24	31	36	37
łącznie	243	268	260	230

Źródło: Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2020 rok

Osobom starszym, które nie są w stanie samodzielnie funkcjonować w życiu codziennym, przysługuje prawo do opieki w Domu Pomocy Społecznej. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej koszty pobytu w Domu Pomocy Społecznej pokrywa zainteresowany w wysokości 70% swojego dochodu (najczęściej jest to renta bądź

emerytura). Uzupełnienie kwoty do 100% (całkowite koszty utrzymania) to zadanie rodziny bądź gminy, gdy rodzina nie jest wydolna finansowo. Pobyt w Niepublicznym Domu Seniora opłacany jest przez samych jego pensjonariuszy ze środków własnych (rent, emerytur, oszczędności, dochodów z innych tytułów), bądź przez rodzinę osoby zamieszkującej. Istnieje również możliwość dofinansowań pobytów z budżetu publicznego, o ile dom nie jest związany umową z Ośrodkiem Pomocy Społecznej. Zajmują się tym odpowiednie jednostki administracyjne pomocy rodzinie¹⁶.

Szczegółowe dane dotyczące odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej na przestrzeni lat 2017-2020 w poszczególnych gminach powiatu kępińskiego znajdują się w tabeli poniżej. Z danych statystycznych wynika, że w stosunku do lat poprzednich Ośrodki Pomocy Społecznej w części gmin ponosiły odpłatność za pobyt w DPS coraz większej liczby osób. Wyjątek stanowi gmina Bralin, w której liczba osób przebywających w DPS uległa nieznacznemu spadkowi oraz gminy Perzów i Rychtal, w których liczba osób umieszczonych w domu pomocy społecznej była taka sama jak w roku 2017.

Tabela 52. Liczba osób, za które poszczególne gminy powiatu kępińskiego ponoszą odpłatność za pobyt w Domu Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2017-2020

gmina	2017	2018	2019	2020
KĘPNO	38	39	40	43
BARANÓW	9	8	11	14
BRALIN	14	14	13	12
ŁĘKA OPATOWSKA	10	10	11	11
PERZÓW	9	10	8	9
RYCHTAL	7	9	9	7
TRZCINICA	3	6	6	7
łącznie	90	96	98	103

Źródło: Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok

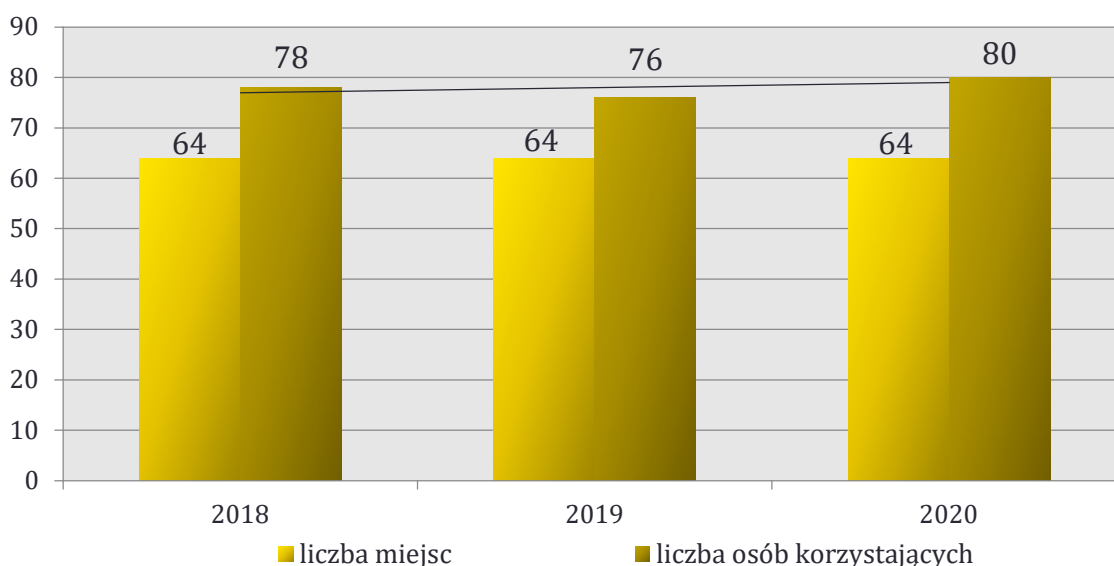
Na terenie powiatu kępińskiego funkcjonuje 1 placówka tego typu – **Dom Pomocy Społecznej w Rzetni**. Placówka jest powiatową jednostką organizacyjną pomocy społecznej, skierowaną do 64 osób przewlekle, somatycznie chorych. W 2020 roku przyjętych zostało 16 osób, w tym 10 mężczyzn i 6 kobiet. Wśród nich 4 pochodzili

¹⁶ Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 794 z późn. zm.).

z terenu powiatu kępińskiego. Zmarło z kolei 17 osób – 9 mężczyzn i 8 kobiet. W 2020 roku zainteresowanie mieszkańców pobytem w Domu Pomocy Społecznej w Rzetni przewyższało jego możliwości lokalowe – prowadzono 25 postępowań administracyjnych zmierzających do umieszczenia w DPS, w związku z czym na liście oczekujących na umieszczenie w placówce całodobowego wsparcia pozostało 5 osób, 2 osoby zmarły w okresie oczekiwania na wolne miejsce, z kolei 2 osoby nie spełniły warunków, w wyniku czego otrzymały decyzję odmowną. Jak przedstawiono na wykresie poniżej, na przestrzeni lat 2018-2020 liczba miejsc w Domu Pomocy Społecznej kształtowała się na stałym poziomie – 64. W 2020 roku liczba korzystających była najwyższa, ponieważ osiągnęła wartość 80.

Wykres 18. Liczba osób korzystających z pobytu w DPS oraz liczba miejsc w latach 2018-2020

Źródło: Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok

W 2020 roku w DPS w Rzetni zrealizowano 2 projekty sfinansowane z zewnętrznych środków: „Zapewnienie bezpieczeństwa i opieki pacjentom oraz bezpieczeństwa personelowi zakładów opiekuńczo-leczniczych, domów pomocy społecznej, zakładów pielęgnacyjno-opiekuńczych i hospicjów na czas COVID-19” oraz „Domy Pomocy Społecznej bezpieczne w Wielkopolsce”.

Poza potrzebami osób starszych w zakresie opieki, istotna jest również odpowiedź na potrzeby tej grupy w sferze socjalizacji i edukacji. W związku z powyższym na terenie powiatu kępińskiego w ramach Stowarzyszenia Uniwersytetu Trzeciego Wieku funkcjonuje **Kępiński Uniwersytet Trzeciego Wieku**. UTW, czyli

uczelnie dla osób starszych powstały na gruncie idei *lifelong learning*, czyli uczenia się przez całe życie. Głównym celem powstawania UTW w gminach jest ogólne kształcenie seniorów, a tematyka oferowanych zajęć jest różnorodna i zależy od specyfiki podmiotu prowadzącego oraz lokalnych potrzeb. W ramach działań KUTW, czyli wykładów, lektoratów językowych, warsztatów, a także wycieczek, seniorom umożliwia się wieloaspektowy rozwój w szybko zmieniającym się otoczeniu. Ponadto uczestnicy zajęć zdobywają nowe, praktyczne umiejętności, które mają za zadanie ułatwić im codzienne funkcjonowanie w społeczności, a także skutecznie przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu, poprzez kształtowanie pozytywnego wizerunku osób starszych.

Istotny wpływ na codzienne funkcjonowanie seniorów mają funkcjonujące na terenie poszczególnych gmin **kluby seniora**, które umożliwiają osobom starszym aktywny udział w życiu społecznym i kulturalnym oraz integrację społeczną, która ma bezpośredni wpływ na samopoczucie i jakość życia tej grupy mieszkańców Powiatu.

- Klub Senior+ w Mroczeniu (gmina Baranów);
- Klub Seniora „Pod Żurawiem” w Kępnie;
- Klub Seniora w Opatowie (gmina Łęka Opatowska);
- Klub Senior+ w Domasławie (gmina Perzów);
- Klub Seniora w Drożkach (gmina Rychtal).

W celu pełnego i wszechstronnego wsparcia osób biorących udział w życiu Klubów, spotkania organizowane są według ustrukturyzowanego planu zajęć opiekuńczo-terapeutycznych, który obejmuje m.in. treningi zdrowotne, umysłowe, animowania czasu wolnego, usprawniające małą motorykę, zajęcia plastyczne, muzyczne, biblioteczne, teatralne, a także zajęcia rekreacyjne, w tym uczestnictwo w różnorodnych wycieczkach, konkursach, przeglądach i wydarzeniach okolicznościowych. Na terenie powiatu kępińskiego działalność prowadzą również organizacje pozarządowe o profilu skierowanym na osoby starsze. Należą do nich, m.in.:

- Stowarzyszenie Seniorów Gminy Baranów;
- Stowarzyszenie Seniorów „Razem” w Kępnie;
- „Radosna Jesień” Stowarzyszenie Emerytów.

PRZESTĘPCZOŚĆ

W poniższej tabeli przedstawiona została liczba i rodzaje stwierdzonych przestępstw w poszczególnych kategoriach na terenie powiatu kępińskiego w latach 2017-2020. W 2017 roku stwierdzono łącznie 304 przestępstwa, w 2018 roku nastąpił ich spadek – o 6%, w 2019 roku liczba wszczętych postępowań wzrosła do 342 (o 20% względem 2018 roku), z kolei w 2020 nastąpił ponownie niewielki spadek o 2 przestępstwa i ich liczba wyniosła wówczas 340. Na pierwszym miejscu pod względem liczby wszczętych postępowań w 2020 roku poza kategorią „inne”, znalazły się przestępstwa związane z posiadaniem bądź rozprowadzaniem narkotyków (78), a na drugim miejscu kradzieże (73). Często odnotowywano także kradzieże z włamaniem (36) oraz uszkodzenie mienia (34). Dane Policji wskazują, że w 2020 roku niektóre z przestępstw zostały stwierdzone w zakresie znacząco większym niż w poprzednich latach. Taka sytuacja dotyczy w szczególności przestępstw związanych z narkotykami, których liczba systematycznie wzrastała na przestrzeni ostatnich czterech lat i w 2020 roku wzrosła o 200% względem 2017 roku. Pozytywne zmiany na przestrzeni ostatnich czterech lat można dostrzec natomiast w zakresie liczby kradzieży oraz kradzieży z włamaniem, których liczba zmniejszyła się w 2020 roku względem roku poprzedniego.

Tabela 53. Liczba stwierdzonych przestępstw w poszczególnych kategoriach na terenie działania KPP Kępno w latach 2017-2020

kategoria	2017	2018	2019	2020
przestępstwa rozbójnicze	2	3	3	2
kradzież w włamanie	38	57	45	36
kradzież	90	84	97	73
uszkodzenie mienia	40	25	31	34
bójka/pobicie	3	5	3	3
uszkodzenie ciała	2	14	6	6
zabójstwo	0	1	1	0
narkotyki	26	31	68	78
inne	103	65	88	108
ogółem	304	285	342	340

Źródło: dane z KPP w Kępnie

Corocznie funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Kępnie podejmują szereg interwencji i zatrzymań związanych z problemem przemocy w rodzinie oraz prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu i środków odurzających. Od 2017 roku zauważalny jest wzrost w zakresie przeprowadzania interwencji domowych związanych z przemocą członków rodzin, szczególnie będących pod wpływem alkoholu, a także liczby założonych Niebieskich Kart. W okresie ostatnich lat liczba zatrzymanych nietrzeźwych kierowców spadła, co ma związek z jednoczesnym zmniejszeniem się liczby kontroli stanu trzeźwości.

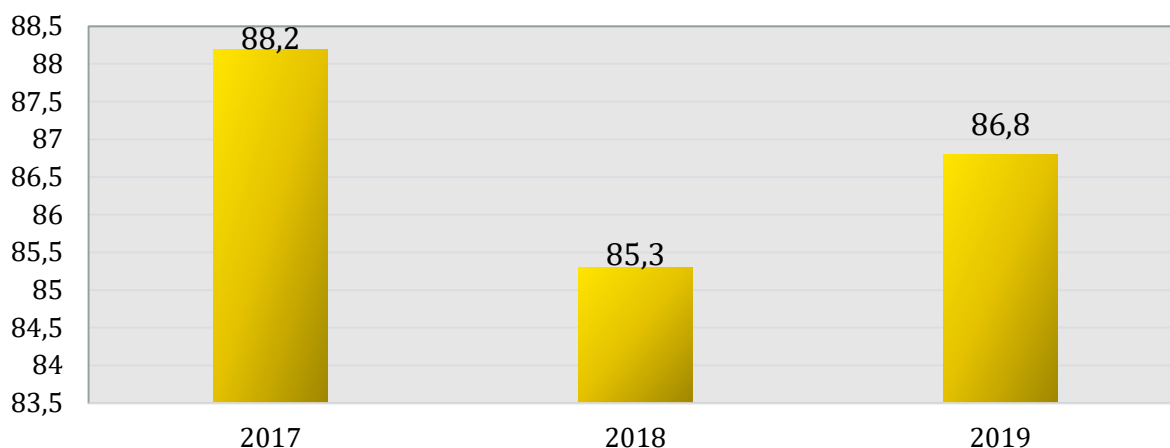
Tabela 54. Liczba działań funkcjonariuszy KPP w Kępnie w latach 2017-2020

liczba działań	2017	2018	2019	2020
zatrzymanych nietrzeźwych kierowców	129	145	138	117
kontroli stanu trzeźwości	b.d.	15 379	17 735	10 581
założonych Niebieskich Kart	96	108	89	130
rozpoznanych osób, wobec których istnieje podejrzenie o stosowaniu przemocy domowej	53	56	70	97

Źródło: dane z KPP w Kępnie

Poniższy wykres prezentuje wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Komendę Powiatową Policji w Kępnie w latach 2017-2019. Z prezentowanych danych wynika, iż jego wysokość ulegała wahaniom. W 2017 roku wskaźnik wykrywalności wynosił 88,2%, w 2018 roku spadł do 85,3%, natomiast w 2020 roku wzrósł o 1,5 pp.

Wykres 19. Wskaźnik wykrywalności przestępstw na terenie powiatu kępińskiego w latach 2017-2019 (w procentach)

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Policja poza ściganiem sprawców przestępstw i wykroczeń, realizuje także zadania w obszarze profilaktyki społecznej, skierowanej zarówno do dzieci jak i osób dorosłych. W ramach tego prowadzi systematyczną współpracę z wieloma podmiotami publicznymi i prywatnymi, samorządami, stowarzyszeniami oraz związkami funkcjonującymi na terenie całego Powiatu.

W omawianych latach policjanci realizowali m.in. autorski program „Cyberprzemoc” w szkołach funkcjonujących na terenie powiatu kępińskiego. Dotyczy on przestępstw w Internecie, w tym poruszana jest tematyka stalkingu, sekstingu, przełamywania haseł i kradzieży kont internetowych, działania profili społecznościowych, „hejtingu” oraz uzależnień od gier komputerowych. Funkcjonariusze realizują również działania ukierunkowane na bezpieczeństwo seniorów z terenu Powiatu, które obejmują spotkania z osobami starszymi i kampanię medialną. Policjanci prowadzili również działania profilaktyczne w zakresie uzależnień.

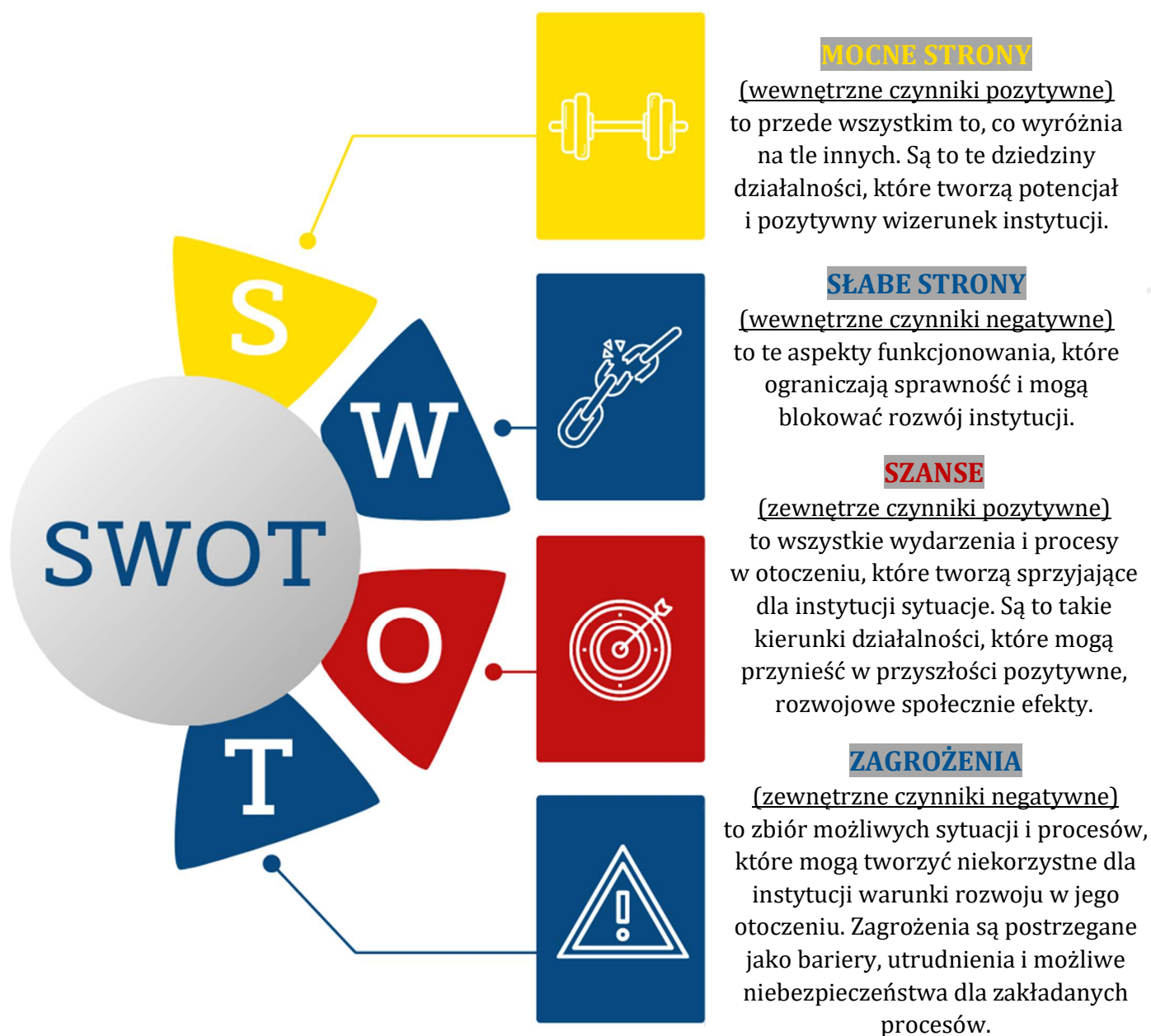

ANALIZA SWOT

Jedną z najbardziej powszechnie stosowanych metod i technik służących budowaniu Strategii jest analiza SWOT. Analiza SWOT polega na zbadaniu silnych i słabych podmiotów działających w sferze polityki społecznej, a następnie ich konfrontacji z szansami i zagrożeniami tkwiącymi w jej bliższym i dalszym otoczeniu. Pozwala oszacować możliwości i potencjał, jakim dysponuje dany podmiot.

GRUPY CZYNNIKÓW W METODZIE SWOT SĄ DEFINIOWANE

W NASTĘPUJĄCY SPOSÓB:

MOCNE STRONY

1. Atrakcyjność Powiatu pod względem turystycznym i rekreacyjnym.
2. Dogodne połączenie komunikacyjne.
3. Wzrost liczby podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON.
4. Obecność dużych oraz średnich przedsiębiorstw na terenie Powiatu.
5. Obecność zasobów mieszkaniowych, w tym mieszkań socjalnych.
6. Stosunkowo dobrze rozwinięta infrastruktura kulturalna i sportowo-rekreacyjna w gminach powiatu kępińskiego.
7. Rozwinięta oferta edukacyjna gmin i Powiatu, w tym obecność szkoły specjalnej.
8. Funkcjonowanie na terenie Powiatu placówek opieki nad dziećmi do lat 3.
9. Obecność placówek opieki medycznej na terenie wszystkich gmin w Powiecie.
10. Funkcjonowanie licznych organizacji pozarządowych zrzeszających mieszkańców powiatu kępińskiego, również tych o profilu działalności skierowanej na pomoc w rozwiązywaniu problemów społecznych.
11. Spadek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej łącznie we wszystkich gminach Powiatu.
12. Funkcjonowanie Warsztatu Terapii Zajęciowej oraz Środowiskowego Domu Samopomocy na terenie Powiatu.
13. Dostęp do infrastruktury pomocowej w zakresie uzależnień.
14. Funkcjonowanie Punktu Interwencji Kryzysowej przy PCPR skierowanego dla osób w nagłym kryzysie.
15. Obecność całonocnej placówki dla osób bezdomnych i jadłodajni.

SŁABE STRONY

1. Spadek liczby mieszkańców na terenie Powiatu na przestrzeni ostatnich lat.
2. Ujemny przyrost naturalny oraz jego nagły spadek w ostatnim roku.
3. Ujemne saldo migracji wewnętrznych.
4. Spadek liczby imprez kulturalnych na terenie Powiatu, spowodowany pandemią COVID-19.
5. Wzrost stopy bezrobocia.
6. Niewystarczająca w stosunku do potrzeb liczba miejsc w placówkach opieki nad dziećmi do lat 3.
7. Brak specjalistycznej opieki medycznej na terenie części gmin.
8. Znaczny spadek liczby przeprowadzanych wywiadów środowiskowych na przestrzeni ostatnich lat.
9. Znaczny wzrost udziału osób starszych w ogólnej liczbie ludności na przestrzeni ostatnich lat.
10. Wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej oraz liczby osób, za których gminy ponoszą odpłatność za pobyt w DPS.
11. Zwiększenie się liczby bezrobotnych mieszkańców Powiatu, w tym znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy.
12. Niewielkie zainteresowanie aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu.
13. Znaczący udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie osób pozostających bez pracy.
14. Występowanie zjawiska bezdomności w Powiecie.
15. Zbyt mało rodziców objętych działaniami profilaktycznymi związanymi z używaniem substancji psychoaktywnych przez uczniów oraz zjawiskiem przemocy.

16. Realizacja projektów i programów na rzecz aktywizacji osób niepełnosprawnych i ich integracji w środowisku lokalnym (Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej i Aktywny Samorząd).
17. Prowadzenie polityki prorodzinnej poprzez funkcjonowanie Gminnego Ośrodka Wsparcia Rodziny w Kryzysie w Kępnie, placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży oraz Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.
18. Prowadzenie warsztatów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w szkołach.
19. Funkcjonowanie Domu Pomocy Społecznej na terenie Powiatu.
20. Dobrze rozwinięta oferta kulturalna i aktywizacyjna skierowana do seniorów.
21. Współpraca międzyinstytucjonalna i międzysektorowa w zakresie rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców.
22. Wsparcie rodzin poprzez działalność Asystentów Rodziny.
16. Niewystarczający dostęp do klubów samopomocowych dla osób uzależnionych ich rodzin, a także brak punktów konsultacyjnych w części gmin.
17. Wzrost wartości sprzedanego alkoholu na przestrzeni ostatnich lat.
18. Znaczna skala problemu przemocy w rodzinie w niektórych gminach.
19. Niskie kompetencje wychowawcze rodziców i związana z tym konieczność umieszczania dzieci w pieczy zastępczej.
20. Wzrost liczby dzieci przebywających w pieczy zastępczej, za których pobyt opłacany jest przez gminy.
21. Zmniejszająca się liczba rodzin zastępczych.
22. Brak mieszkań chronionych i interwencyjnych w Powiecie.
23. Wzrost liczby przestępstw w Powiecie.

SZANSE

1. Rozwój gospodarczy kraju i regionu.
2. Pozyskanie środków unijnych na rozwój Powiatu.
3. Kontynuacja działalności projektowej Powiatu.
4. Promocja Powiatu w całej Polsce.
5. Utworzenie nowych miejsc pracy.
6. Utworzenie podmiotów ekonomii społecznej.
7. Aktywizacja społeczna mieszkańców, rozwój fizyczny i sportowy.
8. Poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.
9. Intensyfikacja działalności organizacji pozarządowych.
10. Wzrost aktywności i integracji osób starszych i osób z niepełnosprawnościami.
11. Rozwój usług społecznych na rzecz osób starszych i osób z niepełnosprawnościami.
12. Szkolenia i podnoszenie kompetencji kadry działającej w obszarze rozwiązywania problemów społecznych.
13. Dostępność do pomocy w przypadku doświadczenia przez mieszkańców problemów przemocy lub uzależnień.
14. Rozwiązywanie problemów społecznych mieszkańców we współpracy z organizacjami pozarządowymi.
15. Dostęp mieszkańców do informacji na temat możliwych form pomocy w przypadku problemów uzależnień i przemocy.
16. Skuteczność w rozwiązywaniu problemów społecznych oraz przeciwdziałaniu im dzięki współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej.

ZAGROŻENIA

1. Starzejące się społeczeństwo.
2. Wzrost zapotrzebowania na ośrodki wsparcia oraz zakłady opiekuńczo-lecznicze dla osób starszych i osób z niepełnosprawnościami.
3. Zwiększenie się liczby mieszkańców potrzebujących wsparcia z pomocy społecznej.
4. Narastanie zjawiska wyuczonej bezradności.
5. Zagrożenie izolacją społeczną i samotnością osób starszych.
6. Wzrost liczby osób długotrwale bezrobotnych.
7. Wzrost bezrobocia wśród kobiet, związany z brakiem możliwości zapewnienia opieki dziecku.
8. Zwiększenie skali problemu przemocy.
9. Wzrost problemów opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach, zaburzenie więzi rodzinnych.
10. Niskie zainteresowanie rodzin pełnieniem funkcji rodziny zastępczej.
11. Podejmowanie zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież.
12. Negatywne konsekwencje pandemii koronawirusa COVID-19, w szczególności związane z zatrudnieniem, poziomem ubóstwa oraz stanem psychospołecznym mieszkańców.
13. Dalszy odpływ młodych ludzi z terenu Powiatu.
14. Wzrost liczby osób spożywających alkohol w sposób problemowy.

CZEŚĆ PROGRAMOWA

Część programowa Strategii składa się z następujących elementów: misji i wizji rozwiązywania problemów społecznych, celów strategicznych i operacyjnych, zaplanowanych do realizacji działań, zakładanych rezultatów Strategii, sposobów aktualizacji, monitorowania i ewaluacji, ram finansowych oraz przepisów dotyczących wdrażania. Punktem wyjściowym dla przedstawionych w tej części prognoz jest diagnoza sytuacji społecznej oraz analiza SWOT, będąca skutecznym narzędziem oceny uwarunkowań strategicznych. Przeprowadzona analiza przyniosła informacje niezbędne do podjęcia decyzji planistycznych i sformułowania kierunków rozwiązywania problemów społecznych.

Rysunek 4. Elementy procesu planowania strategicznego

MISJA I WIZJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Wizja nakreśla pożądany obraz powiatu w przyszłości, do którego urzeczywistnienia ma dojść w drodze realizacji poszczególnych założeń Strategii w oparciu o analizę sytuacji społecznej oraz identyfikację obszarów strategicznych. Sformułowana wizja pozwoliła na zdefiniowanie **misji** powiatu kępińskiego.

Powiat kępiński jest miejscem stwarzającym szanse rozwoju swoim mieszkańcom w oparciu o ich potencjał oraz lokalne zasoby społeczno-kulturowe i instytucjonalne. Przeciwdziała on wykluczeniu społecznemu oraz podejmuje skuteczne działania w celu rozwiązywania problemów społecznych. Powiat dąży do zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego wszystkim grupom społecznym, a zwłaszcza tym zagrożonym wykluczeniem, bądź marginalizowanym, poprzez realizowanie kompleksowej polityki społecznej.

WIZJA

Prowadzenie zrównoważonej polityki społecznej w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, dążącej do podniesienia i wyrównywania jakości życia mieszkańców Powiatu, odpowiedniego reagowania na występujące problemy społeczne i potrzeby mieszkańców oraz stworzenie warunków do pełnego uczestnictwa społeczności lokalnej w życiu społecznym, gospodarczym i kulturalnym.

MISJA

KIERUNKI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

1

Ograniczenie skali i natężenia zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego.

2

Aktywizacja zawodowa i reintegracja społeczna osób bezrobotnych, ze szczególnym uwzględnieniem osób długotrwale pozostających bez pracy.

3

Rozszerzenie form wsparcia osób z niepełnosprawnościami umożliwiającymi im pełne włączenie społeczne i aktywizację w lokalnej społeczności oraz na rynku pracy, a także ograniczenie negatywnych konsekwencji wynikających z niepełnosprawności.

4

Intensyfikacja działań profilaktycznych w zakresie walki z uzależnieniami oraz ryzykownego używania substancji psychoaktywnych, a także podnoszenie świadomości społeczności lokalnej w zakresie problematyki uzależnień oraz promowanie postaw abstynenckich.

5

Zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin, w których stosowana jest przemoc, promowanie konstruktywnych form rozwiązywania konfliktów oraz pobudzanie wrażliwości i świadomości społeczności lokalnej w zakresie przemocy domowej.

6

Doskonalenie systemu wspierania rodziny, przeciwdziałanie występującym w niej dysfunkcjom oraz promowanie pozafinansowych form pomocy rodzinie.

7

Poprawa jakości i poziomu życia seniorów z terenu Powiatu oraz stwarzanie warunków do godnego starzenia się, poprzez włączanie ich do życia społeczno-kulturalnego.

UBÓSTWO

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej w części diagnostycznej analizy wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- ubóstwo jako jeden z głównych powodów udzielania pomocy społecznej w gminach powiatu kępińskiego;
- wzrost zapotrzebowania na świadczenie finansowe w zakresie dożywiania;
- ograniczenie możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb bytowych w wyniku niedoboru środków finansowych, skutkujące funkcjonowaniem w sytuacji zagrożenia egzystencji;
- ograniczona aktywność zawodowa i społeczna wśród osób dorosłych;
- przyjmowanie pozycji społecznej „osoby ubogiej” jako stałej formy funkcjonowania społecznego, która prowadzi do zjawiska wyuczonej bezradności;
- występowanie zjawiska bezdomności na terenie Powiatu.

CEL STRATEGICZNY NR 1

Ograniczenie skali i natężenia zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego.

Cel operacyjny nr 1

Wspieranie działań na rzecz poprawy sytuacji ekonomiczno-bytowej mieszkańców Powiatu, przy jednoczesnym motywowaniu i włączaniu beneficjentów w proces pomocowy.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Zapewnienie dostępu do świadczeń pomocy społecznej w celu umożliwienia zaspokojenia przez osoby i rodziny podstawowych potrzeb bytowych z uwzględnieniem współpracy w rozwiązywaniu trudnej sytuacji.	Zaspokojenie potrzeb bytowych mieszkańców Powiatu.	Liczba osób/rodzin objętych pomocą materialną.	2022-2031	PCPR, MGOPS, GOPS	Budżety Gmin Budżet Powiatu

Udzielanie pomocy w zakresie dożywiania w formie zasiłków na zakup żywności oraz w formie pomocy niepieniężnej – posiłku.	Zwiększenie dostępności do pomocy w zakresie dożywiania.	Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie zasiłku. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie posiłku.	2022-2031	MGOPS, GOPS, placówki oświatowe	Budżety Gmin
Udzielanie uczniom pomocy w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.	Poprawa funkcjonowania dzieci z rodzin o ograniczonych środkach materialnych.	Liczba uczniów, którym została udzielona pomoc w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.	2022-2031	MGOPS, GOPS, samorząd powiatowy, samorządy gminne, placówki oświatowe	Budżety Gmin Budżet Powiatu Budżet Państwa
Udzielanie wsparcia osobom bezdomnym w celu ochrony ich życia i zdrowia, w postaci schronienia oraz posiłku.	Zapewnienie osobom bezdomnym podstawowych warunków do egzystencji.	Liczba osób bezdomnych korzystających z pomocy społecznej, w tym ze schronienia i posiłku.	2022-2031	MGOPS, GOPS, samorząd powiatowy, samorządy gminne, organizacje pozarządowe	Budżety Gmin Budżet Powiatu

Cel operacyjny nr 2

Promowanie równości społecznej, poprzez prowadzenie działań integrujących społeczność lokalną, a także zapewnienie grupom wykluczonym możliwości aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i wydobywania własnego potencjału.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Realizacja działań mających na celu wyrównywanie szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych lub zagrożonych problemem ubóstwa.	Zniwelowanie nierówności edukacyjnych dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych ubóstwem.	Liczba dzieci i młodzieży objętych działaniami mającymi na celu wyrównywanie szans edukacyjnych.	2022-2031	PCPR, MGOPS, GOPS, GOWR, samorząd powiatowy, samorządy gminne, placówki oświatowe, placówki wsparcia dziennego	Budżety Gmin Budżet Powiatu Budżet Państwa

Podnoszenie skuteczności wsparcia przez pracę socjalną, ukierunkowaną na wzmocnienie potencjału osób i rodzin w przewyżczeniu trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem ich uprawnień, zasobów i możliwości.	Wychodzenie osób i rodzin z ubóstwa oraz włączanie ich w społeczność lokalną.	Liczba osób objętych wsparciem ukierunkowanym na wzmocnienie potencjału w przewyżczeniu trudnej sytuacji.	2022-2031	samorząd powiatowy, samorządy gminne, PCPR, MGOPS, GOPS, GOWR, organizacje pozarządowe	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Kształtowanie wzorców współpracy obywatelskiej przez umożliwienie włączenia się w udzielanie pomocy przez osoby prywatne – organizacja i wspieranie idei wolontariatu.	Zintegrowana społeczność lokalna na terenie Powiatu.	Liczba osób objętych wolontaryjnymi działaniami pomocowymi.	2022-2031	samorząd powiatowy, samorządy gminne, PCPR, MGOPS, GOPS, GOWR, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe, placówki wsparcia dziennego	Budżety Gmin Budżet Powiatu

BEZROBOCIE

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej w części diagnostycznej analizy wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- znaczny wzrost liczby osób z terenu Powiatu, zarejestrowanych jako bezrobotne;
- znaczny udział osób długotrwale bezrobotnych, osób pozostających bez zatrudnienia przed 30 rokiem życia i po 50 roku życia oraz osób posiadających co najmniej jedno dziecko w wieku do 6 lat, w ogólnej liczbie osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy;
- niewielka liczba osób bezrobotnych korzystających z form przeciwdziałania bezrobociu.

CEL STRATEGICZNY NR 2

Aktywizacja zawodowa i reintegracja społeczna osób bezrobotnych, ze szczególnym uwzględnieniem osób długotrwale pozostających bez pracy oraz osób młodych.

Cel operacyjny nr 1

Zmniejszenie społecznych skutków pozostawania bez zatrudnienia, poprzez organizowanie różnych form wsparcia osób i rodzin w kryzysie bezrobocia oraz pracę metodą aktywizacji społeczności lokalnej.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Udzielanie pomocy w znalezieniu pracy poprzez pośrednictwo pracy oraz poradnictwo zawodowe.	Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych w Powiecie.	Liczba osób bezrobotnych objętych pomocą w znalezieniu pracy.	2022-2031	PUP, samorząd powiatowy, samorządy gminne, PCPR, MGOPS, GOPS	Budżety Gmin Budżet Powiatu Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Podnoszenie kwalifikacji zawodowych kadry pomocy społecznej w zakresie udzielania aktywnych form wsparcia osobom bezrobotnym poprzez wykorzystanie pracy socjalnej.	Wyższa jakość udzielanego wsparcia w zakresie wychodzenia z bezrobocia.	Liczba osób biorących udział w szkoleniach w zakresie aktywnych form wsparcia osób bezrobotnych.	2022-2031	PUP, samorząd powiatowy, samorządy gminne, PCPR, MGOPS, GOPS	Budżety Gmin Budżet Powiatu Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Prowadzenie działalności informacyjnej w zakresie dostępnych form wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych, poprzez dystrybucję ulotek, plakatów i innych materiałów informacyjno-edukacyjnych.	Wzrost wiedzy wśród osób bezrobotnych na temat dostępnych form wsparcia.	Liczba podjętych działań informacyjnych.	2022-2031	PUP, samorząd powiatowy, samorządy gminne, PCPR, MGOPS, GOPS	Budżety Gmin Budżet Powiatu

Współpraca z pracodawcami oraz jednostkami oświatowymi w celu dostosowania oferty edukacyjnej do lokalnego rynku pracy.	Zapewnienie realnych warunków do zatrudnienia na powiatowym rynku pracy.	Liczba podjętych działań we współpracy z jednostkami oświatowymi celem dostosowania oferty edukacyjnej do lokalnego rynku pracy.	2022-2031	PUP, samorząd powiatowy, samorządy gminne, placówki oświatowe	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Organizacja opieki nad dziećmi do lat 3 umożliwiającej szczególnie osobom samotnie wychowującym dzieci podjęcie zatrudnienia.	Aktywizacja kobiet na rynku pracy.	Liczba dostępnych na terenie Powiatu miejsc w żłobkach lub klubach dziecięcych.	2022-2031	samorząd powiatowy, samorządy gminne, placówki oświatowe, NGO	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Prowadzenie diagnozy stanu lokalnego rynku pracy, monitorowanie zawodów nadwyżkowych i deficytowych.	Uzyskanie rzetelnych informacji na temat rynku pracy w Powiecie.	Liczba opracowanych diagnoz i monitoringów.	2022-2031	PUP, samorząd powiatowy, samorządy gminne	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Utworzenie Zakładu Aktywności Zawodowej na terenie Powiatu.	Zwiększenie zatrudnienia wśród osób z niepełnosprawnością.	Liczba funkcjonujących na terenie Powiatu ZAZ. Liczba osób zatrudnionych w ZAZ.	2022-2031	samorząd powiatowy, samorządy gminne, NGO	Budżety Gmin Budżet Powiatu PFRON

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ, DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej w części diagnostycznej analizy wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- niepełnosprawność jako jeden z głównych powodów korzystania w pomocy społecznej w powiecie kępińskim;
- trudności w funkcjonowaniu osób niepełnosprawnych ze względu na występowanie barier osobistych, społecznych i funkcjonalnych;
- wzrost zapotrzebowania na zasiłki pielęgnacyjne dla osób niepełnosprawnych w części gmin w Powiecie;

- utrudniony dostęp do rehabilitacji i terapii zajęciowej dla osób z niepełnosprawnością, spowodowany trwającą pandemią COVID-19;
- niska aktywność zawodowa osób z niepełnosprawnościami wynikająca z niedostosowania miejsc pracy do ich potrzeb.

CEL STRATEGICZNY NR 3

Rozszerzenie form wsparcia osób z niepełnosprawnościami umożliwiającym im pełne włączenie społeczne i aktywizację w lokalnej społeczności oraz na rynku pracy, a także ograniczenie negatywnych konsekwencji wynikających z niepełnosprawności.

Cel operacyjny nr 1					
Podniesienie jakości i rozszerzenie usług pomocowych i opiekuńczych osobom z niepełnosprawnością oraz tworzenie warunków do ich samodzielnego funkcjonowania.					
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Podniesienie jakości i dostępności usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z niepełnosprawnością.	Poprawa jakości usług opiekuńczych i stopnia ich dostępności.	Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi. Liczba zrealizowanych godzin usług opiekuńczych.	2022- 2031	PCPR, MGOPS, GOPS	Budżet Gminy Budżet Powiatu PFRON
Zapewnienie dostatecznej liczby miejsc w Domu Pomocy Społecznej w Rzetni.	Poprawa dostępności do całodobowej opieki.	Liczba mieszkańców Powiatu przebywających w Domu Pomocy Społecznej.	2022- 2031	samorząd powiatowy	Budżet Powiatu
Udzielanie pomocy materialnej osobom z niepełnosprawnością.	Poprawa warunków bytowych osób z niepełnosprawnością.	Liczba osób objętych pomocą materialną.	2022- 2031	PCPR, MGOPS, GOPS	Budżety Gmin Budżet Powiatu PFRON
Organizowanie usług asystenckich w ramach programu „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” oraz działalności wolontariackiej.	Poprawa społecznego funkcjonowania osób z niepełnosprawnością.	Liczba osób korzystających ze wsparcia asystenta. Liczba godzin świadczonych usług asystenckich. Liczba osób objętych wsparciem w ramach wolontariatu.	2022-2031	PCPR, MGOPS, GOPS, NGO	Budżety Gmin Budżet Powiatu Fundusz Solidarności -owy

Rozwijanie bazy środowiskowego wsparcia dla osób z niepełnosprawnością (warsztaty terapii zajęciowej, środowiskowe domy samopomocy, grupy wsparcia itp.).	Poprawa społecznego i zawodowego funkcjonowania osób z niepełnosprawnością.	Liczba placówek wsparcia dla osób z niepełnosprawnością. Liczba działań wspierających rozwój istniejących placówek wsparcia.	2022-2031	samorząd powiatowy, samorządy gminne, PCPR, MGOPS, GOPS, NGO, ŚDS, WTZ	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Organizowanie opieki wytchnieniowej dla osób z niepełnosprawnością oraz ich opiekunów.	Odciążenie opiekunów nieformalnych oraz zapewnienie profesjonalnej opieki osobom z niepełnosprawnością.	Liczba osób korzystających z opieki wytchnieniowej. Liczba godzin opieki wytchnieniowej przypadająca na 1 beneficjenta.	2022-2031	samorząd powiatowy, samorządy gminne, PCPR, MGOPS, GOPS, NGO	Budżety Gmin Budżet Powiatu Fundusz Solidarności-owy
Organizowanie szkoleń dla pracowników instytucji publicznych z zakresu obsługi osoby z niepełnosprawnością.	Podniesienie kompetencji zawodowych kadry pomocy społecznej zajmującej się obsługą i wsparciem osób z niepełnosprawnością.	Liczba osób biorących udział w szkoleniach wzmacniających kompetencje zawodowe.	2022-2031	samorząd powiatowy, samorządy gminne, PCPR, MGOPS, GOPS	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Utworzenie Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego dla osób z niepełnosprawnością.	Zapewnienie możliwości zamieszkania w formie pobytu dziennego lub całonocnego osobom z niepełnosprawnością.	Liczba osób korzystających z Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego dla osób z niepełnosprawnością.	2022-2031	samorząd powiatowy, samorząd gminny	Budżet Powiatu Fundusz Solidarności-owy

Cel operacyjny nr 2

Wyrównywanie szans w życiu społecznym i zawodowym – rehabilitacja i reintegracja społeczna i zawodowa oraz normalizacja życia osób z niepełnosprawnością.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Organizacja oraz dofinansowanie imprez sportowych, kulturalnych, rekreacyjnych i turystycznych skierowanych do osób z niepełnosprawnością.	Poprawa dostępności do zajęć sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych dla osób z niepełnosprawnością oraz wzrost ich aktywności społecznej oraz umiejętności.	Liczba zorganizowanych/ dofinansowanych imprez sportowych, kulturalnych, rekreacyjnych i turystycznych dla osób z niepełnosprawnością. Liczba uczestników.	2022- 2031	samorząd powiatowy, samorządy gminne, PCPR, MGOPS, GOPS, NGO, WTZ, GOK	Budżety Gmin Budżet Powiatu

Stworzenie warunków do integracji społecznej osób z niepełnosprawnością poprzez realizację projektów socjalnych i programów adresowanych do tych osób.	Zwiększenie liczby realizowanych projektów na rzecz osób z niepełnosprawnością, w stosunku do lat poprzednich.	Liczba zrealizowanych projektów/ programów. Liczba uczestników.	2022- 2031	PCPR, MGOPS, GOPS, ŚDS, NGO, WTZ, GOK	Budżety Gmin Budżet Powiatu PFRON
Rozwój podmiotów ekonomii społecznej na terenie Powiatu oraz inicjowanie powstawania kolejnych.	Zapewnienie osobom z niepełnosprawnością możliwości pełnego uczestnictwa w życiu zawodowym i społecznym.	Liczba nowo utworzonych podmiotów ekonomii społecznej. Liczba podjętych działań w kierunku rozwoju istniejących.	2022-2031	samorząd powiatowy, samorzady gminne, PCPR, MGOPS, GOPS, NGO	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Pogłębianie współpracy z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność na rzecz osób z niepełnosprawnością oraz wspieranie ich działalności.	Zwiększenie działań mających na celu współpracę z NGO. Zwiększenie działalności NGO w kierunku osób z niepełnosprawnością.	Liczba podjętych działań na rzecz wspierania i rozwiązywania problemów osób z niepełnosprawnością we współpracy z organizacjami pozarządowymi.	2022-2031	samorząd powiatowy, samorzady gminne, PCPR, NGO	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Likwidowanie barier transportowych, poprzez dostosowywanie pojazdów komunikacji publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnością oraz organizowanie dowozu dla dorosłych osób z ograniczoną mobilnością, w szczególności na terenach wiejskich.	Poprawa funkcjonowania osób z niepełnosprawnością w przestrzeni publicznej. Zwiększenie ich samodzielności.	Liczba środków transportu przystosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Liczba osób dorosłych korzystających z dowozu.	2022-2031	samorząd powiatowy, samorzady gminne	Budżet Powiatu Budżety Gmin Fundusze Europejskie PFRON

Dostosowywanie ciągów komunikacyjnych (dróg, chodników, przejść dla pieszych itp.), małej architektury oraz budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w tym słabowidzących.	Zwiększenie możliwości przemieszczania się osób z niepełnosprawnością po obiektach infrastruktury powiatowej.	Liczba obiektów infrastruktury powiatowej dostosowanych do potrzeb tej grupy osób.	2022-2031	samorząd powiatowy, samorządy gminne	Budżet Powiatu Budżety Gmin PFRON Fundusze Europejskie
Przeciwdziałanie dyskryminacji osób z niepełnosprawnością na rynku pracy poprzez ich aktywizację zawodową, tworzenie miejsc pracy chronionej, popularyzację wśród pracodawców zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami oraz realizację działań przewidzianych w Narodowym Programie Zatrudnienia Osób Niepełnosprawnych i Krajowym Programie Rozwoju Ekonomii Społecznej.	Wyrównanie szans osób z niepełnosprawnością na płaszczyźnie społecznej i zawodowej.	Liczba zrealizowanych projektów i działań na rzecz aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnością.	2022-2031	samorząd powiatowy, samorządy gminne, PCPR, PUP, GOPS, MGOPS	Budżety Gmin Budżet Powiatu PFRON Fundusze Europejskie

UZALEŻNIENIA

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej w części diagnostycznej analizy wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- zagrożenie wystąpieniem przemocy w rodzinach dotkniętych problemami uzależnień;
- brak grup samopomocowych na terenie większości gmin Powiatu;

- znaczny spadek działań podejmowanych przez GKRPA w stosunku do osób uzależnionych i ich rodzin, mogący być skutkiem pandemii COVID-19;
- brak funkcjonującego punktu konsultacyjnego na terenie gmin Kępno oraz Rychtal;
- wzrost wartości sprzedanego alkoholu w niemal wszystkich gminach powiatu kępińskiego;
- znaczny wzrost liczby odnotowanych przestępstw związanych z narkotykami na terenie Powiatu.

CEL STRATEGICZNY NR 4

Intensyfikacja działań profilaktycznych w zakresie walki z uzależnieniami oraz ryzykownego używania substancji psychoaktywnych, a także podnoszenie świadomości społeczności lokalnej w zakresie problematyki uzależnień oraz promowanie postaw abstynenckich.

Cel operacyjny nr 1					
Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin oraz prewencja w stosunku do osób we wczesnej fazie choroby alkoholowej.					
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Udzielanie pomocy materialnej i niematerialnej rodzinom z problemem uzależnienia.	Poprawa warunków bytowych rodzin z problemem uzależnienia.	Liczba rodzin, którym udzielona została pomoc materialna i niematerialna.	2022-2031	PCPR, MGOPS, GOPS, Poradnia Uzależnień	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Utworzenie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin w gminie Kępno oraz Rychtal, a także kontynuowanie działalności Punktów w pozostałych gminach na terenie Powiatu.	Dostęp do pomocy i wsparcia rodzinom z problemem uzależnienia.	Liczba funkcjonujących Punktów Konsultacyjnych na terenie Powiatu. Liczba udzielonych porad. Liczba osób, którym udzielono porady.	2022-2031	samorządy gminne, MGOPS, GOPS, GKRPA, PK	Budżety Gmin
Utworzenie grup samopomocowych skierowanych do osób uzależnionych od alkoholu (AA), dorosłych dzieci alkoholików (DDA) oraz osób współuzależnionych.	Zapewnienie wsparcia osobom uzależnionym oraz członkom ich rodzin.	Liczba utworzonych grup samopomocowych. Liczba osób uczestniczących w grupach samopomocowych.	2022-2031	MGOPS, GOPS, GKRPA, NGO	Budżety Gmin

Utworzenie i prowadzenie całodobowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej.	Wzrost liczby osób objętych pomocą i wsparciem w zakresie problemu uzależnień.	Liczba osób, wobec których podjęte zostały rozmowy motywujące.	2022-2031	samorząd powiatowy, samorządy gminne MGOPS, GOPS, GKRPA, Poradnia Uzależnień	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego typu stacjonarnego i ambulatoryjnego.	Wzrost liczby osób podejmujących terapię w placówkach leczenia odwykowego.	Liczba osób wobec, których podjęte zostały rozmowy motywujące.	2022-2031	MGOPS, GOPS, GKRPA, Poradnia Uzależnień	Budżety Gmin Budżet Powiatu NFZ
Monitorowanie skali problemu uzależnienia od substancji psychoaktywnych wśród mieszkańców Powiatu poprzez działania instytucji na szczeblu gminnym, m.in. GKRPA.	Pozyskanie informacji służących zaprojektowaniu odpowiednich działań w zakresie problemu uzależnień na terenie Powiatu.	Liczba podjętych działań mających na celu monitorowanie i diagnozowanie problemów uzależnień.	2022-2031	samorząd powiatowy, samorządy gminne, MGOPS, GOPS, GKRPA, Poradnia Uzależnień	Budżety Gmin Budżet Powiatu

Cel operacyjny nr 2

Podejmowanie działań profilaktycznych dotyczących uruchamiania mechanizmów społecznych, prawnych oraz edukacyjnych, sprzyjających promowaniu abstynencji i przeciwdziałaniu uzależnieniom wśród mieszkańców Powiatu, w szczególności dzieci i młodzieży.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Realizacja w szkołach programów profilaktycznych rekomendowanych przez PARPA, ORE, KBdsPN, IPiN związanych z tematyką uzależnień.	Podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie uzależnień, rozwój psychospołeczny uczniów.	Liczba uczestników rekomendowanych programów profilaktyki. Liczba przeprowadzonych programów.	2022-2031	GKRPA, MGOPS, GOPS, placówki oświatowe Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Utrwalanie postaw abstynenckich poprzez realizację działań polegających na promowaniu zdrowego stylu życia.	Podejmowanie odpowiedzialnych wyborów przez mieszkańców Powiatu.	Liczba działań podjętych w celu promowania wśród mieszkańców zdrowego stylu życia.	2022-2031	samorząd powiatowy, samorządy gminne, PCPR, GKRPA, NGO, KPP, placówki wsparcia dziennego	Budżety Gmin Budżet Powiatu

<p>Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach i akcjach informacyjno-edukacyjnych, skierowanych do różnych grup odbiorców służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień.</p>	<p>Podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców w zakresie uzależnień.</p>	<p>Liczba działań podjętych w ramach ogólnopolskich i lokalnych kampanii informacyjno-edukacyjnych.</p>	<p>2022-2031</p>	<p>samorząd powiatowy, samorzady gminne, PCPR, GKRPA, placówki oświatowe, NGO, świetlice środowiskowe i wiejskie Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna</p>	<p>Budżety Gmin Budżet Powiatu</p>
<p>Podejmowanie współpracy z Komendą Powiatową Policji w Kępnie oraz działających w jej ramach komisariatów i posterunków Policji, w zakresie organizowania spotkań, pogadanek i lekcji profilaktycznych na temat zagrożeń spożywania alkoholu, w tym w ciąży i w wieku starszym oraz prowadzenia pojazdów pod wpływem.</p>	<p>Podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców w zakresie uzależnień.</p>	<p>Liczba zorganizowanych spotkań/lekcji/pogadanek. Liczba osób uczestniczących w nich.</p>	<p>2022-2031</p>	<p>samorząd powiatowy, samorzady gminne, PCPR, KPP, placówki oświatowe, NGO</p>	<p>Budżety Gmin Budżet Powiatu</p>

PRZEMOC W RODZINIE

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej w części diagnostycznej analizy wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- występujący w rodzinach problem przemocy, dotyczący bezpośrednio dzieci;
- konieczność umieszczania dzieci w pieczy zastępczej na skutek doświadczenia przemocy w rodzinie.

CEL STRATEGICZNY NR 5

Zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin, w których stosowana jest przemoc, promowanie konstruktywnych form rozwiązywania konfliktów oraz pobudzanie wrażliwości i świadomości społeczności lokalnej w zakresie przemocy domowej.

Cel operacyjny nr 1					
Skuteczna profilaktyka, ukierunkowana na przeciwdziałanie występowaniu zjawiska przemocy w środowisku rodzinnym oraz zwiększenie świadomości mieszkańców na temat przemocy domowej.					
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Zamieszczanie informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na dostępnych stronach internetowych oraz kolportaż materiałów informacyjnych dotyczących form specjalistycznej pomocy możliwej do uzyskania w sytuacji wystąpienia przemocy w rodzinie.	Zwiększenie dostępu do informacji na temat pomocy z zakresu przemocy w rodzinie.	Liczba działań informacyjnych. Liczba rozpowszechnionych informacji.	2022-2031	PCPR, MGOPS, GOPS, ZI, GOWR	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Organizacja spotkań informacyjno-edukacyjnych oraz szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla pracowników instytucji publicznych.	Poszerzenie wiedzy pracowników instytucji pomocowych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Liczba pracowników instytucji publicznych uczestniczących w spotkaniach informacyjno-edukacyjnych oraz szkoleniach.	2022-2031	PCPR, MGOPS, GOPS, GKRPA, ZI, GOWR, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Rozwijanie współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej na rzecz przeciwdziałania przemocy.	Zapewnienie wielostronnego wsparcia w zakresie przemocy domowej na terenie Powiatu.	Liczba podjętych działań na rzecz przeciwdziałania przemocy przy współpracy.	2022-2031	PCPR, MGOPS, GOPS, GKRPA, ZI, GOWR, NGO, KPP, PPP, PK	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Realizacja działań mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie, a także uwrażliwienie społeczności lokalnej na występowanie tego problemu.	Przełamywanie zmywu milczenia w zakresie przemocy domowej.	Liczba zrealizowanych działań mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie.	2022-2031	PCPR, MGOPS, GOPS, GKRPA, ZI, GOWR, NGO, placówki oświatowe, placówki służby zdrowia, KPP, PPP, PK	Budżety Gmin Budżet Powiatu

Cel operacyjny nr 2

Identyfikowanie środowisk dotkniętych problemem przemocy oraz tworzenie warunków ograniczających zjawisko przemocy domowej w Powiecie, poprzez poprawę dostępu do usług oraz tworzenie i rozszerzanie ofert wsparcia dla osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Udzielanie wsparcia osobom w sytuacji przemocy w rodzinie, w tym interwencji kryzysowej, pomocy finansowej, psychologicznej i prawnej.	Wzrost liczby zaopiekowanych osób doznających przemocy w rodzinie.	Liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie, którym zostało udzielone wsparcie, na przykład w postaci interwencji kryzysowej, pomocy finansowej, psychologicznej i prawnej.	2022-2031	PCPR, MGOPS, GOPS, GKRPA, ZI, GOWR,	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie.	Dostosowanie oferty pomocowej do potrzeb mieszkańców i skali problemu.	Liczba działań podjętych w celu diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie.	2022-2031	PCPR, MGOPS, GOPS, GKRPA, ZI, GOWR, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Zapewnienie dzieciom doznającym przemocy miejsc w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych.	Zapewnienie dzieciom i młodzieży ochrony przed przemocą w rodzinie.	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w związku z przemocą w rodzinie.	2022-2031	PCPR, MGOPS, GOPS	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Prowadzenie programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy oraz monitorowanie ich sytuacji.	Resocjalizacja osób stosujących przemoc.	Liczba osób stosujących przemoc, biorących udział w programach edukacyjno-korekcyjnych. Liczba osób poddanych monitorowaniu.	2022-2031	PCPR, MGOPS, GOPS, GKRPA	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Organizowanie grup wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie.	Zapewnienie wsparcia emocjonalnego osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.	Liczba grup wsparcia. Liczba uczestników.	2022-2031	PCPR, GKRPA, MGOPS, GOPS, NGO	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Podnoszenie kompetencji osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy.	Możliwość uzyskania specjalistycznej pomocy w zakresie przemocy domowej na terenie Powiatu.	Liczba zrealizowanych szkoleń i superwizji w zakresie przeciwdziałania przemocy. Liczba uczestników.	2022-2031	PCPR, GKRPA, MGOPS, GOPS, ZI, KPP, PPP	Budżety Gmin Budżet Powiatu

Utworzenie mieszkania chronionego/ interwencyjnego.	Zapewnienie schronienia dla osób doświadczających przemocy domowej, poprzez izolację od sprawcy.	Liczba osób doświadczających przemocy, którym udzielono schronienia.	2022-2031	samorząd powiatowy, samorządy gminne, PCPR, MGOPS, GOPS	Budżety Gmin Budżet Powiatu Budżet Państwa
---	--	--	-----------	---	--

BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej w części diagnostycznej analizy wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych wynikająca z niskich kompetencji rodzicielskich;
- systematyczny wzrost liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego;
- niewielka liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, w porównaniu do liczby osób pobierających świadczenia;
- konieczność umieszczania dzieci w pieczy zastępczej, z powodu niewydolności rodzin biologicznych;
- brak placówki opiekuńczo-wychowawczej na terenie Powiatu, sprawującej funkcję instytucjonalnej pieczy zastępczej.

CEL STRATEGICZNY NR 6

Doskonalenie systemu wspierania rodziny, przeciwdziałanie występującym w niej dysfunkcjom oraz promowanie pozafinansowych form pomocy rodzinie.

Cel operacyjny nr 1

Wzmocnienie polityki prorodzinnej, poprzez udzielanie wsparcia rodzinom zagrożonym dysfunkcjami, przeciwdziałanie i zapobieganie sytuacjom kryzysowym w rodzinach, umożliwienie rodzicom nabywania kompetencji rodzicielskich oraz wyrównywanie szans edukacyjnych i rozwojowych dzieci i młodzieży.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Praca z rodzinami mającymi problemy opiekuńczo-wychowawcze polegająca na rozpoznaniu deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo-wychowawczej, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku rówieśniczym i szkolnym.	Poprawa sytuacji rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	Liczba rodzin objętych wsparciem. Liczba działań podjętych w celu wsparcia rodzin z terenu Powiatu,	2022-2031	PCPR, MGOPS, GOPS, GOWR, PPP	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Organizacja kampanii informacyjnych dla rodzin na temat możliwości poradnictwa rodzinnego i psychologicznego oraz uzyskania pomocy w przypadku doświadczenia problemów.	Wzrost świadomości mieszkańców na temat możliwości uzyskania wsparcia na terenie Powiatu.	Liczba kampanii informacyjnych na temat poradnictwa rodzinnego i psychologicznego. Liczba osób uzyskujących pomoc w przypadku doświadczenia problemów.	2022-2031	PCPR, MGOPS, GOPS, GOWR, PPP, placówki oświatowe,	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Organizowanie warsztatów i szkoleń dla rodziców wzmacniających kompetencje wychowawcze.	Podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców z terenu Powiatu.	Liczba rodziców biorących udział w warsztatach wzmacniających kompetencje wychowawcze. Liczba zorganizowanych warsztatów.	2023, 2025, 2027, 2029, 2031	PCPR, MGOPS, GOPS, GOWR, PPP	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Poszerzenie liczby miejsc w publicznych przedszkolach, funkcjonujących na terenie Gminy.	Zapewnienie dostępu do nieodpłatnej edukacji i wychowania dla dzieci z terenu Powiatu.	Liczba miejsc w publicznych przedszkolach. Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym.	2022-2031	samorządy gminne	Budżety Gmin

Organizowanie działań i aktywności mających na celu integrację rodzin, w tym konkursów dla dzieci, festynów i pikników rodzinnych.	Podniesienie poziomu integracji rodzin z terenu Powiatu.	Liczba zorganizowanych działań mających na celu integrację rodzin. Liczba ich uczestników.	2022-2031	samorząd powiatowy, samorządy gminne, PCPR, placówki oświatowe, NGO	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Kontynuowanie i pogłębianie współpracy z organizacjami pozarządowymi na rzecz wspierania rodziny.	Wzrost działań skierowanych do rodzin z terenu Powiatu, przy współpracy z organizacjami pozarządowymi.	Liczba działań podjętych we współpracy z organizacjami pozarządowymi.	2022-2031	samorząd powiatowy, samorządy gminne, PCPR, MGOPS, GOPS, NGO	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Zapewnienie dostępności do specjalistycznego poradnictwa rodzinnego w zakresie wsparcia prawnego, psychologicznego i pedagogicznego.	Poprawa psychospołecznego funkcjonowania rodzin.	Liczba rodzin objętych specjalistycznym poradnictwem.	2022-2031	PCPR, MGOPS, GOPS, GOWR, PPP	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Wspieranie i rozwój placówek wsparcia dziennego skierowanych do dzieci i młodzieży.	Zmniejszenie skali podejmowania przez dzieci i młodzież zachowań ryzykownych.	Liczba placówek wsparcia dziennego. Liczba dzieci uczęszczających na zajęcia.	2022-2031	samorząd powiatowy, samorządy gminne, NGO	Budżety Gmin Budżet Powiatu

Cel operacyjny nr 2

Rozwój systemu rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz wsparcie opuszczających pieczę wychowanków w usamodzielnieniu się.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Organizowanie szkoleń i warsztatów podnoszących kompetencje rodziców zastępczych i osób prowadzących rodzinną pieczę zastępczą.	Podniesienie poziomu jakości funkcjonowania rodzinnej pieczy zastępczej.	Liczba osób biorących udział w warsztatach wzmacniających kompetencje. Liczba szkoleń i warsztatów.	2023, 2026, 2029	PCPR, PPP	Budżet Powiatu
Udzielanie pomocy i wsparcia w usamodzielnieniu się wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych (opracowywanie Indywidualnych Programów Usamodzielnienia).	Zapewnienie wychowankom pieczy zastępczej odpowiednich warunków do samodzielnego funkcjonowania.	Liczba wychowanków objętych pomocą i wsparciem w usamodzielnieniu się.	2022-2031	PCPR	Budżet Powiatu

Utworzenie mieszkania chronionego dla dorosłych wychowanków pieczy zastępczej.	Zapewnienie dorosłym wychowankom pieczy zastępczej wsparcia i schronienia.	Liczba osób korzystających z mieszkania chronionego.	2022-2031	samorząd powiatowy, samorzady gminne, PCPR	Budżet Powiatu Budżet Państwa
Podejmowanie współpracy międzyinstytucjonalnej w celu powrotu dzieci przebywających w pieczy zastępczej do rodzin naturalnych.	Wzmocnienie pozycji rodziny.	Liczba działań podjętych we współpracy na rzecz powrotu dzieci do rodzin naturalnych.	2022-2031	PCPR, MGOPS, GOPS, GOWR	Budżet Powiatu
Zapewnianie rodzinom zastępczym i dzieciom przebywającym w rodzinach zastępczych pomocy specjalistycznej oraz pomocy ze strony koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.	Ogólna poprawa funkcjonowania rodzin zastępczych i dzieci w nich przebywających.	Liczba rodzin zastępczych i dzieci w nich umieszczonych, którym udzielono pomocy specjalistycznej. Liczba koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.	2022-2031	PCPR	Budżet Powiatu
Prowadzenie grup wsparcia dla rodzin zastępczych.	Zapewnienie wsparcia emocjonalnego dla rodzin zastępczych.	Liczba utworzonych grup wsparcia. Liczba spotkań grup.	2022-2031	PCPR	Budżet Powiatu
Pozyskiwanie oraz szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.	Rozwój pieczy zastępczej.	Liczba pozyskanych oraz biorących udział w szkoleniu kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.	2022-2031	PCPR	Budżet Powiatu
Rozwijanie działań wolontaryjnych na rzecz rodzinnej pieczy zastępczej.	Udzielanie wsparcia rodzinom zastępczym zawodowym w pracach opiekuńczych i gospodarczych.	Liczba rodzin zastępczych objętych wsparciem w pracach opiekuńczych i gospodarczych. Liczba podjętych działań wolontaryjnych.	2022-2031	PCPR, NGO	Budżet Powiatu

WSPARCIE OSÓB STARSZYCH

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej w części diagnostycznej analizy wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- stały wzrost na przestrzeni lat udziału osób starszych w ogólnej liczbie ludności Powiatu;
- zagrożenie izolacją społeczną i samotnością osób starszych;
- wzrost liczby osób przebywających w domach pomocy społecznej;
- niewystarczająca liczba miejsc w DPS w Rzetni w stosunku do zapotrzebowania.

CEL STRATEGICZNY NR 7

Poprawa jakości i poziomu życia seniorów z terenu Powiatu oraz stwarzanie warunków do godnego starzenia się, poprzez włączanie ich do życia społeczno-kulturalnego.

Cel operacyjny nr 1					
Tworzenie warunków do aktywizacji i zaspokajania potrzeb osób starszych i osób z niepełnosprawnością.					
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Wsparcie i inicjowanie działań mających na celu aktywizację społeczną i integrację osób starszych (zajęcia sportowe, komputerowe, rekreacyjne, itp.).	Poprawa społecznego funkcjonowania osób starszych z terenu Powiatu.	Liczba seniorów uczestniczących w zajęciach.	2022-2031	MGOPS, GOPS, KUTW, kluby seniora, GOK, GBP, DPS, świetlice wiejskie, NGO	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Diagnostowanie oraz monitorowanie sytuacji i potrzeb osób starszych.	Uzyskanie rzetelnych informacji odnośnie sytuacji i potrzeb seniorów.	Liczba przeprowadzonych diagnoz.	2022-2031	PCPR, MGOPS, GOPS, DPS	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Wspieranie rozwoju i tworzenie miejsc przyjaznych seniorom, w których prowadzone będą różnorodne aktywności (np. Dzielne Domy Pobytu, Kluby Seniora, instytucje kultury).	Organizacja czasu wolnego osób starszych oraz ich integracja społeczna.	Liczba miejsc, w których prowadzone są zajęcia dla seniorów. Liczba uczestników.	2022-2031	PCPR, MGOPS, GOPS, DPS, KUTW, kluby seniora, GOK, GBP, świetlice wiejskie, NGO	Budżety Gmin Budżet Powiatu

Współpraca i podejmowanie inicjatyw na rzecz rozwoju Kępińskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz promowanie jego działalności wśród osób starszych.	Poszerzenie działalności KUTW oraz jego promocja.	Liczba osób uczęszczających na zajęcia KUTW.	2022-2031	KUTW, PCPR, MGOPS, GOPS, kluby seniora, GOK, GBP, świetlice wiejskie, NGO, placówki oświatowe	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Udzielanie pomocy i wsparcia osobom starszym w pełnieniu obowiązków domowych w formie wolontariatu i solidarności międzypokoleniowej.	Częściowe odciążenie osób starszych w zakresie codziennych czynności życiowych.	Liczba osób działających na rzecz osób starszych w formie wolontariatu.	2022-2031	MGOPS, GOPS, PCPR, NGO	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Zapewnienie osobom starszym, w szczególności zamieszkującym obszary wiejskie, dostępu do usług opiekuńczych.	Podniesienie poziomu bezpieczeństwa i funkcjonowania osób starszych z terenu Powiatu.	Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych.	2022-2031	samorząd powiatowy, samorządy gminne, PCPR, MGOPS, GOPS, DPS	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Organizowanie szkoleń dla opiekunów osób starszych.	Wzrost kompetencji opiekunów osób starszych.	Liczba osób biorących udział w szkoleniach dla osób starszych.	2022, 2024, 2026, 2028, 2030	PCPR, MGOPS, GOPS	Budżety Gmin Budżet Powiatu Fundusze Europejskie
Promowanie działalności Gminnych Rad Seniorów i popularyzacja idei w samorządach gminnych.	Wzrost decyzyjności seniorów z terenu Powiatu.	Liczba Gmin, w których działalność prowadzą Rady Seniorów.	2022-2031	PCPR, MGOPS, GOPS, KUTW, kluby seniora	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Realizowanie programu „Miejsc Przyjaznych Seniorom” gratyfikującego miejsca dostosowane funkcjonalnie do potrzeb osób starszych w Gminach.	Poprawa społecznego funkcjonowania seniorów.	Liczba Gmin włączonych do programu. Liczba miejsc, które otrzymały certyfikat.	2022-2031	samorząd powiatowy, samorządy gminne, PCPR, MGOPS, GOPS	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Rozwój działalności Domu Pomocy Społecznej w Rzetni, w tym poszerzenie liczby miejsc.	Zapewnienie całodobowej opieki seniorom z terenu Powiatu jej pozbawionych.	Liczba miejsc w DPS. Liczba osób oczekujących na miejsce w DPS.	2022-2031	samorząd powiatowy, samorządy gminne, PCPR	Budżety Gmin Budżet Powiatu
Promowanie pozytywnego wizerunku osoby starszej w społeczności lokalnej poprzez wspieranie organizacji zajęć edukacyjno-informacyjnych dla dzieci i młodzieży.	Zwiększenie poziomu integracji międzypokoleniowej.	Liczba dzieci i młodzieży biorących udział w zajęciach informacyjno-edukacyjnych. Liczba zorganizowanych zajęć.	2022-2031	PCPR, MGOPS, GOPS, placówki oświatowe, KUTW, kluby seniora, DPS	Budżety Gmin Budżet Powiatu

Prowadzenie akcji informacyjnych/ warsztatów w zakresie bezpieczeństwa osób starszych.	Wzrost poziomu bezpieczeństwa osób starszych z terenu Powiatu.	Liczba podjętych akcji informacyjnych/ przeprowadzonych warsztatów dla osób starszych.	2022-2031	PCPR, MGOPS, GOPS, KPP, KUTW, kluby seniora, DPS	Budżety Gmin Budżet Powiatu
--	--	--	-----------	--	--------------------------------

ZAKŁADANE REZULTATY REALIZACJI STRATEGII

Zakłada się, że realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Kępińskiego na lata 2022-2031 przyniesie:

- stałą i pełną diagnozę problemów społecznych i ocenę stopnia zaspokojenia zdiagnozowanych potrzeb wraz z ich stałym monitoringiem;
- wzrost aktywności na rzecz rozwiązywania problemów społecznych innych podmiotów niż jednostki pomocy społecznej oraz poprawę przepływu i wymiany informacji między tymi podmiotami;
- poprawę dostępu do informacji i stałą aktualizację wiedzy o oferowanych usługach społecznych, w tym o charakterze specjalistycznym dla rozmaitych grup adresatów w formie dla nich przystępnej z wykorzystaniem elektronicznego dostępu do informacji;
- zwiększenie udziału obywateli, wspólnot mieszkańców i organizacji pozarządowych w tworzeniu lokalnych rozwiązań poprawiających jakość życia;
- wzrost atrakcyjności powiatu kępińskiego jako przyjaznego dla rodzin z dziećmi i seniorów miejsca życia;
- wzrost aktywności obywateli i rodzin w tym na rzecz najbliższego otoczenia lokalnego;
- wzrost liczby osób objętych instrumentami aktywizacji zawodowej w podmiotach ekonomii społecznej;
- poprawę dostępu do takich ofert dla osób ze szczególnymi ograniczeniami z racji wieku, niepełnosprawności, długotrwałego bezrobocia i niskich kwalifikacji zawodowych.

SYSTEM WDRAŻANIA STRATEGII

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Kępińskiego na lata 2022-2031 to wprowadzenie w życie zintegrowanego modelu polityki społecznej. Z uwagi na fakt, że opracowana Strategia jest dokumentem długookresowym i zawiera podstawowe cele perspektywiczne, musi być poddana okresowej weryfikacji, a także niezbędnym zmianom.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Kępińskiego zawiera zadania, które stanowią wyzwanie dla całej społeczności lokalnej i wszystkich instytucji publicznych oraz niepublicznych, które działają na polu polityki społecznej w Powiecie. Taka zasada partnerstwa i współpracy jest jednym z fundamentalnych elementów polityki strukturalnej Unii Europejskiej. Jednak wdrażanie Strategii, zawierającej zadania będące w kompetencjach wielu lokalnych i ponadlokalnych instytucji, organizacji i środowisk, wymaga ścisłej koordynacji, a także współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami. Stąd też efektywność realizacji zadań wyodrębnionych w Strategii, w dużej mierze zależała będzie od instytucji zarządzającej jej wdrażaniem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kępnie.

Harmonogram wdrażania Strategii

Etap	Wyszczególnienie	Termin realizacji
Etap I	Podjęcie uchwały przez Radę Powiatu w Kępnie o przyjęciu do realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Kępińskiego na lata 2022-2031”.	IV kwartał 2021 r.
Etap II	Koordinacja realizacji działań objętych Strategią.	I kwartał 2022 r. – IV kwartał 2031 r.
Etap III	Monitoring.	Na koniec każdego roku w okresie od 2022 r. do 2031 r.
Etap IV	Ewaluacja Strategii.	I kwartał 2032 r.

Źródło: opracowanie własne

SYSTEM AKTUALIZACJI STRATEGII

Strategia jest dokumentem „żywym” i wprowadzanie zmian w jej zapisach jest nie tylko możliwe, ale w niektórych sytuacjach wręcz konieczne, to jednak należy pamiętać, że zmiany te nie powinny dotyczyć zasadniczych kierunków Strategii. Przeglądy strategiczne powinny być realizowane cyklicznie. Konsekwencje pojawienia się koronawirusa SARS-CoV-2 i wywołanej przez niego choroby COVID-19 mogą spowodować konieczność zredefiniowania zaplanowanych działań. Skutki ekonomiczne, gospodarcze i społeczne pandemii będą dostrzegalne w dłuższej perspektywie czasowej. W związku z tym mogą pojawić się nowe wyzwania dla polityki regionalnej i lokalnej. Najlepszą metodą na wprowadzenie zmian w dokumencie Strategii jest jej weryfikacja w społecznym procesie zbliżonym do tego, który towarzyszył tworzeniu Strategii. Zespół ds. Wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Kępińskiego na lata 2022-2031 oraz Dyrektor PCPR jako osoba koordynująca prace Zespołu, przy wyborze zadań do realizacji będą brać pod uwagę zarówno nowe oczekiwania społeczności lokalnej i określonych grup społecznych, jak również zmieniające się czynniki środowiska zewnętrznego oraz możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych. Dlatego podczas aktualizacji dokumentu Strategii Zespół powinien uwzględniać nie tylko istniejące zapisy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, ale również nowe, nie ujęte w niej zadania, których w obecnym czasie uczestnicy nie byli w stanie przewidzieć.

MONITORING I EWALUACJA

Monitoring i ewaluacja zapisów strategicznych polegać będą na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji kierunków działań w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez zmianę regulacji prawnych czy też narastanie poszczególnych kwestii społecznych. Podstawowym celem wyżej wymienionych działań będzie dostarczenie praktycznej wiedzy potrzebnej przy podejmowaniu decyzji. Wdrażanie Strategii monitorowane będzie na bieżąco przez realizatorów merytorycznych poszczególnych zadań, natomiast ocena stopnia realizacji i osiągniętych efektów będzie dokonywana w *Sprawozdaniu z realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Kępińskiego na lata 2022-2031*.

WSKAŹNIKI STOPNIA EFEKTYWNOŚCI REALIZACJI STRATEGII

Celem oceny wdrażanych działań, wykorzystane zostaną wskaźniki społeczne odzwierciedlające ważne wartości zakładane do osiągnięcia i ukierunkowujące proces rozwoju w tym m.in.:

- dane statystyczne w obszarze dotyczącym ludności – liczba osób korzystających z różnorodnych form wsparcia ze strony jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu Powiatu,
- w obszarze dotyczącym rynku pracy – liczba osób zarejestrowanych jako osoby bezrobotne w poszczególnych latach,
- wskaźniki społeczne: liczba programów i projektów socjalnych zrealizowanych w ramach poszczególnych celów strategicznych, liczba uczestników szkoleń i warsztatów, liczba inicjatyw społecznych w obszarze aktywizacji i integracji społecznej i zadań zleconych w tym zakresie (grupy wsparcia, rodzinne formy opieki nad dziećmi),
- wskaźniki ekonomiczne – stopień poniesionych nakładów, koszty jednostkowe uzyskania efektu, wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację danego projektu.

OCENA RYZYKA

Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Kępińskiego na lata 2022-2031 poddany został analizie pod kątem zgodności przyjętych postanowień i sposobu ich realizacji. Kluczową okolicznością jest fakt wyznaczenia przez Strategię celów, wskazania działań dla poszczególnych obszarów wsparcia i interwencji, określenia wskaźników stopnia ich realizacji oraz szeroko zakrojony zakres konsultacji tego dokumentu dla wyeliminowania ryzyka sprzeczności z innymi strategicznymi ustaleniami i opracowaniami. Ponadto przyjęcie tego dokumentu istotnie ograniczy ryzyko planowania zadań budżetowych w sferze społecznej bez uwzględnienia rzeczywiście zdiagnozowanych problemów i potrzeb. Analiza taka przeprowadzana będzie także okresowo z wykorzystaniem danych z monitoringu, a ewentualne stwierdzone ryzyka, w szczególności wynikające ze zmiany zewnętrznych okoliczności i zdarzeń mających wpływ na realizację wyznaczonych celów i zadań, na

podstawie tego monitoringu i ewaluacji będą mogły być identyfikowane i ograniczane poprzez dopuszczalną aktualizację.

WNIOSKI I PODSUMOWANIE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Kępińskiego na lata 2022-2031 jest dostosowana do zidentyfikowanych w procesie badawczym potrzeb społecznych. Planowane sposoby ich zaspokajania są kontynuacją istniejącego systemu wsparcia i tworzą możliwość jego uzupełnienia o nowe rozwiązania. W związku z powyższym, z jednej strony Strategia proponuje zmianę stosowanych metod tak, by chronić przed zagrożeniami społecznymi, z drugiej zaś wskazuje na konieczność przejścia do prewencji trudnych sytuacji życiowych, tak aby nie dopuścić do ich wystąpienia lub maksymalnie skrócić czas ich trwania.

Cele strategiczne i kierunki działań sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień i sytuacji na lokalnym rynku pracy. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Kępińskiego na lata 2022-2031 zakłada rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze polityki społecznej. W myśl ustawy o pomocy społecznej, podejmowane działania powinny doprowadzić, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się objętych nią osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem.

W ramach wypracowanej Strategii przyjmuje się podejście nastawione przede wszystkim na: wzmocnienie postaw aktywnych, wdrożenie modelu pomocy zintegrowanej, partnerskich działań instytucji i organizacji pozarządowych w stworzeniu lokalnego systemu rozwiązywania problemów społecznych.

Analiza problemów społecznych będących przedmiotem niniejszej Strategii zwraca również uwagę na tzw. nowe ryzyka socjalne, czyli trudne sytuacje, które pojawiły się w efekcie zmian społecznych. Zapisy zawarte w Strategii realizowane będą zgodnie z wytyczonymi działaniami, ale w skali i harmonogramie zależnych od możliwości finansowych. Wielość i różnorodność potrzeb społecznych, przy istniejących ograniczeniach budżetowych, oznacza potrzebę zwiększenia efektywności pomocy społecznej poprzez racjonalne określanie wydatków, maksymalne wykorzystanie istniejącego potencjału oraz stosowanie rozwiązań o charakterze bardziej systemowym

niż akcyjnym. Przyjmuje się w niniejszym dokumencie, że osiągnięcie zamierzonego rezultatu będzie możliwe dzięki:

- podejmowaniu działań wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców oraz ścisłej korelacji tych działań z potrzebą zapewnienia osobom pracującym warunków do wychowywania dzieci,
- dostosowaniu oferty usług do potrzeb starzejącego się społeczeństwa – działania będą ukierunkowane na wspieranie rozwoju rynku usług dla seniorów, ale również na ich wszechstronną aktywizację,
- podniesieniu kapitału społecznego poprzez wzmacnianie potencjału istniejących i nowopowstających organizacji pozarządowych i podmiotów pożytku publicznego, które swoją działalnością wspierają społeczeństwo,
- wspieraniu działań prospołecznych, wolontarystycznych i samopomocowych oraz rozwijaniu umiejętności współpracy,
- promowaniu i rozwijaniu inicjatyw z zakresu ekonomii społecznej,
- doskonaleniu dialogu społecznego poprzez badanie opinii i potrzeb lokalnych, propagowaniu działań profilaktycznych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży,
- zwiększeniu dostępu do informacji o działaniach w zakresie szeroko rozumianej polityki społecznej oraz wsparciu rodzin i opiekunów osób niepełnosprawnych, chorych i starszych,
- interdyscyplinarnej i wielosektorowej współpracy z instytucjami i organizacjami mającymi wpływ na budowanie kolejnych narzędzi na rzecz zabezpieczenia potrzeb mieszkańców Powiatu.

Zgodnie z celami strategicznymi głównym założeniem niniejszego dokumentu, jego realizacja powinna przyczynić się do dobrej jakości życia mieszkańców powiatu kępińskiego, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży, osób starszych oraz grup wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Należy zaznaczyć, że zadania z zakresu szeroko rozumianej polityki społecznej realizowane są za pomocą wszelkich dostępnych kompetencji i możliwości powiatu, natomiast Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wyborem priorytetowych obszarów i kierunków działań, które uznane zostały za kluczowe, a więc umożliwiające najskuteczniejsze i najbardziej efektywne osiągnięcie założonych rezultatów.

BIBLIOGRAFIA

1. Biuletyn Informacji Publicznej Powiatu Kępińskiego.
2. Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.
3. Główny Urząd Statystyczny.
4. <http://sejm.gov.pl/>
5. <https://bdl.stat.gov.pl/>
6. <https://mapa.wyniki.edu.pl/>
7. <https://pl.wikipedia.org/>
8. <https://www.oke.poznan.pl/>
9. <https://www.opiekamedyczna.info/>
10. Joanna Staręga-Piasek, Metodologia strategicznego rozwiązywania problemów społecznych, Warszawa 2013.
11. Kinney J., Leaton G., Zrozumieć alkohol, Warszawa 1996 r.
12. Kwaśniewski J., Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych.
13. Narodowy Spis Powszechny 2011.
14. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kępnie za 2018, 2019 i 2020 rok.
15. Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018, 2019 i 2020 rok.
16. Powiatowa Komenda Policji w Kępnie.
17. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony osób doznających przemocy w rodzinie w Powiecie Kępińskim na lata 2016-2021 (Uchwała Nr XVII/96/2016 Rady Powiatu Kępińskiego z dnia 15 marca 2016 roku).
18. R. W. Gryffin (2004), Podstawy zarządzania organizacjami, Warszawa: PWN.
19. Raporty o stanie gmin za 2020 rok.
20. Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2018, 2019 i 2020 rok
21. Sprawozdania z działalności Zespołów Interdyscyplinarnych za 2020 rok.
22. Sprawozdanie PUP w Kępnie za 2018, 2019 i 2020 rok.
23. Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy w Rodzinie w Kępnie za 2020 rok.

24. Sprawozdanie z działalności Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kępnie za 2020 rok.
25. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030.
26. Strategia Rozwoju Powiatu Kępińskiego na lata 2014-2020.
27. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 794 z późn. zm.).

SPIS RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Mapa powiatu kępińskiego na tle województwa wielkopolskiego.....	16
Rysunek 2. Mapa powiatu kępińskiego z podziałem na gminy	17
Rysunek 3. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie powiatu kępińskiego według klas wielkości (stan na koniec 2020 roku)	26
Rysunek 4. Elementy procesu planowania strategicznego	117

SPIS TABEL

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.....	7
Tabela 2. Powierzchnia gmin znajdujących się na terenie powiatu kępińskiego.....	18
Tabela 3. Przyrost naturalny w powiecie kępińskim i województwie wielkopolskim na przestrzeni lat 2017-2020	20
Tabela 4. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w powiecie kępińskim w latach 2017-2020 (w procentach)	22
Tabela 5. Saldo migracji wewnętrznych i zewnętrznych w powiecie kępińskim w latach 2017-2020.....	22
Tabela 6. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w poszczególnych gminach powiatu kępińskiego w latach 2017-2020	25
Tabela 7. Zasoby mieszkaniowe w powiecie kępińskim na przestrzeni lat 2017-2019...	27
Tabela 8. Liczba mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców w powiecie kępińskim, w poszczególnych gminach Powiatu oraz województwie wielkopolskim w latach 2017-2019.....	28
Tabela 9. Instalacje techniczno-sanitarne w powiecie kępińskim z podziałem na poszczególne gminy i w województwie wielkopolskim w 2019 roku (w procentach) ...	29
Tabela 10. Infrastruktura i zasoby kulturalne na terenie powiatu kępińskiego, z podziałem na poszczególne gminy.....	29
Tabela 11. Ludność gmin należących do powiatu kępińskiego według edukacyjnych grup wieku w 2020 roku.....	34
Tabela 12. Wykaz placówek oświatowych, dla których organem prowadzącym są poszczególne gminy powiatu kępińskiego	35
Tabela 13. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2020 roku uczniów z terenu województwa wielkopolskiego, powiatu kępińskiego oraz należących do niego gmin (w procentach)	38
Tabela 14. Wyniki egzaminu maturalnego w 2020 roku w powiecie kępińskim oraz województwie wielkopolskim (w procentach)	38
Tabela 15. Placówki ochrony zdrowia znajdujące się na terenie powiatu kępińskiego...	39
Tabela 16. Dane statystyczne dotyczące opieki zdrowotnej w powiecie kępińskim z podziałem na gminy w 2020 roku	41

Tabela 17. Kadra Ośrodków Pomocy Społecznej w Powiecie Kępińskim w latach 2018-2020.....	47
Tabela 18. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w gminach należących do powiatu kępińskiego w latach 2017-2020	47
Tabela 19. Wskaźnik deprywacji lokalnej na przestrzeni lat 2018-2020 w gminach należących do powiatu kępińskiego (w procentach)	48
Tabela 20. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w latach 2017-2020 w gminach należących do powiatu kępińskiego	49
Tabela 21. Liczba osób, z którymi przeprowadzono wywiady środowiskowe na przestrzeni lat 2017-2020 w gminach należących do powiatu kępińskiego	50
Tabela 22. Wskaźnik pracy socjalnej w gminach należących do powiatu kępińskiego na przestrzeni lat 2018-2020 (w procentach).....	51
Tabela 23. Liczba rodzin, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu ubóstwa w gminach wchodzących w skład powiatu kępińskiego w latach 2017-2020	56
Tabela 24. Świadczenia pieniężne i niepieniężne przyznane mieszkańcom gmin powiatu kępińskiego w ramach programu wieloletniego „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” w latach 2017-2018 (liczba osób)	57
Tabela 25. Świadczenia pieniężne i niepieniężne przyznane mieszkańcom gmin powiatu kępińskiego w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w 2019 i 2020 roku	58
Tabela 26. Liczba gospodarstw domowych, które otrzymały dodatki mieszkaniowe w latach 2017-2020.....	59
Tabela 27. Liczba rodzin, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w gminach wchodzących w skład powiatu kępińskiego w latach 2017-2020	61
Tabela 28. Mieszkańcy powiatu kępińskiego i wchodzących w jego skład gmin zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w latach 2017-2020 (stan na koniec roku).....	62
Tabela 29. Mieszkańcy powiatu kępińskiego będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP na przestrzeni lat 2018-2020.....	63
Tabela 30. Liczba osób zarejestrowanych w PUP w Kępnie korzystających z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu na przestrzeni lat 2017-2020.....	65
Tabela 31. Liczba rodzin, którym zostało udzielone wsparcie z powodu bezdomności w gminach powiatu kępińskiego w latach 2017-2020	66
Tabela 32. Rodziny z terenu gmin wchodzących w skład powiatu kępińskiego, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2017-2020	68
Tabela 33. Liczba wypłaconych zasiłków pielęgnacyjnych dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2017-2020.....	69
Tabela 34. Rodziny z terenu gmin wchodzących w skład powiatu kępińskiego, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2017-2020.....	70

Tabela 35. Liczba wydanych przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności orzeczeń o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych w latach 2017-2020.....	71
Tabela 36. Liczba wydanych przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności legitymacji osoby niepełnosprawnej w latach 2017-2020.....	72
Tabela 37. Liczba osób objętych rehabilitacją społeczną przy udziale środków PFRON w latach 2017-2020.....	74
Tabela 38. Działania podejmowane w gminach powiatu kępińskiego na rzecz osób z niepełnosprawnością w 2020 roku.....	77
Tabela 39. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej z powodu alkoholizmu w gminach należących do powiatu kępińskiego na przestrzeni lat 2017-2020.....	79
Tabela 40. Działania Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminach należących do powiatu kępińskiego wobec osób uzależnionych w latach 2017-2020.....	80
Tabela 41. Łączna wartość sprzedanego na terenie powiatu kępińskiego alkoholu z podziałem na poszczególne gminy w latach 2017-2020 (w złotych).....	85
Tabela 42. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminach należących do powiatu kępińskiego na przestrzeni lat 2017-2020.....	85
Tabela 43. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu przemocy w rodzinie w gminach należących do powiatu kępińskiego na przestrzeni lat 2017-2020.....	88
Tabela 44. Typy rodzin z dziećmi objętych pomocą społeczną w formie świadczeń w gminach należących do powiatu kępińskiego w 2020 roku (liczba świadczeń).....	94
Tabela 45. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2017-2020 z podziałem na poszczególne gminy należące do powiatu kępińskiego.....	95
Tabela 46. Rodziny, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego we wszystkich gminach należących do powiatu kępińskiego w latach 2017-2020.....	96
Tabela 47. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem w poszczególnych gminach powiatu kępińskiego na przestrzeni lat 2018-2020.....	97
Tabela 48. Liczba dzieci w pieczy zastępczej przebywających na terenie poszczególnych gmin powiatu kępińskiego w latach 2017-2020.....	101
Tabela 49. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności gmin w powiecie kępińskim na przestrzeni lat 2017-2020 (w procentach).....	105
Tabela 50. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w gminach powiatu kępińskiego w latach 2017-2020.....	106
Tabela 51. Liczba zasiłków pielęgnacyjnych przyznanych osobom, które ukończyły 75 lat na przestrzeni lat 2017-2020 w gminach powiatu kępińskiego.....	106
Tabela 52. Liczba osób, za które poszczególne gminy powiatu kępińskiego ponoszą odpłatność za pobyt w Domu Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2017-2020.....	107

Tabela 53. Liczba stwierdzonych przestępstw w poszczególnych kategoriach na terenie działania KPP Kępno w latach 2017-2020	110
Tabela 54. Liczba działań funkcjonariuszy KPP w Kępnie w latach 2017-2020	111

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Liczba mieszkańców powiatu kępińskiego w latach 2017-2020	19
Wykres 2. Liczba mieszkańców powiatu kępińskiego w podziale na gminy w 2020 roku	19
Wykres 3. Liczba kobiet i mężczyzn zamieszkujących powiat kępiński na przestrzeni lat 2017-2020.....	20
Wykres 4. Przyrost naturalny na 1000 ludności w gminach należących do powiatu kępińskiego w 2020 roku.....	21
Wykres 5. Stopa bezrobocia w powiecie kępińskim na przestrzeni lat 2017-2020 w porównaniu do województwa wielkopolskiego i całej Polski (stan na koniec roku, w procentach).....	23
Wykres 6. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w powiecie kępińskim w latach 2017-2020	25
Wykres 7. Liczba uczestników imprez kulturalnych na 1000 ludności w powiecie kępińskim, województwie wielkopolskim oraz Polsce w latach 2017-2020	31
Wykres 8. Poziom wykształcenia mieszkańców powiatu kępińskiego w porównaniu do całej Polski według danych Narodowego Spisu Powszechnego	33
Wykres 9. Ludność powiatu kępińskiego według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2020 roku.....	34
Wykres 10. Liczba pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kępnie w latach 2017-2020.....	52
Wykres 11. Liczba miejsc w noclegowni oraz osób bezdomnych z nich korzystających na przestrzeni lat 2017-2020	67
Wykres 12. Łączna liczba godzin w miesiącu, w których w 2020 roku czynne były Punkty Informacyjno-Konsultacyjne w gminach powiatu kępińskiego	83
Wykres 13. Liczba wszczętych oraz zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w gminach powiatu kępińskiego w 2020 roku.....	89
Wykres 14. Liczba osób korzystających z pomocy Punktu Interwencji Kryzysowej w Kępnie na przestrzeni lat 2017-2020	92
Wykres 15. Liczba dzieci w rodzinach zastępczych oraz rodzin zastępczych na terenie powiatu kępińskiego na przestrzeni lat 2017-2020.....	99
Wykres 16. Liczba zawodowych rodzin zastępczych oraz umieszczonych w nich dzieci w latach 2017-2020.....	100
Wykres 17. Udział dzieci przebywających w pieczy zastępczej w poszczególnych gminach powiatu kępińskiego w 2020 roku.....	102
Wykres 18. Liczba osób korzystających z pobytu w DPS oraz liczba miejsc w latach 2018-2020.....	108

Wykres 19. Wskaźnik wykrywalności przestępstw na terenie powiatu kępińskiego w latach 2017-2019 (w procentach)111

UL. KRASICKIEGO 27/1,
30-513 KRAKÓW
TEL/FAX: 12 427-21-41,
TEL. KOM: 881-455-251

Uzasadnienie
do Uchwały Nr XXXV/210/2021
Rady Powiatu Kępińskiego
z dnia 28 września 2021 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Kępińskiego na lata 2022-2031.

Zgodnie z treścią art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, powiat zobowiązany jest do opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Strategia, obok misji i wizji, wyznacza cele krótko i długookresowe oraz definiuje zadania z zakresu pomocy społecznej, realizowane przez samorządowe jednostki organizacyjne oraz organizacje pozarządowe działające na polu pomocy społecznej. Zawarte w niej cele i zadania obrazują pożądaną przyszły stan przewidziany do osiągnięcia w terminie objętym planem realizacji.

Strategia powstała w oparciu o diagnozę problemów społecznych w Powiecie Kępińskim, opracowaną przez firmę zewnętrzną na zlecenie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kępnie. Strategia została utworzona w oparciu o dane z poszczególnych gmin Powiatu, gminnych ośrodków pomocy społecznej, Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowego Urzędu Pracy, Komendy Powiatowej Policji oraz danych będących w posiadaniu Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i Powiatowego Zespołu do spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

W związku z powyższym, biorąc pod uwagę określone w ustawie o samorządzie powiatowym zadania z zakresu pomocy społecznej oraz obowiązek wynikający z art. 19 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej, zasadne jest uchwalenie powyższej uchwały.